

ASOCIAȚIA
PROFESIONALĂ
A GEOGRAFILOR
DIN ROMÂNIA

- Geografia ca știință
- Geografia ca obiect de învățământ

www.apgr.eu

ISSN 2067 - 4090

e-ISSN 2068-9977

L- ISSN 2067 - 4090

Editura Universitară

Geograful

REVISTĂ DE INFORMARE, ANALIZĂ, CULTURĂ ȘI OPINIE GEOGRAFICĂ

ANUL VII NUMĂRUL 1-2
IANUARIE—IUNIE 2015

- **Aniversări** - Profesor PETER JORDAN - *Un prieten al Geografiei Românești* (Professor PETER JORDAN - A Friend of the Romanian Geography) 3
- **Dezvoltare regională și locală** - *Particularități demografice ale orașelor monoindustriale Nucet și Vașcău* (Demographic Features of Mono-industrial towns. Study case: Vașcău and Nucet) 22
- **Comunicări și referate de geografie** - *Bazinul Râului Nișcov - evoluție paleogeografică* (Nișcov River Basin - Paleogeographical Evolution) 26
- *Educația interculturală și comunitățile multiculturale* (Intercultural Education and Multicultural Communities) 33
- **Învățământ universitar - Dezvoltare - Piața muncii** *Elemente de planificare teritorială strategică* (Elements of the Strategic Territorial Planning) 40
- *Cunoștințe și abilități în domeniul planificării și dezvoltării teritoriale* (Knowledge and Abilities in Planning and Territorial Development) 50

GEOGRAFUL

Revistă de informare, analiză, cultură și opinie geografică

COLEGIUL EDITORIAL

Editor șef

Prof.univ.dr. Ioan IANOS

Editori șefi adjuncți

*Prof.univ.dr.Cristian BRAGHINĂ, prof.univ.dr.Pompei COCEAN,
prof.univ.dr. Alexandru ILIEȘ, prof.univ.dr.Constantin RUSU, prof.univ.dr.Petru URDEA*

Membrii Colegiului editorial

*Prof.univ.dr.Nicolae CIANGĂ, prof.univ.dr.Ioan MAC, prof.univ.dr.Bogdan MIHAI,
prof.univ.dr.Ionel MUNTELE, prof.univ.dr.Maria PĂTROESCU, prof.univ.dr.Nicolae POPA,
prof.univ.dr.Maria RĂDOANE, prof.univ.dr.Vasile SURD, conf.univ.dr.Dănuț-Radu
SĂGEATĂ, dr.Vasile SIMILEANU*

Secretar general

Prof.univ.dr.Cristian TĂLÂNGĂ

Secretariat de redacție

*Conf. univ.dr. Daniela ZAMFIR, lector univ.dr. Andreea Loreta Cercleux,
lector univ. dr. Ilinca Valentina STOICA, dr. Florentina-Cristina MERCIU,
dr. Mirela PARASCHIV, dr. Natasa TĂTUI, dr. Igor SÎRODOEV, drd. Irina SAGHIN*

Revista GEOGRAFUL este editată de:

ASOCIAȚIA PROFESIONALĂ A GEOGRAFILOR DIN ROMÂNIA

Înscrisă în Registrul Asociațiilor și Fundațiilor nr.111 din 16.10.2008,
Judecătoria Sector 1, București
CIF 25807732 / 2009, IBAN RO93CECEB31943RON2300998
CEC BANK S.A., S.M.București, Agenția Sala Palatului
București, Sector 1, Bd.Nicolae Bălcescu nr.1, cod 010041
tel. 021-3138410, 021-3143508/2137, 0745121408
fax. 021-3138410, e-mail: ianos50@yahoo.com

În colaborare cu:

**CENTRUL INTERDISCIPLINAR DE CERCETĂRI AVANSATE
ASUPRA DINAMICII TERITORIALE (C.I.C.A.D.I.T) - Universitatea din București**
București, sector 3, Bd. Regina Elisabeta nr.4-12, cod 030018
web: www.cicadit.ro

*Aniversări***PROFESOR PETER JORDAN - UN PRIETEN
AL GEOGRAFIEI ROMÂNEȘTI****Peter JORDAN**

PhD, Honorary and Associate Professor
Peter.jordan@oeaw.ac.at;
www.oeaw.ac.at/isr

Education

Born 1949 in Hermagor, Carinthia, Austria. Studied geography and ethnology at the University of Vienna, promotion on a cartographic topic in 1979, habilitation (*venia docendi*) at the University of Klagenfurt for the entire discipline of geography with special regard to regional geography and cartography.

Professional career

Started in 1977 at the Austrian Institute of East and Southeast European Studies (AIESES) in Vienna as map editor with the Atlas of the Danubian Countries under Josef Breu as editor-in-chief; since 1989 editor-in-chief of the map series Atlas of Eastern and Southeastern Europe, for which he developed the concept, geo-

graphical editor of „Oesterreichische Osthette“ (till 2002), head, geographical department AIESES (till 2005); 1997-2001 deputy director, AIESES; teaches courses at the universities Klagenfurt (since 1996), Vienna (since 2001), Rijeka (1998-2010), Cluj-Napoca (since 2003) and Koper/Capodistria (since 2005); 2001-2005 director, AIESES; since 2007 at the Institute of Urban and Regional Research (ISR), Austrian Academy of Sciences (ÖAW).

Conducting research projects

Atlas of Eastern and Southeastern Europe
 The Europe of the Regions: Strategies and Perspectives in the View of the Forthcoming Enlargement of the European Union (Part II on Bulgaria, Latvia, Lithuania, Malta, Romania, Slovakia and Turkey) Study on behalf of the Committee of the Regions of the European Union (COR)

Settlement history and the danger of floods in the Vistula catchment on behalf of the Austrian Ministry of Science and Research

Transcarpathia – Bridgehead or Periphery? supported by the Austrian National Bank

Project manager and cartographic editor of the Russian-Austrian atlas project Resources and Environment. World Atlas

Austrian place-names data base, supported by the Austrian National Bank (completed)

**332 scientific publications and more than
300 paper presentations.**

Main fields of research: atlas cartography, cartographic methodology, cultural and political geography of eastern Europe (especially Southeast Europe), tourism geography, geographical place-names research.

Current scientific functions

- Chair, Commission on Atlases, International Cartographic Association (ICA),
 Convenor, Working Group on Exonyms, United Nations Group of Experts on Geogra-

- phical Names (UNGEGN),
- Chair, Austrian Board on Geographical Names (AKO)
  - Permanent Member and Vice-chair, Permanent Committee on Geographical Names (StAGN)
    - Speaker, Working Group on Central Europe, German Geographical Society (DGfG)
    - Member, Atlas Commission, German Cartographic Society (DGfK)
    - Member, Executive Board, Southeast Europe Society München (SOG)
    - Member, Executive Board, Austrian Geographical Society (ÖGG)
    - Editor, Mitteilungen der Österreichischen Geographischen Gesellschaft
    - Editor (together with Paul Woodman) of the toponymic book series „Name & Place. Contributions to Toponymic Literature and Research“, Publisher Dr. Kovač, Hamburg
    - Editorial board member with the periodicals:
      - o „Turizam/Tourism“ (Zagreb),
      - o „Tourism and Hospitality Management“ (Opatija/Vienna [Wien]),
      - o „Hrvatski geografski glasnik“ (Zagreb),
      - o „Bulletin of Geography, Socio-economic series“ (Toruń),
      - o „Romanian Review of Regional Studies“ (Cluj-Napoca),
      - o „Review of Historical Geography and Toponomastics“ (Timișoara),
      - o „Acta Universitatis Palackianae Olomucensis, Geographica“ (Olomouc),
      - o „Földrajzi Értésítő – Hungarian Geographical Bulletin“ (Budapest),
      - o „Journal of Urban and Regional Analysis“ (Bucharest [București]),
      - o „Zbornik radova“ (Belgrade [Beograd]),
      - o „Acta Geographica Croatica“ (Zagreb),
      - o „Acta geographica Slovenica – Geografski zbornik“ (Ljubljana),
      - o „Geographia Napocensis“ (Cluj-Napoca)
      - o „Bulletin of the National Museum“ (Chișinău)
      - o „Geography – Policy – Society“ (Danzig [Gdańsk])
      - o „Regional Statistics“ [Területi Statisztika] (Budapest)

- o „Geografický časopis“ (Bratislava)
- o Studi e Ricerche, Università Nicolò Cusano (Rome [Roma])
- o Onomàstica. Anuari de la Societat d'Onomàstica (Barcelona)

Distinctions

- 1978: Dr. Adolf Schaerf Award
- 1995: Honorary Member, Croatian Geographical Society
- 2006: Honorary Member, Hungarian Geographical Society
- 2007: Honorary Professor, Babeș Bolyai University Cluj-Napoca
- 2014: Honorary Member, Czech Geographical Society
- Honorary Member, Moldavian Society for Geography and Ethnology
- Grand Decoration for Services to the Republic of Austria

I Books (author)

- (1) Möglichkeiten einer stärkeren Berücksichtigung slowenischer Ortsnamen in den heutigen amtlichen topographischen Karten Österreichs [Possibilities of a Better Rendering of Slovenian Toponyms in Current Official Austrian Maps]. Wien 1988. = Österreichische Akademie der Wissenschaften, Institut für Kartographie, Berichte und Informationen, vol. 6.
- (2) Semantische Probleme der internationalen Signaturenvereinheitlichung von Land-nutzungskarten [Semantic Problems of International Symbol Standardization in Land Use Maps]. Wien 1989. = Österreichische Akademie der Wissenschaften, Institut für Kartographie, Berichte und Informationen, vol. 18.
- (3) Beiträge zur Fremdenverkehrsgeographie der nördlichen kroatischen Küste [Contributions to the Tourism Geography of the Northern Croatian Coast]. Klagenfurt 1997. = Klagenfurter Geographische Schriften, vol. 15.
- (4) Administrative Subdivision of Central and Southeast Europe 2007 (= Atlas of Eastern and Southeastern Europe, No. 5.4-G10). Wien. 212 pp.

II Book and CDs (co-author)

- (1) Together with Otto BACK, Lukas BIRSAK, Josef BREU et alii: Vorschläge zur Schreibung geographischer Namen in österreichischen Schulatlanten [Proposals of how to Write Geographical Names in Austrian School Atlases]. Wien 1994. = Wiener Schriften zur Geographie und Kartographie, vol. 7. 75 p.
- (2) Together with Otto BACK, Helmut DESOYE, Gerhard FASCHING, Isolde HAUSNER,

Ingrid KRETSCHMER, Helmut MECKEL, Heinz-Dieter POHL, Roman STANI-FERTL: Geographische Namendatenbank Österreich / Geographical Names Database of Austria. Wien 2000. CD-ROM.

(3) gemeinsam mit Iştar GÖZAYDIN, Reinhold JAWHARI, Elke KNAPPE, Zaiga KRISJANE, Laila KULE, Claudia POPESCU, Maija ROZITE, Dušan SLIMÁK, Ľubica SLIMÁKOVA, Petar STOJANOV, Jozef TVRDOŇ und Florin ŽIGRAI: The Europe of the Regions: Strategies and Perspectives in the View of the Forthcoming Enlargement of the European Union (Part II on Bulgaria, Latvia, Lithuania, Malta, Romania, Slovakia and Turkey). Study on behalf of the Committee of the Regions of the European Union (COR). Brussels 2001.

(4) Together with Roman STANI-FERTL, Johannes BREITSCHOPF, Johannes DÖRFLINGER et alii: Quellenverzeichnis für geographische Namen Österreichs. Arbeitsunterlage für Redakteure. Wien 2001. 35 p.

(5) Together with Károly KOCSIS et alii: Ethnic Consciousness in Central and Southeast Europe around 2000, Accompanying text to No. 2.9-G9 of the Atlas of Eastern and Southeastern Europe, ed. by Österreichisches Ost- und Südosteuropa-Institut, Wien 2006, 88 p.

(6) together with Lukas BIRSAK, Otto BACK, Michael DUSCHANEK, Isolde HAUSNER, Ingrid KRETSCHMER: Empfehlungen zur Schreibung geographischer Namen in österreichischen Bildungsmedien [Recommendations for the rendering of geographical names in Austrian educational media]. Wien, Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, 125 p.

III (Co-)Editing of books

(1) Together with Walter LUKAN (eds): Festschrift zum siebzigsten Geburtstag von Josef Breu [Commemoration Issue in Honour of Josef Breu's Seventeenth Birthday]. Wien 1984. = Österreichische Osthefte, 26., Wien 1984, No. 2.

(2) Together with Elisabeth TOMASI (eds): Perspektiven des Fremdenverkehrs im östlichen Europa [Perspectives of Tourism in Eastern Europe]. Wien 1993. = Aktuelle Beiträge zur Geographie, Raumforschung und Raumordnung des Arbeitskreises für Regionalforschung, vol. 3.

(3) Together with Elisabeth TOMASI (eds): Zustand und Perspektiven der Umwelt im östlichen Europa [State and Perspectives of the Environment in Eastern Europe]. Frankfurt a.M., Berlin, Bern, New York, Paris, Wien 1994. = Wiener Osteuropastudien, vol. 1.

(4) Together with Neven BUDAK, Walter LUKAN and Petra MOISSI (eds): Kroatien. Landeskunde - Geschichte - Kultur - Politik - Wirtschaft - Recht [Croatia. "Landeskunde" - History - Culture - Politics - Economy - Law]. Wien 1995. = Österreichische Osthefte, 37, Wien 1995, No. 2. 465 p.

(5) Together with Francis W. CARTER and Violette REY (eds): Central Europe after the Fall of the Iron Curtain. Geopolitical Perspectives, Spatial Patterns and Trends. Frankfurt a.M., Berlin, Bern, New

York, Paris, Wien 1996, 2nd edition 1998. = Wiener Osteuropastudien, vol. 4. 345 p.

(6) Together with Milena PERSIČ (eds): Österreich und der Tourismus von Opatija (Abbazia) vor dem Ersten Weltkrieg und zur Mitte der 1990er Jahre [Austria and the Tourism in Opatija (Abbazia) before World War I and at the Middle of the 1990s]. Frankfurt a.M., Berlin, Bern, New York, Paris, Wien 1998. = Wiener Osteuropastudien, vol. 8. 397 p.

(7) Together with Walter LUKAN (eds): Makedonien. Geographie - Ethnische Struktur - Geschichte - Sprache und Kultur - Politik - Wirtschaft - Recht [Macedonia. Geography - Ethnic Structure - History - Language and Culture - Politics - Economy - Law]. = Österreichische Osthefte, Special issue 14, Wien, Frankfurt a.M., Berlin, Bern, New York, Paris 1998 479 p.

(8) Together with Andreas KAPPELER, Walter LUKAN and Josef VOGL (eds): Ukraine. Geographie - Ethnische Struktur - Geschichte - Sprache und Literatur - Politik - Bildung - Wirtschaft - Recht [Ukraine. Geography - Ethnic Structure - History - Language and Literature - Culture - Politics - Education - Economy - Law]. = Österreichische Osthefte, Special issue 15, Wien, Frankfurt a.M., Berlin, Bern, Bruxelles, New York, Oxford 2001, 827 p.

(9) Together with Karl KASER, Walter LUKAN, Stephanie SCHWANDNER-SIEVERS and Holm SUNDHAUSSEN (eds.): Albanien. Geographie - Historische Anthropologie - Geschichte - Kultur - Postkommunistische Transformation [Albania. Geography - Historical Anthropology - History - Culture - Post-Communist Transformation]. = Österreichische Osthefte, special issue 16, Wien, Berlin, Bern, Bruxelles, Frankfurt a.M., New York, Oxford 2003, 416 p.

(10) Together with KLEMENČIĆ (eds.): Transcarpathia - Bridgehead or Periphery? Geopolitical and Economic Aspects and Perspectives of a Ukrainian Region. Frankfurt a.M. 2004. = Wiener Osteuropastudien, vol. 16. 333 pp.

(11) Together with Sebastian LENTZ (eds.): Die Karpaten. Das östliche Nachbargebirge der Alpen [The Carpathians. Eastern neighbour chain of the Alps]. = Europa Regional, vol. 12, 2004, No. 4.

(12) Together with Michael DAXNER, Paul LEIFER, Klaus ROTH, Elisabeth VYSLONZIL (eds.): Bilanz Balkan [Balance Balkans]. Wien, München 2005. = Schriftenreihe des Österreichischen Ost- und Südosteuropa-Instituts, vol. 30. 301 p.

(13) Together with Wilfried HELLER, Thede KAHL, Josef SALLANZ (eds.): Ethnizität in der Transformation. Zur Situation nationaler Minderheiten in Rumänien. [Ethnicity in Transformation. Notes on the Situation of National Minorities in Romania] Wien, Berlin 2006. = Wiener Osteuropastudien, vol. 21. 162 p.

(14) Together with Vlado DROZG and Walter ZSILINCSAR (eds.): Umweltpolitik und Umweltbewusstsein in Slowenien und im mitteleuropäischen Vergleich [Environmental Policy and Environmental Awareness in Slovenia and Comparing Situations in Central Europe]. Wien, Berlin 2007. = Wiener Osteuropastudien, vol. 25. 152 p.

(15) Together with Milan OROŽEN ADAMIČ

and Paul WOODMAN (eds.): Exonyms and the International Standardisation of Geographical Names. Approaches towards the Resolution of an Apparent Contradiction. Wien, Berlin 2007. = Wiener Osteuropastudien, vol. 24. 240 p.

(16) Together with Hubert BERGMANN, Catherine CHEETHAM, Isolde HAUSNER (eds.): Geographical Names as a Part of the Cultural Heritage. Wien 2009. = Wiener Schriften zur Geographie und Kartographie, vol. 18. 196 p.

(17) Together with Hubert BERGMANN (eds.): Geographische Namen – Vielfalt und Norm. 40 Jahre institutionalisierte Ortsnamenforschung und -standardisierung in Österreich. 65. Geburtstag von Isolde Hausner. Akten des Internationalen Symposions Wien, 10. und 11. März 2009 [Geographical names – variety and nomr. 40 years of institutionalised place-names research in Austria. 65th birthday of Isolde Hausner. Proceedings of the International Symposium Vienna, 10th and 11th March 2009]. Wien: Praesens. = Österreichische Namenforschung, Beihefte, vol. 6, 192 p.

(18) Mitteilungen der Österreichischen Geographischen Gesellschaft [Communications of the Austrian Geographical Society], Vol. 151/2009, 448 p.

(19) Mitteilungen der Österreichischen Geographischen Gesellschaft [Communications of the Austrian Geographical Society], Vol. 152/2010, 442 p.

(20) together with Hubert BERGMANN, Caroline BURGESS, Catherine CHEETHAM (eds.): Trends in Exonym Use. Proceedings of the 10th UNGEGN Working Group on Exonyms Meeting, Tainach, 28-30 April 2010 (= Names & Place, 1). Hamburg: Verlag Dr. Kovač, 328 p.

(21) together with Dominik DITTRICH, Robert MUSIL, Peter Alexander RUMPOLT (eds.): Alpen – Lebensraum im Wandel. Die österreichischen Alpen im Blickpunkt der Geographie [The Alps – Living space in change. The Austrian Alps in the focus of geography]. Wien: Österreichische Geographische Gesellschaft, 135 p.

(22) Mitteilungen der Österreichischen Geographischen Gesellschaft [Communications of the Austrian Geographical Society], Vol. 153/2011, 448 p.

(23) Regional Development and Regionalisation in the Adriatic Space. Proceedings of the 3rd Conference of the Adriatic Forum, Vienna, September 23-25, 2010 (= ISR-Forschungsberichte, 38). Wien 2012, Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, 165 p.

(24) Mitteilungen der Österreichischen Geographischen Gesellschaft [Communications of the Austrian Geographical Society], Vol. 154/2012, 448 p.

(25) together with Ferjan ORMELING (eds.): Toponyms in Cartography. Proceedings of the Toponymic Sessions at the 25th International Cartographic Conference, Paris, 3-8 July 2011 (= Name & Place, 2). Hamburg, Verlag Dr. Kovač, 127 p.

(26) together with Paul WOODMAN (eds.): The Quest for Definitions. Proceedings of the 14th UNGEGN Working Group on Exonyms Meeting, Corfu, 23-25 May 2013 (= Name & Place, 3). Hamburg, Verlag Dr. Kovač.

(27) Mitteilungen der Österreichischen

Geographischen Gesellschaft [Communications of the Austrian Geographical Society], Vol. 156/2014, 423 p.

IV Map works (editor, project manager)

(1) Atlas of Eastern and Southeastern Europe. Up-to-date ecological, demographic and economic maps, ed. by Peter JORDAN, Wien 1989-2014 (30 installments).

(2) Resources and Environment. World Atlas, ed. by Russian Academy of Sciences, Moscow, Vienna 1998. 2 volumes with 170 map sheets.

V Scientific articles (author or co-author)

(1) Der Einfluß des Fremdenverkehrs auf die Bevölkerungsentwicklung der Kvarner- und Norddalmatinischen Inseln [The Impact of Tourism on Population Development at the Kvarner and Northern Dalmatian Islands]. In: Österreichische Osthefte, Wien, 23, 1981/ 2, pp. 140-163.

(2) Together with J. BREU: Probleme bei der Gestaltung einer Karte der Klimatypen [Problems with Compiling a Map of Climate Types]. In: Kartographische Nachrichten, 32, Bonn-Bad Godesberg 1982, No. 2, pp. 50-55.

(3) Together with F. LACHMAYER: A Graphic Verbal Notation of the History of the Austrian Constitution. In: Ernest W.B. HESS-LÜTTICH (ed.): Multimediational Communication, vol. I: Semiotic Problems of its Notation, Tübingen 1982, pp. 215-229.

(4a) Fremdenverkehr und Einzelhandel auf den Kvarnerinseln. Eine Untersuchung über Wirkungen des Fremdenverkehrs in peripheren Gebieten [Tourism and Retail Trade at the Kvarner Islands. An Investigation on Impacts of Tourism on Peripheral Regions]. In: Österreichische Osthefte, Wien, 25, 1983/1, pp. 5-25.

(4b) Turizam i trgovina na malo na Kvarnerskim otocima. Istrazivanje o utjecaju turizma u rubrim područjima [Tourism and Retail Trade at the Kvarner Islands. An Investigation on Impacts of Tourism on Peripheral Regions]. In: Geografski horizont, Zagreb, XXIX, 1983/1-4, pp. 21-32.

(4c) Fremdenverkehr und Einzelhandel auf den Kvarnerinseln. Eine Untersuchung über Wirkungen des Fremdenverkehrs in peripheren Gebieten [Tourism and Retail Trade at the Kvarner Islands. An Investigation on Impacts of Tourism on Peripheral Regions]. In: Münchner Studien zur Sozial- und Wirtschaftsgeographie, vol. 23, München 1983, pp. 193-209.

(5) Veröffentlichungen von Josef Breu [Publications of Josef Breu]. In: Festschrift zum siebzigsten Geburtstag von Josef Breu, ed. by W. LUKAN and P. JORDAN, Wien 1984, pp. 41-51.

(6) Der Autobusverkehr in den Donauländern - Ergänzungen zu einer Karte im Atlas der Donauländer [Bus Traffic in the Danubian Countries - Supplementations to a Map in the Atlas of the Danubian Countries]. In: Festschrift zum siebzigsten Geburtstag von Josef Breu, ed. by W. LUKAN and P. JORDAN, Wien 1984, pp. 169-199.

- (7) Historische Projekte einer Kvarnerreisebahn [Historical Projects of a Kvarner Railway]. In: Österreichische Osthefte, 28, Wien 1986, No. 2, pp. 135-149.
- (8) Der Handel mit Kunsthandwerk und Souvenirs - Vermittler bodenständiger Volkskultur? Das Beispiel der Kvarnerinseln [Trade with Commercial Art and Souvenirs - Does it Convey Autochthonous Folk Culture? The Example of the Kvarner Inlands]. In: Österreichische Osthefte, Wien, 30, 1988/1, pp. 76-89.
- (9) Grenzüberschreitende Raumplanung, wirtschafts- und sozialräumliche Beziehungen. Eine Analyse der Praxis [Transborder Spatial Planning, Economic and Social Regional Contacts. An Analysis of Practice]. In: Otmar HÖLL (ed.): Österreich - Jugoslawien: Determinanten und Perspektiven ihrer Beziehungen, Wien 1988, pp. 91-136. = Forschungsberichte, Österreichisches Institut für Internationale Politik, vol. 10.
- (10) Aktuelle Karten über den ländlichen Raum in Rumänien im neuen Atlas Ost- und Südosteuropa [Topical Maps on Rural Space in Romania in the New Atlas of Eastern and Southeastern Europe]. In: Geographischer Jahresbericht aus Österreich, XLVII (1988), Wien 1990, pp. 7-41.
- (11a) Gastarbeiter im eigenen Land. Das Problem der saisonalen Arbeitskräfte im Fremdenverkehr der jugoslawischen Küste am Beispiel des Touristikunternehmens "Jadranka", Mali Losinj [Guest Workers in their Own Country. The Problem of Seasonal Labour in Tourism of the Yugoslavian Coast Exemplified by the Tourism Enterprise "Jadranka", Mali Losinj]. In: Österreichische Osthefte, Wien, 31., 1989/4, pp. 683-714.
- (11b) Problemi sezonskog rada u turistickom gospodarstvu Hrvatske obale [Problems of Seasonal Labour in Tourism of the Croatian Coast]. In: Medunarodni kongres "Hotelska kuća '92", Opatija, 16. i 17.X.1992, Zbornik radova, ed. by Neda ANDRIČ, Opatija 1992, pp. 306-319 and 456-457.
- (12a) Razvitak željeznice mreže na području danasnje Jugoslavije (do 1918. godine) [Development of the Railway Network at the Territory of Modern Yugoslavia (Till the Year 1918)]. In: Prilozi, XXIV, Sarajevo 1990, 25/26, pp. 143-159.
- (12b) Die Entwicklung des Eisenbahnnetzes auf dem Gebiet des heutigen Jugoslawien (bis 1918) [Development of the Railway Network at the Territory of Modern Yugoslavia (Till the Year 1918)]. In: R.G.PLASCHKA, A.M.DRABEK, B.ZAAR (eds): Eisenbahnbau und Kapitalinteressen in den Beziehungen der österreichischen mit den südslawischen Ländern, Wien 1993, pp. 13-30.
- (13a) Die Entwicklung der Fremdenverkehrsströme in Mitteleuropa (1910-1990) als Ausdruck politischer und wirtschaftlicher Veränderungen [The Development of Tourist Flows in Central Europe (1910-1990) as an Expression of Political and Economic Changes]. In: Mitteilungen der Österreichischen Geographischen Gesellschaft, Wien, vol. 132, 1990, pp. 144-171.
- (13b) The Development of Tourist Flows within Central Europe (1910-1990) [The Development of Tourist Flows in Central Europe (1910-1990)]. In: Itinerari di idee, uomini e cose fra Est ed Ovest Europeo, Atti del Convegno Internazionale, ed. by Consorzio per la costituzione e lo sviluppo degli insegnamenti universitari Udine, Marialuisa FERRAZZI, Udine s.a. [1992], pp. 589-601.
- (14) Einflüsse des Fremdenverkehrs auf die räumliche Struktur eines traditionellen Abwanderungsgebietes. Die jugoslawischen Kvarnerinseln im Vergleich mit österreichischen Fremdenverkehrsregionen [Impacts of Tourism on the Spatial Structure of a Traditional Emigration Region. The Yugoslavian Kvarner Islands Compared to Austrian Touristic Regions]. In: Peter MANDL, Doris WASTL-WALTER (eds): Regionalforschung von grenzüberschreitender Bedeutung: Kärnten - Slowenien/Kroatien. Wien 1991, pp. 51-60. = Mitteilungen des Arbeitskreises für Neue Methoden in der Regionalforschung, vol. 22 (1991), No. 1-3.
- (15) Slowenische Ortsnamen in den amtlichen topographischen Karten Österreichs. Heutiger Zustand und Vorschläge zu seiner Verbesserung [Slovenian Toponyms in Austrian Official Topographic Maps. Current State and Proposals to Improve it]. In: Kärnten - Deutsche und slowenische Namen, ed. by Heinz Dieter POHL, Klagenfurt 1992, pp. 89-105. = Österreichische Namenforschung, No. 20.
- (16) A Series of Thematic Maps on Eastern and Southeastern Europe - A New Breed of Atlases of a Larger Geographic Region. In: International Yearbook of Cartography, ed. by Karl-Heinz MEINE, XXX (1990), Ulm 1992, pp. 63-69.
- (17) Istorija na politiceskite prostranstveni obrazovanija na teritorijata na bivšata Jugoslavija [History of the Development of Political Entities at the Territory of Former Yugoslavia]. In: Geografija - geopolitika, ed. by Marin BACVAROV and Stefan KARASTOJANOV, Sofija 1992, pp. 95-121.
- (18a) Slovakia in the Scope of Central European Tourism - Present State and Outlook. In: Geograficky Casopis, 44, Bratislava 1992, No. 2, pp. 105-119.
- (18b) Slovakia in the Scope of Central European Tourism - Present State and Outlook. In: Current Politics and Economics of Europe, 2, New York 1992, No. 3, pp. 217-231.
- (19) Die Regionen des mittleren Donaumaums im Hinblick auf die europäische Integration [The Regions of the Central Danubian Area with Regard to European Integration]. In: Socialna geografija v teoriji in praksi, ed. by Insitut za geografijo Univerze v Ljubljani, Ljubljana 1992. = Geographica Slovenica, vol. 23, pp. 187-208.
- (20) Regionale Identität in Mitteleuropa im Hinblick auf die europäische Integration [Regional Identity in Central Europe with Regard to European Integration]. In: Mitteilungen der Österreichischen Geographischen Gesellschaft, 134, Wien 1992, pp. 177-188.
- (21) Is There a Coincidence of Ethnic and Functional Regions in Croatia and Bosnia-Herzegovina? In: Geografija in narodnosti. Ljubljana 1993. = Geographica Slovenica, vol. 24, pp. 179-189.
- (22) Perspektiven des Fremdenverkehrs im östlichen Mitteleuropa. Einige Orientierungspunkte zur Einführung [Perspectives of Tourism in Eastern

Central Europe. Some Points of Orientation as an Introduction]. In: P.JORDAN, E.TOMASI (eds): Perspektiven des Fremdenverkehrs im östlichen Mitteleuropa, Wien 1993, pp. 9-25.

(23) Perspektiven des Fremdenverkehrs im östlichen Mitteleuropa. Jüngere Literatur zum Thema [Perspectives of Tourism in Eastern Central Europe. More Recent Literature on the Subject]. In: P.JORDAN, E.TOMASI (eds): Perspektiven des Fremdenverkehrs im östlichen Mitteleuropa, Wien 1993, pp. 79-89.

(24) Kapitel "Wirtschaft" in Baedeker's Allianz Reiseführer Tschechische Republik, Slowakische Republik [Chapter "Economy" in "Baedeker's Allianz Reiseführer" Czech Republic, Slovak Republic], ed. by Verlag Karl Baedeker, Ostfildern 1993, pp. 48-57.

(25) Beiträge zu den Kapiteln "Landesnatur" und "Wirtschaft" in Baedeker's Allianz Reiseführer Ungarn [Contributions to the chapters "Physical Geography" and "Economy" in "Baedeker's Allianz Reiseführer" Hungary], ed. by Verlag Karl Baedeker, Ostfildern 1993, pp. 9-18 and 34-42.

(26a) Die Umwelt im östlichen Europa [The Environment in Eastern Europe]. In: Osteuropa-Perspektiven. Jahrbuch 1993/94, ed. by Frankfurter Allgemeine Zeitung GmbH Informationsdienste, Manager Magazin Verlagsgesellschaft mbH, Frankfurt a.M. 1993, pp. 30-32.

(26b) Artikel Umwelt [Environment]. In: Osteuropa-Perspektiven. Jahrbuch 1994/95, ed. by Frankfurter Allgemeine Zeitung GmbH Informationsdienste, Manager Magazin Verlagsgesellschaft mbH, Frankfurt a.M. 1994, pp. 57-60.

(26c) Artikel Umwelt [Environment]. In: Osteuropa-Perspektiven. Jahrbuch 1996/97, ed. by Frankfurter Allgemeine Zeitung GmbH Informationsdienste, Manager Magazin Verlagsgesellschaft mbH, Rödl & Partner GmbH, Frankfurt a.M. 1996, pp. 34-38.

(27) Together with Sergej TARHOV: Ethnic Structure of Eastern Europe and Caucasia around 1990. Accompanying text to the map sheet in the Atlas of Eastern and Southeastern Europe, ed. by Österreichischen Ost- und Südosteuropa-Institut, Wien 1993, No. 2.5-O1.

(28a) Die redaktionelle Arbeit an einer internationalen Kartenserie. Besonderheiten und Probleme [Editing an international map series - specifics and problems]. In: Kartographische Nachrichten, 44, Bonn 1994, 3, pp. 96-104.

(28b) Editing an international map series - specifics and problems. In: Proceedings, Volume 1 of the 16th International Cartographic Conference Cologne/Köln 3-9 May 1993, ed. by Peter MESENBURG, Bielefeld 1993, pp. 273-282.

(29) The Relation between Ethnically Defined Territories and Functional Regions in Croatia and Bosnia-Herzegovina. In: Croatia - A New European State. Proceedings of the symposium held in Zagreb and Cakovec, September 22-25, 1993. Zagreb 1993/1994, pp. 133-142.

(30) Kapitel "Stadtentwicklung" und "Donau-City" sowie Beiträge zu den Kapiteln "Bevölkerung",

"Verkehr" und "Wirtschaft" in Baedeker's Allianz Reiseführer Wien [Chapters "Urban Development" and "Donau-City" as well as contributions to the chapters "Population", "Traffic" and "Economy" in "Baedeker's Allianz Reiseführer" Vienna], ed. by Verlag Karl Baedeker, 7th ed., Ostfildern 1994, pp. 13-19, pp. 98f and 19-23.

(31) Together with Elisabeth TOMASI: Vorwort [Preface]. In: JORDAN, P.; TOMASI, E. (eds): Zustand und Perspektiven der Umwelt im östlichen Europa. Frankfurt a.M., Berlin, Bern, New York, Paris, Wien 1994, pp. 7-8. = Wiener Osteuropastudien, vol. 1.

(32) Together with Elisabeth TOMASI: Environmental Management, Education and Policy in Romania. In: JORDAN, P.; TOMASI, E. (eds): Zustand und Perspektiven der Umwelt im östlichen Europa. Frankfurt a.M., Berlin, Bern, New York, Paris, Wien 1994, pp. 159-169. = Wiener Osteuropastudien, vol. 1.

(33) Small-scale Environmental Mapping as a Tool of Environmental Management and Policy. In: FODOR, István; WALKER, Gordon P. (eds): Environmental Policy and Practice in Eastern and Western Europe, Pécs 1994, pp. 287-294.

(34a) Rumänien - permanente Peripherie Europas? [Romania - Europe's Permanent Periphery?]. In: Zeitschrift für den Erdkundeunterricht, 47, Berlin 1995, 2, pp. 42-51.

(34b) Rumänien - permanente Peripherie Europas? [Romania - Europe's Permanent Periphery?]. In: 49. Deutscher Geographentag Bochum, 4. bis 9. Oktober 1993, vol. 4: Europa im Umbruch, ed. by Dietrich BARSCH and Heinz KARRASCH, Stuttgart 1995, pp. 120-128.

(35) Together with Geso GESEV, Valeria HEUBERGER, Károly KOCSIS, Othmar KOLAR and Werner WEILGUNI: Ethnic Structure of Southeastern Europe Accompanying text to the map sheet in the Atlas of Eastern and Southeastern Europe, ed. by Österreichischen Ost- u. Südosteuropa-Institut, Wien 1995, No. 2.7-S1.

(36a) Auswirkungen der Kriege im ehemaligen Jugoslawien auf den Fremdenverkehr der kroatischen Küste. Eine regionale Untersuchung der Tourismusentwicklung [The Impact of the Wars in Former Yugoslavia on the Tourism of the Croatian Coast. A Regional Investigation in Tourism Development]. In: Zeitschrift für den Erdkundeunterricht, 47, Berlin 1995, 11, pp. 438-445.

(36b) The Impact of the Wars in Croatia and Bosnia-Herzegovina on the Tourism of the Croatian Coast. In: BARANIECKI, L. (ed.): Conditions of the Foreign Tourism Development in the Central and Eastern Europe, Wrocław 1995, pp. 71-86.

(36c) Wplyw wojny w Chorwacji i Bosnii-Herzegovinie na turystykę w tym regionie [The Impact of the Wars in Croatia and Bosnia-Herzegovina on the Tourism of the Croatian Coast]. In: BARANIECKI, L. (ed.): Uwarunkowania rozwoju turystyki zagranicznej w Europie Środkowej i Wschodniej, Wrocław 1995, pp. 77-92.

(37) Grundzüge der Raumstruktur Kroatiens [Croatia's Basic Spatial Structures]. In: BUDAK, N.; JORDAN, P.; LUKAN, W.; MOISSI, P. (eds): Kroatien. Landeskunde - Geschichte - Kultur - Politik -

Wirtschaft - Recht. Wien 1995, pp. 27-61.

(38) The "Return" of Czechs as Tourists to the Croatian Coast. In: *Tourism and Hospitality Management*, ed. by Sveučiste u Rijeci, Hotelijerski fakultet Opatija, 1, 1995, 2, pp. 357-372.

(39) Functional Regions in East-Central Europe Defined on the Basis of the Frequency of Public Bus Traffic. In: *Geograficky casopis*, 47, Bratislava 1995, 1, pp. 9-15.

(40a) Die Entwicklung des Eisenbahnnetzes in den Donauländern [The Development of the Railway Network in the Danubian Countries]. In: GUMPEL, W. (ed.): *Der Donauverkehr: Möglichkeiten einer grenzüberschreitenden Zusammenarbeit*. München 1996. = *Südosteuropa aktuell*, vol. 21, pp. 101-110.

(40b) The Development of the Railway Network in the Danubian Countries. In: *Geografski glasnik*, 55, Zagreb 1993, pp. 67-79.

(40c) Die Entwicklung des Eisenbahnnetzes in den Donauländern. In: *Österreichische Zeitschrift für Verkehrswissenschaft*, vol. 47, Wien 2000, 1-2, pp. 19-27.

(41) A Map of International Tourist Attractions in Central and Southeastern Europe with Reference to Croatia. In: *Tourism and Hospitality Management*, ed. by Sveučiste u Rijeci, Hotelijerski fakultet Opatija, 2, Opatija 1996, 1, pp. 33-39.

(42) Together with Fritz KELNHOFER: *Der Atlas Ost- und Südosteuropa. Konzeption, Gestaltung, technische Herstellung* [The Atlas of Eastern and Southeastern Europe. Concept, Compilation, Technical Production]. In: KRETSCHMER, I.; KRIZ, K. (eds): *Kartographie in Österreich '96*. Wien 1996. = *Wiener Schriften zur Geographie und Kartographie*, vol. 9, pp. 60-79.

(43) Conclusion. In: CARTER, F.W., JORDAN, P., REY, V. (eds): *Central Europe after the Fall of the Iron Curtain. Geopolitical Perspectives, Spatial Patterns and Trends*. Frankfurt a.M., Berlin, New York, Paris, Wien 1996. = *Wiener Osteuropastudien*, vol. 4, pp. 337-341.

(44) Das Wiener Militärgeographische Institut und seine Bedeutung für die Kartographie in Ostmittel- und Südosteuropa [The Viennese Military-Geographic Institute and its Importance for the Cartography in East-Central and Southeast Europe]. In: HEPPNER, H. (ed.): *Der Weg führt über Österreich... Zur Geschichte des Verkehrs- und Nachrichtenwesens von und nach Südosteuropa (18. Jahrhundert bis zur Gegenwart)*. Wien, Köln, Weimar 1996, pp. 143-170.

(45) Post-Communist Southeastern Europe as a Source of Ethnic Conflict. In: FRANTZ, K.; SAUDER, R.A. (eds): *Ethnic Persistence and Change in Europe and America. Traces in Landscape and Society*, Innsbruck 1996, pp. 93-131.

(46) Tourismus und Umwelt im südöstlichen Europa - Haupttendenzen und -probleme [Tourism and Environment in Southeastern Europe - Main Trends and Problems]. In: GRIMM, F.-D. (ed.): *Aktuelle Umweltprobleme in Südosteuropa*, München 1996. = *Südosteuropa aktuell*, vol. 22, pp. 55-73.

(47) Anthropogene Veränderungen im Lebensraum der mittel-, südost- und osteuropäischen Länder und ihre kartographische Darstellung

[Anthropogenic Changes in the Living Sphere of the Central, Southeast and East European Countries and their Cartographic Representation]. In: *Acta Facultatis Rerum Naturalium Universitatis Ostraviensis*, vol. 157, Ostrava 1996, 4, pp. 145-162.

(48) Romania in the Scope of Transformation in Central, Eastern and Southeastern Europe. Issues of a map in the Atlas of Eastern and Southeastern Europe. In: *Revista geografică*, 1995/1996, vol. II/III, Bucureşti 1996, pp. 105-108.

(49) Nationalitätenprobleme in Ostmittel- und Südosteuropa als Hindernisse der europäischen Einigung [Nationality Problems in East-Central and Southeast Europe as Obstacles to European Integration]. In: *Zeitschrift für den Erdkundeunterricht*, 49, Berlin 1997, No. 3, pp. 96-100 and S. 125 and No. 4, pp. 154-158.

(50) Together with Florian PARTL: Die Entwicklung des öffentlichen Linienverkehrs mit Autobussen zwischen Österreich und Ostmitteleuropa seit dem Fall des Eisernen Vorhangs [The Development of Traffic by Public Bus Lines between Austria and East-Central Europe after the Fall of the Iron Curtain]. In: *Geografia czlowiek gospodarka. Profesorowi Bronislawowi Kortusowi w 70. rocznicę urodzin*, ed. by Boleslaw DOMAŃSKI, Kraków 1997, pp. 180-192.

(51) Can Ethnic Maps be Objective? Possibilities and Limitations of Ethnic Cartography. In: OTTOSON, L. (eds): *Proceedings of the 18th International Cartographic Conference Stockholm 23-27 June 1997*, vol. 2, Gävle 1997, pp. 888-895.

(52) A Map of International Tourist Attractions in Central and Southeastern Europe - Concepts and Methods. In: *Conditions of the Foreign Tourism Development in Central and Eastern Europe*, ed. by Department of Regional and Tourism Geography Wroclaw University, vol. 4, Wroclaw 1997, pp. 73-80.

(53) Toponymische Redaktion von Kartenwerken am Beispiel des Atlases Ost- und Südosteuropa [Toponymic Editing of Map Works Exemplified by the Atlas of Eastern and Southeastern Europe]. In: KRETSCHMER, I.; DESOYE, H.; KRIZ, K. (eds): *Kartographie und Namenstandardisierung. Symposium über geographische Namen*. Wien 1997, pp. 79-85 and a map sheet.

(54) Changes of Tourist Flows within Central Europe after the Fall of the Iron Curtain. In: NOVÁČKÁ, L.; STANO, R. (eds): *Zbornik medzinárodnej konferencie Aktivizácia cestovného ruchu v Slovenskej republike*, Bratislava 1997, pp. 88-95.

(55) Die Auswirkungen der politischen Konflikte im ehemaligen Jugoslawien (1990-1995) auf den Tourismus der kroatischen Küste [The Impacts of Political Conflicts in Former Yugoslavia on the Tourism of the Croatian Coast]. In: *Tourism and Hospitality Management*, ed. by Sveučiste u Rijeci, Hotelijerski fakultet Opatija, 3, 1997, 2, pp. 239-256.

(56) Nationalitätenprobleme in Ostmittel- und Südosteuropa als Hindernisse der europäischen Einigung [Nationality Problems in East-Central and Southeast Europe as Obstacles to European Integration]. In: WAKONIGG, H. (ed.): *Beiträge zur Lebensraumforschung und Geographie der Geisteshaltung*, Graz 1997/98. = *Arbeiten aus dem*

Institut für Geographie der Karl-Franzens-Universität Graz, vol. 36, pp. 145-158.

(57) The "Atlas of Eastern and Southeastern Europe" as a New Device of Cartographic Information on Eastern Europe. In: Papers, "100 Anniversary of Geography at Sofia University, International Scientific Conference, Sofia, 14-16 May 1998, pp. 334-342.

(58) Vorwort/Predgovor [Preface]. In: JORDAN, Peter; PERSIĆ, Milena (eds): Österreich und der Tourismus von Opatija (Abbazia) vor dem Ersten Weltkrieg und zur Mitte der 1990er Jahre, Frankfurt a.M., Berlin, Bern, New York, Paris, Wien 1998. = Wiener Osteuropastudien, 8. pp. 1-7.

(59) Naturräumliche Voraussetzungen für den Tourismus im Kvarnergebiet [Natural Conditions for Tourism in the Kvarner Region]. In: JORDAN, Peter; PERSIĆ, Milena (eds): Österreich und der Tourismus von Opatija (Abbazia) vor dem Ersten Weltkrieg und zur Mitte der 1990er Jahre, Frankfurt a.M., Berlin, Bern, New York, Paris, Wien 1998. = Wiener Osteuropastudien, 8. pp. 11-42.

(60) Die Agrargesellschaft des 19. Jahrhunderts als Substrat der frühen touristischen Entwicklung im Kvarnergebiet [The 19th Century Rural Society as a Substratum for the Early Touristic Development in the Kvarner Region]. In: JORDAN, Peter; PERSIĆ, Milena (eds): Österreich und der Tourismus von Opatija (Abbazia) vor dem Ersten Weltkrieg und zur Mitte der 1990er Jahre, Frankfurt a.M., Berlin, Bern, New York, Paris, Wien 1998. = Wiener Osteuropastudien, 8. pp. 65-84.

(61) Die Stellung Abbazias unter den Kurorten der Österreichisch-Ungarischen Monarchie [Abbazia's Position among the Health Resorts of the Austro-Hungarian Monarchy]. In: JORDAN, Peter; PERSIĆ, Milena (eds): Österreich und der Tourismus von Opatija (Abbazia) vor dem Ersten Weltkrieg und zur Mitte der 1990er Jahre, Frankfurt a.M., Berlin, Bern, New York, Paris, Wien 1998. = Wiener Osteuropastudien, 8. pp. 169-194.

(62) Die Auswirkungen der politischen Konflikte in und um Kroatien (1990-1995) auf den Tourismus der kroatischen Küste [The Impacts of the Political Conflicts in and around Croatia (1990-1995) on the Tourism of the Croatian Coast]. In: JORDAN, Peter; PERSIĆ, Milena (eds): Österreich und der Tourismus von Opatija (Abbazia) vor dem Ersten Weltkrieg und zur Mitte der 1990er Jahre, Frankfurt a.M., Berlin, Bern, New York, Paris, Wien 1998. = Wiener Osteuropastudien, 8. pp. 297-319.

(63) Schlusswort und Ausblick [Final Remark and Outlook]. In: JORDAN, Peter; PERSIĆ, Milena (eds): Österreich und der Tourismus von Opatija (Abbazia) vor dem Ersten Weltkrieg und zur Mitte der 1990er Jahre, Frankfurt a.M., Berlin, Bern, New York, Paris, Wien 1998. = Wiener Osteuropastudien, 8. pp. 333-338.

(64) Personen-, Gebäude- und Ortsnamenregister [Gazetteer of Persons, Buildings and Places]. In: JORDAN, Peter; PERSIĆ, Milena (eds): Österreich und der Tourismus von Opatija (Abbazia) vor dem Ersten Weltkrieg und zur Mitte der 1990er Jahre, Frankfurt a.M., Berlin, Bern, New York, Paris, Wien 1998. = Wiener Osteuropastudien, 8. pp. 373-393.

(65) Together with Florian PARTL: Makedoniens verkehrsgeographische Position in Südosteuropa [Macedonia's Position in the Transportation Network of Southeastern Europe]. In: LUKAN, Walter; JORDAN, Peter (eds): Makedonien. Geographie - Ethnische Struktur - Geschichte - Sprache und Kultur - Politik - Wirtschaft - Recht, Wien, Frankfurt a.M., Berlin, Bern, New York, Paris 1998. = Österreichische Osthefte, Sonderband 14. pp. 39-63.

(66) Ethnische Gruppen in Makedonien [Ethnic Groups in Macedonia]. In: LUKAN, Walter; JORDAN, Peter (eds): Makedonien. Geographie - Ethnische Struktur - Geschichte - Sprache und Kultur - Politik - Wirtschaft - Recht, Wien, Frankfurt a.M., Berlin, Bern, New York, Paris 1998. = Österreichische Osthefte, special issue 14. pp. 65-114.

(67) Compilation or updating of entries on around 1000 geographic objects in Austria and Liechtenstein. In: COHEN, Saul B. (ed.): The Columbia Gazetteer of the World, New York 1998.

(68) Veränderungen der Reisemärkte und Reiseströme in Mitteleuropa nach 1989 [Changes of Travel Markets and Travel Flows in Central Europe after 1989]. On the floppy disc "Zentren an der Grenze. Gemeinsame Probleme, gemeinsame Chancen. Grenzregionen im Dreiländereck Slowenien-Ungarn-Österreich. Seminar Radkersburg", ed. by forum urbanum regionis, 11 p.

(69) Romania. In: PAULSTON, Christina Pratt; PECKHAM, Donald (eds): Linguistic Minorities in Central and Eastern Europe, Clevedon, Philadelphia, Toronto, Sydney, Johannesburg 1998, pp. 184-223.

(70a) Regionalization and Dezentralization in Romania - Opportunities and Obstacles. In: HELLER, W. (ed.): Romania: Migration, Socio-economic Transformation and Perspectives of Regional Development. München 1998. = Südosteuropa-Studien, vol. 62, pp. 271-288.

(70b) Regionalisierung und Dezentralisierung in Rumänien - Möglichkeiten und Hindernisse [Regionalization and Dezentralization in Romania - Opportunities and Obstacles]. In: HOFMAYER, A. (ed.): Festschrift für Karl A. Sinnhuber zum 80. Geburtstag. Wien 1999. = Wirtschaftsgeographische Studien, vol. 24/25, pp. 104-121.

(71) Central and Nation State Concepts in Eastern Europe as Obstacles for European Integration. In: BURDACK, J.; GRIMM, F.-D.; PAUL, L. (eds): The Political Geography of Current East-West Relations. Papers presented at the 28th International Geographical Congress The Hague 1996. Leipzig 1998, pp. 266-272.

(72) Entwicklung der Tourismusströme in Mitteleuropa seit dem Fall des Eisernen Vorhangs [Development of Tourist Flows in Central Europe since the Fall of the Iron Curtain]. In: Acta Facultatis Rerum Naturalium Universitatis Ostraviensis, vol. 174, Ostrava 1998, 6, pp. 101-121.

(73) Die touristische Attraktivität des östlichen Europa. Methodik und Inhalte einer Karte im Atlas Ost- und Südosteuropa [Tourist Attractions in Eastern Europe. Methodology and Contents of a Map in the Atlas of Eastern and Southeastern Europe]. In: Europa regional, vol. 7, 1999, No. 1, pp. 2-12.

- (74) International Tourism Attractions in Central and Southeastern Europe. Accompanying text to the map in the Atlas of Eastern and Southeastern Europe, ed. by Österreichisches Ost- u. Südosteuropa-Institut, Wien 1999, No. 3.4-G6.
- (75) International Tourism Attractions in Central and Southeastern Europe. Index and brief descriptions to the map in the Atlas of Eastern and Southeastern Europe, ed. by Österreichisches Ost- u. Südosteuropa-Institut, Wien 1999, No. 3.4-G6.
- (76) Slowenische Ortsnamen in den amtlichen topographischen Karten Österreichs. Heutiger Zustand und Vorschläge zu seiner Verbesserung [Slovenian Toponyms in Official Topographic Maps of Austria. Present State and Proposals to Improve it]. In: Österreichische Namenforschung, vol. 27, 1999, No. 1-2, pp. 41-54.
- (77) Können ethnische Karten objektiv sein? Möglichkeiten und Grenzen der Darstellung ethnischer Strukturen in Karten [Can Ethnic Maps be Objective? Possibilities and Limitations of Ethnic Cartography]. In: KRETSCHMER, I.; KRIZ, K. (eds): 25 Jahre Studienkreis Kartographie. Wien 1999. = Wiener Schriften zur Geographie und Kartographie, Vol. 12, pp. 120-127.
- (78) Kroatiens Tourismus im Transformationsprozess [Croatia's Tourism in Transition]. In: Transformation in Ostmittel- und Südosteuropa und ihre Auswirkungen auf das Informations- und Dokumentationswesen. 28th ABDOS Meeting Zagreb, 10-13 May 1999, Papers and Contributions, ed. by Walter ANDREESSEN, Berlin 1999. pp. 81-94.
- (79) together with Lukas BIRSAK, Alexander LIOUTY: „Resources and Environment. World Atlas“. Ein russischer Weltatlas wurde in Österreich bearbeitet und verlegt [„Resources and Environment. World Atlas“. A Russian World Atlas has been elaborated and published in Austria]. In: Mitteilungen der Österreichischen Geographischen Gesellschaft, vol. 141, 1999, pp. 207-232, coloured map enclosed.
- (80) Vom Wert der Exonyme. Plädoyer für einen maßvollen und politisch sensiblen Gebrauch [The Importance of Using Exonyms. Plead for a Moderate and Politically Sensible Use]. In: LECHTHALER, M.; GARTNER, G. (eds): Per aspera ad astra. Festschrift für Fritz Kelnhofer zum 60. Geburtstag. Wien 2000. pp. 52-71.
- (81) Die Position Kroatiens am österreichischen Reisemarkt [Croatia's Position at the Austrian Travel Market]. In: Tourism and Hospitality Management, ed. by Sveučilište u Rijeci, Fakultet za turistički i hotelski menadžment, vol. 5, 1999, 1-2, pp. 69-83.
- (82a) Entwicklungstrends ländlicher Räume in Ostmittel-, Ost- und Südosteuropa [Development Trends of Rural Spaces in East Central, East and Southeast Europe]. In: FASSEL, H.; WAACK, Ch. (eds.): Regionen im östlichen Europa – Kontinuitäten, Zäsuren und Perspektiven. Festschrift des Instituts für donauschwäbische Geschichte und Landeskunde für Horst Förster. Tübingen 2000. pp. 37-56.
- (82b) Entwicklungstrends ländlicher Räume in Ostmittel-, Ost- und Südosteuropa [Development Trends of Rural Regions in East Central, East and Southeast Europe]. In: MATLOVIČ, R.; ŽIGRAJ, F. (eds.): Wandel der regionalen Strukturen in der Slowakei und im österreichisch-slowakischen Grenzgebiet. Prešov 2002. = Folia Geographica 5, pp. 43-60.
- (83a) Croatian Tourism and the Challenges of Globalisation. In: Tourism, vol. 48, 2000, 2, pp. 167-174.
- (83b) Hrvatski turizam pred izazovima globalizacije [Croatian Tourism and the Challenges of Globalisation]. In: Turizam, vol. 48, 2000, 2, pp. 195-202.
- (84a) Conclusions of the Conference „Tourism and Globalisation: Position and Perspectives of Croatia and Split“, Split 27-28 April 2000. In: Tourism, vol. 48, 2000, 2, pp. 203-204.
- (84b) Prijedlozi za preusmjeravanje Hrvatskog turizma (Rezultati konferencije „Turizam i globalizacija. Pozicija i perspektive Hrvatske i Splita“, Split, 27-28. travnja 2000.) [Proposals for Improvements in Croatian Tourism (Results of the Conference „Tourism and Globalisation: Position and Perspectives of Croatia and Split“, Split 27-28 April 2000)]. In: Turizam, vol. 48, 2000, 2, pp. 231-232.
- (85) Die touristische Attraktivität des europäischen Ostens [The Touristic Attractiveness of the European East]. In: GRIMM, F.-D. (ed.): Tourismus und touristisches Potential in Südosteuropa. München 2000. = Südosteuropa-Studien, vol. 66, pp. 11-48.
- (86) gemeinsam mit Frank-Dieter GRIMM: Vorwort [Preface]. In: GRIMM, F.-D. (ed.): Tourismus und touristisches Potential in Südosteuropa. München 2000. = Südosteuropa-Studien, vol. 66, pp. 7-8.
- (87) „Resources and Environment“ – A New Russian World Atlas Edited in Vienna and Technically Produced in Bratislava. In: World Map of the State of the Environment, Proceedings of the Workshop March 22-23 1999, hg. v. Institute of Landscape Ecology SAS, Institute of Geography RAS, Slovak Ecological Society, Slovak National Committee SCOPE, Smolenice s.a. [2000], pp. 42-51.
- (88) The Growth of Polish Winter Tourism to Austria. In: WYRZYKOWSKI, J. (ed.): Conditions of the Foreign Tourism Development in Central and Eastern Europe, vol. 6. Wrocław 2000, pp. 133-146.
- (89) The Importance of Using Exonyms – Pleading for a moderate and politically sensitive use. In: SIEVERS, J. (ed.): Second International Symposium on Geographical Names „GeoNames 2000“ Frankfurt am Main, 28-30 March 2000. = Mitteilungen des Bundesamtes für Kartographie und Geodäsie, vol. 19, pp. 87-92.
- (90) Restructuring Croatia's Coastal Resorts: Change, Sustainable Development and the Incorporation of Rural Hinterlands. In: Journal of Sustainable Tourism, vol. 8, 2000, No. 6, pp. 525-539.
- (91) Rumänien – schönes Land, wenig Betrieb [Romania – beautiful country, not very much on]. In: Integra. Zeitschrift des Instituts für integrativen Tourismus und Freizeitforschung, Wien, No. 1/01, 2001, pp. 14-17.
- (92) Ethnische Struktur der Ukraine [Ethnic Structure of the Ukraine]. In: JORDAN, P.; KAPPELER, A.; LUKAN, W.; VOGL, J. (eds): Ukraine. Geographie – Ethnische Struktur – Geschichte –

- Sprache und Literatur – Kultur – Politik – Bildung – Wirtschaft – Recht. Wien, Frankfurt a.M., Berlin, Bern, Bruxelles, New York, Oxford 2001. = Österreichische Osthefte, Special issue 15, pp. 55-108.
- (93) Umweltprobleme und Umweltbewusstsein in Kroatien [Environmental Problems and Environmental Consciousness in Croatia]. In: FREUND, B.; JAHNKE, H. (eds.): Der mediterrane Raum an der Schwelle des 21. Jahrhunderts. Berlin 2001. = Berliner Geographische Arbeiten, vol. 91, pp. 87-95.
- (94) Together with Robert SAUL, Karel KRIZ, Christian FÜRPAZ, Florian PARTL, Christian RESCH, Andreas RIEDL: Interface Design Aspects of an Interactive Atlas. In: YANG, Kai (ed.): Proceedings of the 20th International Cartographic Conference, ICC 2001 Beijing China, August 6-10, 2001, pp. 1790-1796.
- (95) Together with Christian FÜRPAZ, Andreas RIEDL, Karel KRIZ, Florian PARTL, Christian RESCH, Andreas RIEDL, Robert SAUL: Suitability of a Map Server from a Cartographic Perspective. In: YANG, Kai (ed.): Proceedings of the 20th International Cartographic Conference, ICC 2001 Beijing China, August 6-10, 2001, pp. 2371-2379.
- (96) Together with Christian RESCH, Christian FÜRPAZ, Karel KRIZ, Florian PARTL, Robert SAUL, Andreas RIEDL: Characteristics in Data Management within a Scientific Multinational Internet Atlas. In: YANG, Kai (ed.): Proceedings of the 20th International Cartographic Conference, ICC 2001 Beijing China, August 6-10, 2001, pp. 884-893.
- (97) Regional Identities and Regionalization in East-Central Europe. In: Post-Soviet Geography and Economics, vol. 42, 2001, No. 4, pp. 235-265.
- (98) Together with Christian RESCH, Christian FÜRPAZ, Karel KRIZ, Florian PARTL, Andreas RIEDL, Robert SAUL: Umweltbezüge in einem web-basierten länderübergreifenden Atlas [Environment Aspects in a Web-based Multinational Atlas]. In: BUZIN, Reiner; WINTGES, Theodor (eds.): Kartographie 2001 – multidisziplinär und multimediale Beiträge zum 50. Deutschen Kartographentag, Heidelberg 2001, pp. 152-163.
- (99) Prospects of Tourism Development in the Post-Communist Countries of Europe. In: PANOVA, Nikola (ed.): Zbornik od vtoriot kongresna geografite na Republika Makedonija Ohrid 3-5 Noemvri 2000, Skopje 2001, pp. 228-239.
- (100) Makedonien – raumstrukturelle Veränderungen im Vielvölkerstaat nach der Wende [Macedonia – Structural Changes in Space in the Multiethnic State after the Turn of Politics]. In: LIENAU, Cay (ed.): Raumstrukturen und Grenzen in Südosteuropa. München 2001, pp. 345-371.
- (101) Croatia. In: CARTER, F.W.; TURNOCK, David (eds.): Environmental Problems of East Central Europe. Second Edition. London, New York: Routledge 2002, pp. 330-346.
- (102) Tourism Development in the Post-communist Countries of Europe. In: KOBAYASHI, Koji (ed.): Changing Regional Structure and Way of Life in Central Europe: the Case of Poland, the Czech Republic, the Slovak Republic and Hungary. Gifu (Japan) 2002, pp. 541-558.
- (103) Die ethnische Struktur des mittleren und östlichen Europas (anhand der Karten des Atlases Ost- und Südosteuropa) [The Ethnic Structure of Central and Eastern Europe (shown by the maps of the Atlas of Eastern and Southeastern Europe)]. In: KRAAS, F.; STADELBAUER, J. (eds.): Nationalitäten und Minderheiten in Mittel- und Osteuropa. Wien 2002. = Ethnos, vol. 60, pp. 24-50.
- (104) Österreich und die Erweiterung der EU [Austria and EU Enlargement]. In: Praxis Geographie, vol. 32, 2002, No. 9, pp. 5-10.
- (105) Westliche Slowakei – Hohe Tatra – Krakau – Mährische Pforte [Western Slovakia – Tatra – Cracow – Moravian Gate]. In: HITZ, H.; SITTE, W. (eds.): Das östliche Österreich und benachbarte Regionen. Ein geographischer Exkursionsführer, Wien 2002. pp. 313-334.
- (106) Umweltprobleme zwischen Altmühlal und Donaudelta [Environmental Problems from the Altmühl Valley to the Danube Delta]. In: SCHLEGEL, D. (ed.): Die verletzte Lebensader. Fragen zur Zukunft der Donau nach dem Kosovo-Krieg. Dokumentation einer Fachtagung 20. Februar 2002 in Köln. München, Köln s.a.. [2002].
- (107) National- und Regionalatlanten und nationale/regionale Identität [National and Regional Atlases and National/Regional Identity]. In: Geografski vestnik, vol. 74, 2002, 2, pp. 69-84.
- (108) together with Mladen KLEMENČIĆ: Transcarpathia – Bridgehead or Periphery? In: Eurasian Geography and Economics, vol. 44, 2003, No. 7, pp. 497-513.
- (109) Geopolitische Rollen Albaniens [Albania's Geopolitical Roles]. In: JORDAN, P.; KASER, K.; LUKAN, W.; SCHWANDNER-SIEVERS, St.; SUNDHAUSSEN, H. (eds.): Albanien. Geographie – Historische Anthropologie – Geschichte – Kultur – Postkommunistische Transformation. = Österreichische Osthefte, special issue 16, Wien, Berlin, Bern, Bruxelles, Frankfurt a.M., New York, Oxford 2003, pp. 77-95.
- (110) Regionalisierung und regionale Identitäten in Ostmitteleuropa [Regionalisation and Regional Identities in East-Central Europe]. In: KAHL, Th.; VYSLONZIL, E.; WOLDAN, A. (eds.): Herausforderung Osteuropa. Die Offenlegung stereotyper Bilder. Schriftenreihe des Österreichischen Ost- und Südosteuropa-Instituts, vol. 29, Wien, München 2004, pp. 11-24.
- (111) together with Milan BUFON and Mladen KLEMENČIĆ: Schengen-Grenze zwischen einstigen Föderationsgenossen [Schengen Border between former Federative States]. In: Raum. Österreichische Zeitschrift für Raumplanung und Regionalpolitik, 53, 2004, pp. 30-32.
- (112a) Ortsnamen als Kulturgut – Die symbolische Wirkung von Ortsnamen auf Ortstafeln und in Karten [Place Names as Cultural Heritage – The Symbolic Effect of Place Names on Signposts and Maps]. In: PANDEL, M. et al. (eds.): Ortstafelkonflikt in Kärnten – Krise oder Chance? Wien 2004. = Ethnos, vol. 64, pp. 216-229.
- (112b) A helységnev, mint kulturális örökség

[Place Names as Cultural Heritage]. In: a hét, vol. 2, Kolozsvár 2004, 5, pp. 6 und 8.

(112c) Toponimica ca moștenire culturală – influența simbolică a denumirilor geografice folosite de minorități asupra indicatoarelor de localități și a hărților topografice oficiale [Place Names as Cultural Heritage – The Symbolic Effect of Place Names on Signposts and Official Topographical Maps]. In: Studia Universitatis Babeș-Bolyai, Geographia, vol. 50, Cluj-Napoca 2005, pp. 129-138.

(112d) Ortsnamen als Kulturgut – Die symbolische Wirkung von Ortsnamen auf Ortstafeln und in Karten [Place Names as Cultural Heritage – The Symbolic Effect of Place Names on Signposts and Maps]. In: GRÄF, R.; VARGA, L.; VOSICKY, L. M. (eds.): Österreichisch-Siebenbürgische Kulturbeiträge. Cluj-Napoca 2005, pp. 209-223.

(112e) A helységnevé mint kulturális örökség [Place Names as Cultural Heritage]. In: PÉNTEK, J.; BENŐ, A. (eds.): Nyelvi jogi környezet és nyelvhasználat. Kolozsvár 2005, pp. 190-196.

(113) Überlegungen zur Definition der Begriffe „Endonym“ und „Exonym“ [Considerations on the Definition of the Notions of „Endonym“ and „Exonym“]. In: KAINZ, W.; KRIZ, K.; RIEDL, A. (eds.): Aspekte der Kartographie im Wandel der Zeit. Festschrift für Ingrid Kretschmer zum 65. Geburtstag und anlässlich ihres Übertritts in den Ruhestand. = Wiener Schriften zur Geographie und Kartographie, vol. 16, Wien 2004, pp. 190-196.

(114) Regional distribution of the Roma in Eastern Europe (in Japanese). In: KAGAMI, Masahiro (ed.): The Roma in Eastern Europe: Past and Present, Tokyo 2005, pp. 57-77.

(115) National and Regional Atlases as an Expression of National/Regional Identities: New Examples from Post-Communist Europe. In: The Cartographic Journal, vol. 41, 2004, 2, pp. 150-166.

(116) Methodological Remarks. In: WOLF, J.: Development of the Ethnic Structure of Banat 1890-1992, Text accompanying No. 2.8-H/R/YU 1 of the Atlas of Eastern and Southeastern Europe, ed. by Austrian Institute of East and Southeast European Studies, Wien 2004, pp. 3-5.

(117) Renaissance of Regionalism – Reaction to Globalisation and European Integration? In: SIWEK, T.; BAAR, V. (eds.): Globalisation and its Geopolitical, Cultural, Economic and Ecological Context, Ostrava 2004, pp. 13-22.

(118) EU-Erweiterung und europäische Identität [EU Enlargement and European Identity]. In: Mitteilungen der Österreichischen Geographischen Gesellschaft, vol. 146, 2004, pp. 43-60.

(119) The Impact of Foreign and Indigenous Capital in Rebuilding Croatia's Tourism Industry. In: TURNOCK, D. (ed.): Foreign Direct Investment and Regional Development in East Central Europe and the Former Soviet Union. Aldershot 2005, pp. 243-266.

(120) Territorial-Administrative Organisation and Regionalisation in Croatia in the Scope of Decentralisation Processes in Central Europe. In: ILIĆ, M. (ed.): Problemi regionalnog razvoja Hrvatske i susjednih zemalja. Zagreb, 28.-30. studenoda 2002. Zbornik radova, Zagreb 2005, pp. 55-71.

(121a) Language and place names in national

and regional atlases. Methodological considerations and practical use exemplified by new atlases from the eastern part of Europe. In: International Cartographic Conference A Coruña 2005, ed. by The International Cartographic Association, A Coruña 2005, CD-ROM, 9 p.

(121b) Language and place names in national and regional atlases. Methodological considerations and practical use exemplified by new atlases from the eastern part of Europe. In: Térkép-Tudomány. Tanulmányok Klinghammer István professzor 65. születésnapja tiszteletére. Budapest 2006. = Térkép-tudományi Tanulmányok 13, pp. 201-210.

(122) Major problems of administrative regionalisation and decentralisation in Central and Southeast Europe. In: Acta Universitatis Carolinae, Geographica XXXVIII, 2003, No. 1, Praha 2005, pp. 141-155.

(123) Together with Mladen KLEMENČIĆ: Transkarpatien – Brückenkopf oder Peripherie? Geopolitische und wirtschaftliche Perspektiven einer ukrainischen Region angesichts der EU-Erweiterung [Transcarpathia – Bridgehead or Periphery? Geopolitical and economic perspectives for a Ukrainian region in view of the EU expansion]. In: Europa Regional, vol. 12, 2004, No. 4, pp. 189-202.

(124) Together with Sebastian LENTZ: Die Karpaten. Das östliche Nachbargebirge der Alpen. Vorwort der Herausgeber [The Carpathians. The eastern neighbour chain of the Alps. Preface by the editors]. In: Europa Regional, vol. 12, 2004, No. 4, pp. 166-167.

(125) Kroatien und die europäische Integration [Croatia and European Integration]. In: Wirtschaftsgeographische Studien, vol. 30/31, 2005, pp. 73-83.

(126) The Concept of the Cultural Region and the Importance of Coincidence between Administrative and Cultural Regions. In: Romanian Review of Regional Studies, No. 1, 2005, pp. 13-18.

(127) Elaboration or modification of entries on „Bosnia and Hercegovina“, „Croatia“, „Serbia-Montenegro“ and „Macedonia“ as well as on 58 geographical objects in these countries. In: Brockhaus Enzyklopädie, 21st ed., Mannheim 2005.

(128) The Romanian Place Names Act 2001 and its Implementation Compared to Multilingual Situations in other Countries. In: Proceedings of the International Conference on Minority Names/Indigenous Names and Multilingual Areas, Geonames 2005, Ljouwert/Leeuwarden, Frisia, The Netherlands, April 14-16 2005, Volume and CD-ROM, pp. 59-68.

(129a) Administrative regionalisation in South-east Europe – Slow progress due to strong regional identities and cultural minorities? In: HENKEL, R. (ed.): South Eastern European Countries on their Way to Europe. Geographical Aspects. Proceedings of the conference in Dubrovnik, 27 September – 1 October 2004, CD-ROM, Zagreb 2005, pp. 1-19.

(129b) Administrative regionalisation in South-east Europe – Slow progress due to strong regional identities and cultural minorities? In: HENKEL, R. (Hg.): South Eastern European Countries on their Way to Europe. Geographical Aspects. Leipzig 2006. = Forum IfL, No. 5, pp. 39-59.

(130) together with Georg GARTNER:

Ausstellungen der Geographischen Gesellschaft (ab 1959) und ihrer Vorgängergesellschaften (1856-1959) [Exhibitions of the Austrian Geographical Society (since 1959) and its Forerunners (1856-1959)]. In: KRETSCHMER, I.; FASCHING, G. (eds.): Österreich in der Welt, die Welt in Österreich. Chronik der Österreichischen Geographischen Gesellschaft 150 Jahre (1856-2006), Wien 2006, pp. 313-334.

(131) Zur amtlichen Verwendung von Minderheitennamen. Ein Vergleich von Situationen in Mitteleuropa [Official use of minority toponyms. Situations in Central Europe compared]. In: KRIZ, K.; CARTWRIGHT, W.; PUCHER, A.; KINBERGER, M. (eds.): Kartographie als Kommunikationsmedium. Cartography as a Communication Medium. Wien 2006. = Wiener Schriften zur Geographie und Kartographie, vol. 17, pp. 98-106.

(132) Tourism and EU Enlargement: a Central European Perspective. In: HALL, D.; SMITH, M.; MARCISZEWSKA, B. (eds.): Tourism in the New Europe: The Challenges and Opportunities of EU Enlargement. Wallingford, Cambridge (MA.), pp. 65-80.

(133a) Anmerkungen zum Konzept einer Sprachengeographie [Annotations to a Concept of Language Geography]. In: ZUPANČIČ, J. (ed.): Slovenska politična geografija in podeželje na razpotju. Ljubljana 2006. = Dela, vol. 25, pp. 73-86.

(133b) Annotations to a Concept of Language Geography. In: BAJŠ, Lj. Et al. (eds.): 4. hrvatski geografski kongres, Poreč, 10.-13. listopada 2007, Zbornik radova, pp. 45-56.

(134) Tourismus als Entwicklungsfaktor? Tourismuspotenzial und Tourismusentwicklung im östlichen Europa [Tourism as a Factor of Development? Tourism Potential and Tourism Development in Eastern Europe]. In: SCHEFFER, J. (ed.): Europa und die Erweiterung der EU. Passau: Selbstverlag Fach Geographie der Universität Passau 2006. = Passauer Kontaktstudium Erdkunde, vol. 8, pp. 45-58.

(135) Großgliederung Europas nach kulturell-räumlichen Kriterien [Large-Scale Structuring of Europe according to Cultural Space Criteria]. In: Europa Regional, vol. 13, 2005, No. 4, pp. 162-173 plus 6 colour figures on a separate sheet.

(136) gemeinsam mit Thede KAHL: Ethnische Struktur [Ethnic Structure]. In: KAHL, Th.; METZELTIN, M.; UNGUREANU, M.-R. (eds.): Rumänien. Raum und Bevölkerung, Geschichte und Geschichtsbilder, Kultur, Gesellschaft und Politik heute, Wirtschaft, Recht und Verfassung, Historische Regionen. Wien, Berlin 2006, pp. 63-87.

(137) gemeinsam mit Stefanie HAHN, Thede KAHL, Michael METZELTIN und Alexandru VULPE: Ausgewählte Literatur zu Rumänien [Selected Literature on Romania]. In: KAHL, Th.; METZELTIN, M.; UNGUREANU, M.-R. (eds.): Rumänien. Raum und Bevölkerung, Geschichte und Geschichtsbilder, Kultur, Gesellschaft und Politik heute, Wirtschaft, Recht und Verfassung, Historische Regionen. Wien, Berlin 2006, pp. 933-949.

(138) Serbia-Montenegro's Position in the Transportation Network of Southeast Europe. In: HEUBERGER, V.; VYSLONZIL, E. (eds.): Serbia in

Europe. Neighbourhood Relations and European Integration. = Wiener Osteuropastudien, vol. 22, Wien, Berlin 2006, pp. 109-123.

(139) Das Problem der ausgeprägten regionalen Disparitäten im östlichen Europa [The Problem of Distinct Regional Disparities in Eastern Europe]. In: HITZ, H. (ed.): Europa neu denken lernen. Möglichkeiten und Ansätze für ein Lernen über und ein Denken für Europa. = Materialien zur Didaktik der Geographie und Wirtschaftskunde, vol. 19, Wien 2006, pp. 119-133.

(140) Current Development and Perspectives of Tourism in Post-Communist Europe. In: NURKOVIĆ, R. (ed.): Turizam kao faktor regionalnog razvoja, Zbornik radova, Tuzla 2006, pp. 13-21.

(141) EU Enlargement, the New Central European Member States, and Austria. In: Eurasian Geography and Economics, vol. 47, 2006, No. 6, pp. 662-682.

(142) Der Tourismus in Montenegro [Tourism in Montenegro]. In: LUKAN, W.; TRGOVČEVIĆ, Lj.; VUKČEVIĆ, D. (eds.): Serbien und Montenegro. Raum und Bevölkerung – Geschichte – Sprache und Literatur – Kultur – Politik – Gesellschaft – Wirtschaft – Recht. Wien, Zürich, pp. 701-719.

(143) Considerations on the definitions of "endonym" and "exonym". In: JORDAN, P.; OROŽEN ADAMIĆ, M.; WOODMAN, P. (eds.): Exonyms and the International Standardisation of Geographical Names. Approaches towards the Resolution of an Apparent Contradiction. Wien, Berlin 2007. = Wiener Osteuropastudien, vol. 24, pp. 95-105.

(144) Nationales und ethnisches Bewusstsein [National and ethnic awareness]. In: WAGNER, H. (ed.): Minderheiten in Österreich und Europa. Wien 2007. = Segmente. Wirtschafts- und sozialgeographische Themenhefte, No. 12, pp. 4-11.

(145) Das rumänische Ortsnamengesetz und seine Umsetzung im Vergleich mit Situationen in Österreich [The Romanian Place Names Law and its Implementation Compared to Situations in Austria]. In: Review of Historical Geography and Toponomastics, Vol. 1, 2006, No. 1, pp. 7-20.

(146) The Adriatic Space from a Geopolitical Perspective. In: JELEN, I.; CROCI, C. (eds.): Snapshots from the Globalizing World. Working Papers from the International Summer School Borders 3 in Political and Economic Geography, 3rd Edition, Tarvisio, August 28th – September 2nd 2006. Trieste, pp. 13-19.

(147) Aussagemöglichkeiten des Atlas Ost- und Südosteuropa im Bereich des Pannonischen Beckens [Issues of the Atlas of Eastern and South-eastern Europe on the Pannonian Basin]. In: HURNI, L.; KLINGHAMMER, I.; ROUBITSCHKEK, W. (eds.): Thematische Kartierungen in den Geowissenschaften / Thematic Mapping in Geosciences. Leopoldina-Meeting vom 25. bis 27. Mai 2006 in Budapest, Stuttgart. = Nova Acta Leopoldina, New Series, vol. 94, No. 349, pp. 91-111.

(148) Transformation of Rural Peripheries by Tourism. Case Study: the Croatian Islands Cres and Lošinj. In: SURD, V.; ZOTIC, V. (eds.): Rural Space and Local Development. Cluj-Napoca 2007, pp. 428-

436.

(149) together with József BENEDEK: Administrative Dezentralisierung, Regionalisierung und Regionalismus in den Transformationsländern am Beispiel Rumäniens [Administrative decentralisation, regionalisation and regionalism in transformation countries by the example of Romania]. In: Mitteilungen der Österreichischen Geographischen Gesellschaft, vol. 149, 2007, pp. 81-108.

(150) Administrative Dezentralisierung und Regionalisierung in Südosteuropa als Beitrag zur politischen Stabilität [Administrative decentralisation and regionalisation in Southeast Europe as a contribution to political stability]. In: GÖRNER, F. (ed.): Stabilität in Südosteuropa. Eine Herausforderung für die Informationsvermittlung. 36. ABDOS-Tagung, Wien, 14.-16. Mai 2007, Referate und Beiträge, Berlin 2008, pp. 47-65.

(151) Culture as a factor of tourism revitalization in eastern Europe. In: IVANOVIĆ, Z. (ed.): 19th Biennial International Congress "Tourism & Hospitality Industry 2008": New Trends in Tourism and Hospitality Management, May 07-09 2008, Opatija, Croatia, 2008, CD-ROM, pp. 577-593.

(152) EU-Erweiterung und europäische Identität [EU enlargement and European identity]. In: SCHWARCZ, I.; SUPPAN, A. (eds.): Quo vadis EU? Osteuropa und die EU-Erweiterung. Wien, Berlin 2008, pp. 41-55.

(153) Geopolitical developments in South East Europe. The political-geographical rearrangement of South East Europe. In: Europa Regional, vol. 15., 2007, No. 7, pp. 87-98.

(154) Criteria for the use of exonyms – WP presented at the 9th UN Conference on the Standardization of Geographical Names. In: Review of Historical Geography and Toponomastics, Vol. 1, 2006, No. 2, pp. 125-132.

(155) Zur Konstruktion raumbezogener Identitäten auf nationaler und regionaler Ebene in Ostmittel-, Ost- und Südosteuropa [Regarding space-related identities on national and regional level in East-Central, East and Southeast Europe]. In: ALTENBURG, D.; EHRLICH, L.; JOHN, J. (eds.): Im Herzen Europas. Nationale Identitäten und Erinnerungskulturen. Köln, Weimar, Wien: Böhlau 2008, pp. 151-163.

(156) Tourism Revitalization in Eastern European Union Countries. In: JANSEN-VERBEKE, M.; PRIESTLEY, G.K.; RUSSO, A.P. (eds.): Cultural Resources for Tourism: Patterns, Processes and Policies. New York: Nova Science Publishers 2008, pp. 231-243.

(157) Place names as ingredients of space-related identity. In: JORDAN, P.; BERGMANN, H.; CHEETHAM, C.; HAUSNER, I. (eds.): Geographical Names as a Part of the Cultural Heritage. Wien 2009. = Wiener Schriften zur Geographie und Kartographie, vol. 18, pp. 33-39.

(158) Mapping space-related transformation processes in Eastern Europe. Examples from the Atlas of Eastern and Southeastern Europe. In: ICA Symposium on Cartography for Central and Eastern Europe, Vienna, 16-17 February 2009, Proceedings (CD-ROM), pp. 183-200.

(159) Administrative Dezentralisierungsprozesse in den Nachfolgestaaten Jugoslawiens. In: FÖRSTER, H. (ed.): Regionalisierung, Regionalismus und Regionalpolitik in Südosteuropa. München 2008. = Südosteuropa-Jahrbuch, vol. 35, pp. 75-90.

(160) The Use of Geographical Names on Maps. In: CSIKI, B.; BARTOS-ELEKES, Zs. (eds.): Descriptio Transylvaniae. International Conference on History of Cartography and Historical Geography. Cluj-Napoca, Kolozsvár, pp. 19-26.

(161) Zur Problematik des ländlichen Raumes in Südosteuropa nach 1989 [On problems of rural space in Southeast Europe after 1989]. In: KRAUSS, K.-P. (ed.): Agrarreformen und ethnodemographische Veränderungen. Südosteuropa vom ausgehenden 18. Jahrhundert bis in die Gegenwart. Stuttgart, pp. 295-309.

(162) Der Atlas der Donauländer als Produkt internationaler Zusammenarbeit mit kommunistischen Ländern. In: UNVERHAU, D. (ed.): Geheimhaltung und Staatssicherheit. Zur Kartographie des Kalten Krieges. Berlin 2009. = Archiv zur DDR-Staatssicherheit, vol. 9, pp. 385-399 and 4 maps.

(163) Principal space-related transformation processes demonstrated by maps of the Atlas of Eastern and Southeastern Europe. In: Revija za geografijo, 1-3, 2008, pp. 37-56.

(164) The endonym/exonym divide related to transboundary features: Recent discussions in the UNGEGN Working Group on Exonyms. In: The Society for East Sea (ed.): The 15th International Seminar on Sea Names, Seoul 2009, pp. 6-15.

(165) Mittlere und östliche Slowakei [Central and eastern Slovakia]. In: HITZ, H.; WOHLSCHLÄGL, H. (eds.): Das östliche Österreich und benachbarte Regionen. Ein geographischer Exkursionsführer. Wien, Köln, Weimar: Böhlau, pp. 442-475.

(166) Some Considerations on the Functions of Place Names on Maps. In: Conference Proceedings. 24th International Cartographic Conference, 15th to 21st November, 2009, Santiago, Chile (CD-ROM). 10 pp.

(167) Use of Place Names on Road Signposts. Examples of Practice in Central Europe. In: AHRENS, W.; EMBLETON, Sh.; LAPIERRE, A. (eds.): Names in Multi-Lingual, Multi-Cultural and Multi-Ethnic Contact. Proceedings of the 23rd International Congress of Onomastic Sciences, August 17-22, 2008, York University, Toronto, Canada. Toronto: York University 2009 (CD-ROM), pp. 551-565.

(168) Mapping Space-Related Transformation Processes in Eastern Europe. Examples from the Atlas of Eastern and Southeastern Europe. In: GARTNER, G.; ORTAG, F. (eds.): Cartography in Central and Eastern Europe. Selected Papers of the 1st ICA Symposium on Cartography for Central and Eastern Europe. Berlin, Heidelberg: Springer, pp. 323-343.

(169) Development of rural space in post-Communist Southeast Europe after 1989: a comparative analysis. In: Revija za geografijo, 4-1, 2009, pp. 89-102.

(170) 40 Jahre AKO – Geschichte, Aufgaben und Perspektiven des österreichischen Koordinationsgremiums für geographische Namen [40 years of

- AKO – History, tasks and perspectives of the Austrian coordination board for geographical names]. In: BERGMANN, Hubert; JORDAN, Peter (eds.): Geographische Namen – Vielfalt und Norm. 40 Jahre institutionalisierte Ortsnamenforschung und –standardisierung in Österreich. 65. Geburtstag von Isolde Hausner. Akten des Internationalen Symposions Wien, 10. und 11. März 2009. Wien: Praesens. = Österreichische Namenforschung, Beihefte, vol. 6, pp. 13-37.
- (171) Together with Hubert BERGMANN: Vorwort [Preface]. In: BERGMANN, Hubert; JORDAN, Peter (eds.): Geographische Namen – Vielfalt und Norm. 40 Jahre institutionalisierte Ortsnamenforschung und –standardisierung in Österreich. 65. Geburtstag von Isolde Hausner. Akten des Internationalen Symposions Wien, 10. und 11. März 2009. Wien: Praesens. = Österreichische Namenforschung, Beihefte, Band 6, pp. 7-9.
- (172) Exonyms as indicators of trans-national spatial relations. In: Review of Historical Geography and Toponomastics, vol. IV, no. 7-8, 2009, pp. 7-16
- (173a) Is 'exonym' an appropriate term for names of features beyond any sovereignty? In: In: The Society for East Sea (ed.): The 16th International Seminar on Sea Names, Seoul 2009. pp. 41-43.
- (173b) Is 'exonym' an appropriate term for names of features beyond any sovereignty? In: RAPER, Peter E.; KIM, Jin Hyun; LEE, Ki-suk (eds.): Geographical Issues on Maritime Names, Seoul 2010. pp. 29-37.
- (174) Introductory remarks on the objectivity and methodology of maps depicting national/ethnic consciousness. In: JORDAN, Peter (ed.): Atlas of Eastern and Southeastern Europe. Wien 2010, No. 2.10-MD1, pp. 3-6, 37-40.
- (175) together with Dorin LOZOVANU: Nationales/ethnic consciousness in the Republic of Moldova and in its neighbouring regions. In: JORDAN, Peter (ed.): Atlas of Eastern and Southeastern Europe. Wien 2010, No. 2.10-MD1, pp. 17-34, 50-67.
- (176) Regionale und kulturräumliche Identitäten in Slowenien [Regional and cultural-spatial identities in Slovenia]. In: BERNIK, France; LAUER, Reinhard (eds.): Die Grundlagen der slowenischen Kultur (= Abhandlungen der Akademie der Wissenschaften zu Göttingen, Neue Folge, vol. 6). Berlin, New York 2010: De Gruyter, pp. 39-50.
- (177) Methodik und Objektivität von Karten des nationalen/ethnischen Bewusstseins [Methodology and objectivity of maps depicting national/ethnic consciousness]. In: HAPPEL, Jörn; VON WERDT Christophe (eds.): Osteuropa kartiert – Mapping Eastern Europe (= Osteuropa, vol. 3). Zürich, Berlin 2010, pp. 175-185 and 3 pages with figures.
- (178) Landscape and names. The role of geographical names in space and space-related identity building. In: *Prírodné vedy, Folia geographica* 16, 40. Jg., 2010, pp. 47-52.
- (179) The endonym – name from within a social group. In: JORDAN, Peter; BERGMANN, Hubert; BURGESS, Caroline; CHEETHAM, Catherine (eds.): Trends in Exonym Use. Proceedings of the 10th UN-GEGN Working Group on Exonyms Meeting, Tainach, 28-30 April 2010. Hamburg 2011, pp. 9-20.
- (180) Criteria for the use of exonyms – a next approach. In: JORDAN, Peter; BERGMANN, Hubert; BURGESS, Caroline; CHEETHAM, Catherine (eds.): Trends in Exonym Use. Proceedings of the 10th UN-GEGN Working Group on Exonyms Meeting, Tainach, 28-30 April 2010. Hamburg 2011, S. 229-235.
- (181) Kroatien ante portas. Was kommt auf die EU zu? [Croatia ante portas. What can the EU expect?]. In: Geographische Rundschau, vol. 63, 2011, No. 4, pp. 14-19.
- (182) The endonym – Name from within a social group. In: The Society for East Sea & Northeast Asian History Foundation (eds.): The 17th International Seminar on Sea Names. Seoul 2011, pp. 13-25.
- (183) Progress in Administrative Decentralisation in Transformation Countries – a Comparative Survey. In: Hrvatski geografski glaznik, Vol. 73, 2011, 1, pp. 71-85.
- (184) Die Erschließung der Alpen durch Eisenbahnen [The opening up of the Alps by railways]. In: DITTRICH, Dominik; JORDAN, Peter; MUSIL, Robert; RUMPOLT, Peter Alexander (eds.): Alpen – Lebensraum im Wandel. Die österreichischen Alpen im Blickpunkt der Geographie. Wien 2011, pp. 36-37.
- (185) Theorie und Methodik [Theory and methodology]. In: KAINZ, Wolfgang, KRIZ, Karel, RIEDL, Andreas (eds.): 50 Jahre Österreichische Kartographische Kommission. Jubiläumsband zum Festsymposium, 10.-11. November 2011 in memoriam Ingrid Kretschmer (= Wiener Schriften zur Geographie und Kartographie, vol. 20). Wien 2011, pp. 37-46.
- (186) Veränderungen der Umweltsituation seit der politischen Wende in Mitteleuropa. Ergebnisse eines Vergleichs zweier Karten im Atlas Ost- und Südosteuropa [Environmental change in Central Europe since the turn of politics. Results of a comparison of two maps in the Atlas of Eastern and Southeastern Europe]. In: SUPPAN, A. (ed.): Auflösung historischer Konflikte im Donauraum. Festschrift für Ferenc Glatz zum 70. Geburtstag. Budapest 2011, pp. 113-122.
- (187) Beyond national and regional ideas: the Adriatic space as a network and cultural region. In: PAGNINI, Maria Paola (ed.): Proceedings of the Second Conference of the Adriatic Forum, Construction and Deconstruction of Nationalism and Regionalism: a long journey to Europe. Montpellier 2011, Académie Européenne de Géopolitique, pp. 107-121.
- (188) Transkarpatien – Brückenkopf oder Peripherie? [Transcarpathia – Bridgehead or periphery?] In: SCHARR, Kurt, STEINICKE, Ernst (Hg.): Vom euphorischen Aufbruch in die Relativität des Alltags. Innsbruck: Innsbruck University Press 2012, S. 91-103.
- (188) Verkehrswesen [Transportation]. In: BOCHMANN, Klaus, DUMBRAVA Vasile, MÜLLER, Dietmar, REINHARDT, Victoria (eds.): Die Republik Moldau / Republica Moldova. Ein Handbuch. Leipzig 2012, pp. 467-478.
- (190) Tourismus [Tourism]. In: BOCHMANN, Klaus, DUMBRAVA Vasile, MÜLLER, Dietmar, REINHARDT, Victoria (eds.): Die Republik Moldau / Republica Moldova. Ein Handbuch. Leipzig 2012, pp.

479-485.

(191) Administrative Regionalisation in the Adriatic Space. In: JORDAN, Peter (ed.): Regional Development and Regionalisation in the Adriatic Space. Proceedings of the 3rd Conference of the Adriatic Forum, Vienna, September 23-25, 2010 (= ISR-Forschungsberichte, 38). Wien 2012, Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, pp. 57-93.

(192) Zur Bedeutung zweisprachiger geographischer Namen für die kulturelle Identität [On the importance of bilingual geographical names for cultural identity]. In: HREN, Karl, PANDEL, Martin (eds.): Ein Jahr danach. Die Ortstafelregelung 2011 und was daraus wurde. Klagenfurt/Celovec – Ljubljana/Laibach – Wien/Dunaj 2012, pp. 125-146.

(193) Place names as ingredients of space-related identity. In: HELLELAND, Botolv; ORE, Christian-Emil, WIKSTRØM, Solveig (eds.): Names and identities (= Oslo Studies in Language, vol. 4, No. 2), pp. 117-131. Oslo, University of Oslo.

(194) Administrative Regionalisation and Regional Identities in Eastern Europe – A Comparative Approach (in Japanese). In: KOBAYASHI, Koji; OHZEKI, Yasuhiro (eds.): The Enlarged EU and New Regions, pp. 52-62. Gifu, Hara Shobo Publishers.

(195) Geographische Namen als Ausdruck menschlicher Raumbindung [Geographical names as an expression of human relations to space]. In: Mitteilungen der Österreichischen Geographischen Gesellschaft, vol. 154, 2012, pp. 67-88.

(196) Towards a comprehensive view at the endonym/exonym divide. In: WOODMAN, Paul (ed.): The Great Toponymic Divide. Reflections on the definition and usage of endonyms and exonyms. Warsaw/Warszawa 2012, pp. 19-32.

(197) The role of national and other atlases in identity building. In: Ukrainskyi heohrafichnyi zhurnal, 4, 2012, S. 56-59.

(198) Trends in exonym use of European school atlases. In: JORDAN, Peter; ORMELING, Ferjan (eds.): Toponyms in Cartography. Proceedings of the Toponymic Sessions at the 25th International Cartographic Conference, Paris, 3-8 July 2011 (= Name & Place, 2). Hamburg, Verlag Dr. Kovač 2013, pp. 31-46.

(199) Der Kvarner und seine Inseln. Die Vorgeschichte des Riviera-Tourismus [Kvarner and its islands. The past history of Riviera tourism]. In: RAPP, Christian; RAPP-WIMBERGER, Nadia (eds.): Österreichische Riviera. Wien entdeckt das Meer. Wien, Czernin Verlag 2013, pp. 54-65.

(200) Transcarpathia – Ukrainian border region at the edge of the EU: Internal and external representations. In: CHEN, Jun; GE Yuejing; CHENG, Yang (eds.): ISPRS/IGU/ICA Joint Workshop on Borderlands Modelling and Understanding for Global Sustainability, Beijing, China, 5-6 December 2013 (= The International Archives of the Photogrammetry, Remote Sensing and Spatial Information Sciences, vol. XL, Part 4/W3). S.I. 2013, pp. 87-91.

(201) Überlegungen zum Signaturenbegriff in der Kartographie [Considerations on the concept of the cartographic symbol]. In: SCHWEIGHOFER, E.;

HANDSTANGER, M.; HOFFMANN, H.; KUMMER, F.; PRIMOSCH, E.; SCHEFBECK, G.; WITHALM, G. (eds.): Zeichen und Zauber des Rechts. Festschrift für Friedrich Lachmayer. Bern, Editions Weblaw 2014, pp. 1221-1237.

(202) The Endonym: Name from Within a Social Group. In: TOMES, Robert R.; TUCKER, Christopher K. (eds.): Human Geography. Socio-Cultural Dynamics and Challenges to Global Security (= USGIF Monograph Series, 1), pp. 181-188. Herndon, Virginia, USA, United States Geospatial Intelligence Foundation 2014.

(203) Arguments for new definitions of *endonym* and *exonym*. In: JORDAN, Peter; WOODMAN, Paul (eds.): The Quest for Definitions. Proceedings of the 14th UNGEGN Working Group on Exonyms Meeting, Corfu, 23-25 May 2013 (= Name & Place, 3), pp. 21-31. Hamburg, Verlag Dr. Kovač 2014.

(204) Is *exonym* an appropriate term for names of features beyond any sovereignty? In: Semestrale di Studi e Ricerche di Geografia, XXV, 2013, 2, pp. 41-53.

(205) A Multi-Ethnic Border Region at the Edge of the Schengen Zone. In: BUFON, M.; MINGHI, J.; PAASI, A. (eds.): The New European Frontiers: Social and Spatial (Re)Integration Issues in Multicultural and Border Regions, pp. 275-288. Newcastle upon Tyne, Cambridge Scholars Publishing 2014.

(206) Secció 8. Onomàstica i geografia [Section 8. Onomastics and geography]. In: TORT I DONADA, J.; MONTAGUT I MONTAGUT, M. (eds.): Els noms en la vida quotidiana. Actes del XXIV Congrés Internacional d'ICOS sobre Ciències Onomàstiques (= Biblioteca Tècnica de Política Lingüística, 11), pp. 103-108. Barcelona, Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura 2014.

(207) Section 8. Onomastics and geography. In: TORT I DONADA, J.; MONTAGUT I MONTAGUT, M. (eds.): Els noms en la vida quotidiana. Actes del XXIV Congrés Internacional d'ICOS sobre Ciències Onomàstiques (= Biblioteca Tècnica de Política Lingüística, 11), pp. 239-243. Barcelona, Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura 2014.

(208) Up to What Point is a Place Name a "Name from Within"? In: TORT I DONADA, J.; MONTAGUT I MONTAGUT, M. (eds.): Els noms en la vida quotidiana. Actes del XXIV Congrés Internacional d'ICOS sobre Ciències Onomàstiques (= Biblioteca Tècnica de Política Lingüística, 11), Annex, Secció 8, pp. 1823-1834. Barcelona, Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura 2014.

(209) Cultural tourism in Central and Southeast Europe. Its selective utilization of cultural layers. In: PERIĆ, J. (ed.): 22nd Biennial International Congress "Tourism & Hospitality Industry 2014. Trends in Tourism and Hospitality Management", May 08-09, 2014, Opatija, Croatia, pp. 482-506 Opatija, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu.

(210) The meaning of bilingual naming in public space for the cultural identity of linguistic minorities. In: Review of Historical Geography and Toponomastics, vol. IX, no. 17-18, 2014, pp. 21-24.

(211a) Das Wiener Militärgeographische Institut und seine Bedeutung für die Kartographie in Ostmittel- und Südosteuropa [The Viennese Military-

Geographical Institute and its meaning for the cartography of East-Central and Southeast Europe]. In: BENEDEK, J.; PETREA, D. (eds.): *Un Capitol Nou al Școlii Geografice Clujene*. Eckart Wilfried Schreiber la 70 de ani de viață, pp. 117-148. Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană 2014.

(211b) Das Wiener Militärgeographische Institut und seine Bedeutung für die Kartographie in Ostmittel- und Südosteuropa [The Viennese Military-Geographical Institute and its meaning for the cartography of East-Central and Southeast Europe]. In: Bundesministerium für Landesverteidigung und Sport (ed.): *250 Jahre Landesaufnahme*. Festschrift, pp. 51-73. Wien s.a. [2014], Bundesministerium für Landesverteidigung und Sport.

(212) "Unsere Adria". Kroatische Seekurorte vor und nach 1918 ["Our Adriatic". Croatian seaside resorts before and after 1918]. In: STACHEL, P.; THOMSEN, M. (eds.): *Zwischen Exotik und Vertrautem. Zum Tourismus in der Habsburgermonarchie und ihren Nachfolgestaaten* (= *Histoire*, vol. 35), pp. 151-164. Bielefeld, Transcript 2014.

(213) Der Naturraum Balkan als Ort menschlichen Handelns [The natural space of the Balkans as a place of human activity]. In: HINRCHS, U.; KAHL, Th.; HIMSTEDT-VAID, P. (eds.): *Handbuch Balkan*, pp. 49-85. Wiesbaden, Harrassowitz 2014.

(214) An Exception in the Balkans: Albania's Multiconfessional Identity. In: BRUNN, St. (ed.): *The Changing World Religion Map. Sacred Places, Identities, Practices and Politics*, Vol. 3, pp. 1577-1597. Dordrecht – Heidelberg – New York – London, Springer 2015.

VI Maps in printed or digital form (author or co-author)

(1) Communications I: Bus Traffic [1: 2,000,000]. In: *Atlas of the Danubian Countries*, ed. by Österreichisches Ost- und Südosteuropa-Institut, Wien 1984, Plate 351.

(2) Climate IV: "Großwetterlagen" [1: 60,000,000]. In: *Atlas of the Danubian Countries*, ed. by Österreichisches Ost- und Südosteuropa-Institut, Wien 1985, Plate 144.

(3) Communications III: Development of the Railway Network [1: 2,000,000]. In: *Atlas of the Danubian Countries*, ed. by Österreichisches Ost- und Südosteuropa-Institut, Wien 1986, Plate 353.

(4) Trade [1: 4,000,000]. In: *Atlas of the Danubian Countries*, ed. by Österreichisches Ost- und Südosteuropa-Institut, Wien 1988, Plate 361.

(5) The Expansion of Tourism from Western Countries to Hungary in the 1980s [Map sheet with several maps in different scales]. In: *Atlas of Eastern and Southeastern Europe*, ed. by Österreichisches Ost- u. Südosteuropa-Institut, Wien 1989, No. 3.1-H1.

(6) Together with Ilona SLAWINSKI: Administrative Subdivision of Eastern and Southeastern Europe [1: 3,000,000]. In: *Atlas of Eastern and Southeastern Europe*, ed. by Österreichisches Ost- u.

Südosteuropa-Institut, Wien 1989, No. 5.1-G1.

(7) Together with Karl SCHAPPELWEIN: The Elections of 1990 in Central, East and Southeast Europe [1: 3,000,000]. In: *Atlas of Eastern and Southeastern Europe*, ed. by Österreichisches Ost- u. Südosteuropa-Institut, Wien 1991, No. 6.1-G3.

(8) Jugoslawien - ethnische Gliederung [Yugoslavia - Ethnic Structure] [1: 2,000,000]. In: *GEO. Das Reportage-Magazin*, No. 5, Hamburg 1993, pp. 99-100.

(9) Together with Karl SCHAPPELWEIN: Ethnic Structure of Eastern Europe and Caucasia around 1990 [1: 6,000,000]. In: *Atlas of Eastern and Southeastern Europe*, ed. by Österreichisches Ost- u. Südosteuropa-Institut, Wien 1993, No. 2.5-O1.

(10) Together with Tat'jana NEFEDOVA et alii: First Socio-Economic Effects of Transformation in Central and Eastern Europe [1: 6,000,000]. In: *Atlas of Eastern and Southeastern Europe*, ed. by Österreichisches Ost- u. Südosteuropa-Institut, Wien 1994, No. 3.3-O2.

(11a) Nationalitäten in Südosteuropa [Nationalities in Southeast Europe] [1: 5,000,000]. In: *Österreichischer Unterstufenatlas*, Wien, 5th ed. 1994, p. 169.

(11b) Südosteuropa: Ethnische Struktur [Southeast Europe: Ethnic Structure] [1: 5,000,000]. In: HATSCHIKJAN, M.; TROEBST, St. (eds.): *Südosteuropa. Gesellschaft, Politik, Wirtschaft, Kultur*. Ein Handbuch. München 1999.

(11c) Nationalitäten in Südosteuropa [Nationalities in Southeast Europe] [1: 5,000,000]. In: KUMER, A.; POLZER, M.; SKUHRA, A. (eds.): *Europäisierung versus Nationalismus. Der ex-jugoslawische Raum auf der Suche nach Stabilität*. Frankfurt am Main, Berlin, Bern, Bruxelles, New York, Oxford, Wien.

(12) Ethnic Structure of Southeastern Europe around 1992 [1: 1,500,000]. In: *Atlas of Eastern and Southeastern Europe*, ed. by Österreichisches Ost- u. Südosteuropa-Institut, Wien 1995, No. 2.7-S1.

(13) Together with Andrzej RICHLING et alii: Ecology of Land Use in Central Europe [1: 1,500,000]. In: *Atlas of Eastern and Southeastern Europe*, ed. by Österreichisches Ost- u. Südosteuropa-Institut, Wien 1996, No. 1.4-M2.

(14a) Europa - Ethnisches Bewußtsein [Europe - Ethnic Consciousness] [1: 25,000,000]. In: *Neuer Kozenn-Atlas*, ed. by Ed. Hölzel, Wien, 1st ed. 1996, p. 101.

(14b) Europa - Ethnisches Bewußtsein [Europe - Ethnic Consciousness] [1: 25,000,000]. In: *Hölzel-Weltatlas*, ed. by Ed. Hölzel, Wien, 2nd amended ed. 1996, p. 79.

(14c) Europa - Ethnisches Bewußtsein [Europe - Ethnic Consciousness] [1: 25,000,000]. In: *Hölzel-Universalatlas*, ed. by Ed. Hölzel, Wien, 2004, p. 113.

(14d) Ethnisches Bewusstsein in Europa [Ethnic Consciousness in Europe] [1: 25,000,000]. In: WAGNER, H. (ed.): *Minderheiten in Österreich und Europa*. Wien 2007. = *Segmente. Wirtschafts- und sozialgeographische Themenhefte*, No. 12, p. 3.

(15) Nationalitäten im früheren Jugoslawien [Nationalities in Former Yugoslavia] [1: 5,000,000]. In:

Hölzel-Atlas für die 5. bis 8. Schulstufe, Wien, 2nd ed. 1996, p. 79.

(16) Sprachenkarte von Weißrußland, der Ukraine, dem westlichen Teil des europäischen Rußland und der baltischen Staaten (Litauen, Lettland, Estland) [Language Map of Belorussia, the Ukraine, the Western Part of European Russia and the Baltic Countries (Lithuania, Latvia, Estonia)]. In: GOEBL, Hans; NELDE, Peter H.; STARY, Zdeněk; WÖLCK, Wolfgang (eds): Kontaktlinguistik. Ein internationales Handbuch zeitgenössischer Forschung, 2nd semivolume, Berlin, New York 1997, pp. 2065-2067.

(17) Together with Gerhard MANGOTT and Karl SCHAPPELWEIN: The Elections of 1994-1997 in Central and Southeastern Europe [1: 3,000,000]. In: Atlas of Eastern and Southeastern Europe, ed. by Österreichisches Ost- u. Südosteuropa-Institut, Wien 1998, No. 6.2-G5.

(18) Together with Karl SCHAPPELWEIN: International Tourism Attractions in Central and Southeastern Europe [1: 3,000,000]. In: Atlas of Eastern and Southeastern Europe, ed. by Österreichisches Ost- u. Südosteuropa-Institut, Wien 1999, No. 3.4-G6.

(19) Südosteuropa: Politisch-geographische Übersicht [Southeast Europe: Political-geographical Survey] [1: 5,000,000]. In: HATSCHIKJAN, M.; TROEBST, St. (eds): Südosteuropa. Gesellschaft, Politik, Wirtschaft, Kultur. Ein Handbuch. München 1999.

(20) Völker und ethnische Gruppen in Mittel- und Südosteuropa um 1910 [Nations and Ethnic Groups in Central and Southeast Europe around 1910]. In: BRUCKMÜLLER, E.; HARTMANN, K. (ed.): Putzger. Historischer Weltatlas. Berlin 2001, p. 144.

(21) Die Sozialistische Föderative Republik Jugoslawien 1974 bis 1990 [The Socialist Federative Republic of Yugoslavia 1974 to 1990]. In: BRUCKMÜLLER, E.; HARTMANN, K. (ed.): Putzger. Historischer Weltatlas. Berlin 2001, p. 209/1.

(22) Der Zerfall des Vielvölkerstaates Jugoslawien [The Dissolution of the Multinational State Yugoslavia]. In: BRUCKMÜLLER, E.; HARTMANN, K. (ed.): Putzger. Historischer Weltatlas. Berlin 2001, p. 209/2.

(23) The Notion of Central or Middle Europe I. In: Topical Exhibition, Eighth United Nations Conference on the Standardization of Geographical Names, Berlin, Germany, 27 August to 5 September 2002, ed. by Dutch and German-speaking Division, Federal Agency for Cartography and Geodesy, Frankfurt am Main 2002. CD-ROM.

(24) The Notion of Central or Middle Europe II. In: Topical Exhibition, Eighth United Nations Conference on the Standardization of Geographical Names, Berlin, Germany, 27 August to 5 September 2002, ed. by Dutch and German-speaking Division, Federal Agency for Cartography and Geodesy, Frankfurt am Main 2002. CD-ROM

(25) Sudden Linguistic Changes. In: Topical Exhibition, Eighth United Nations Conference on the Standardization of Geographical Names, Berlin, Germany, 27 August to 5 September 2002, ed. by Dutch and German-speaking Division, Federal Agency for Cartography and Geodesy, Frankfurt am Main 2002.

CD-ROM

(26) together with Arno HARTUNG, Joanna PLIT, Tat'jana NEFEDOVA et al.: State of Environment in Central and Southeast Europe around 1995 [1: 3,000,000]. In: Atlas of Eastern and Southeastern Europe, ed. by Austrian Institute of East and Southeast European Studies, red. by P. JORDAN, Wien 2003, No. 1.7-G7.

(27) together with Károly KOCSIS et alii: Ethnic Consciousness in Central and Southeast Europe around 2000 [1: 3,000,000]. In: Atlas Ost- und Südosteuropa, ed. by Österreichisches Ost- u. Südosteuropa-Institut, red. by P. JORDAN, Wien 2006, No. 2.9-G9.

VII Reports, prefatory words, forewords

(1) A Thematic Map Series on Eastern and Southeastern Europe as a New Type of Regional Atlases. In: Abstracts 14th World Conference-ICA, ed. by János Lerner, Ágnes Ajtay und Ferenc Csillag. Budapest 1989, pp. 353-354.

(2) Eine Karte über den Boom des Westtourismus nach Ungarn am Beginn des neuen Atlas Ost- und Südosteuropa [A Map on the Boom of Western Tourism to Hungary at the Start of the New Atlas of Eastern and Southeastern Europe]. In: GW-Unterricht, No. 36, Wien 1989, pp. 17-19.

(3) Der neue Atlas Ost- und Südosteuropa [The New Atlas of Eastern and Southeastern Europe]. In: Österreich in Geschichte und Literatur mit Geographie, Wien, 34, Wien 1990, No. 1, pp. 55-56.

(4) The Changing Spatial Structures of Eastern and Southeastern Europe in the Mirror of a New Scientific Map Series. In: IV World Congress for Soviet and East European Studies Harrogate, 21-26 July 1990, Abstracts, ed. by R. HUTCHINGS, Croydon 1990, p. 64.

(5) Umfang und wirtschaftliche Bedeutung des Fremdenverkehrs aus westlichen Ländern im östlichen Europa [Volume and Economic Importance of Tourism from Western Countries in Eastern Europe]. In: Ostwärts. Die neue Reiselust? Bericht von der Tagung "Wieviel Westen braucht der Osten?" des Katholischen Bildungswerkes in der Steiermark und der Österreichischen Urania für Steiermark. Graz 1990, pp. 6-27.

(6) Siebenbürgen im Sommer nach der Revolution [Transylvania in the Summer after the Revolution]. In: GW-Unterricht, No. 41, Wien 1991, pp. 40-46.

(7) Umweltnutzung und Umweltprobleme in Mittel-, Ost- und Südosteuropa. Zwei Karten im Atlas Ost- und Südosteuropa [Use and Problems of the Environment in Central, East and Southeast Europe. Two Maps in the Atlas of Eastern and Southeastern Europe]. In: Informationsveranstaltung über umweltrelevante Fragen. Umweltschutz-konferenz im Rahmen des österreich-ungarischen Regionalen Forums. Wien-Seibersdorf 1992, pp. 57-71 with 2 coloured maps enclosed.

(8) A Series of Thematic Maps on Central, Eastern and Southeastern Europe. In: Abstracts. The Association of American Geographers 1992 Annual

Meeting April, 18-22, San Diego, California. pp. 116-117.

(9) Novij atlas na iztocna i jugoistocna Evropa - primer za mezdunarodno kooperirane v naučno-izledovateljskato dejnost [The New Atlas of Eastern and Southeastern Europe - An Example of International Cooperation in the Scientific-Editorial Field]. In: Problemi na geografijata, Sofija 1993, No. 4. pp. 61-67.

(10a) Projekt "Österreich als Reisequelle und Reiseziel seiner östlichen Nachbarländer" [The Project "Austria as a Source and Destination of Travel of her Eastern Neighbour Countries"]. In: Poduzetnistvo u hotelijerstvu. Europska iskustva - hrvatska budućnost, Medunarodni kongres "Hotelska kuća" '94, Opatija, 20. i 21. listopada 1994, Sbornik referata, S. 8-15.

(10b) Österreich als Reisequelle und -ziel seiner östlichen Nachbarländer [The Project "Austria as a Source and Destination of Travel of her Eastern Neighbour Countries"]. In: Dokumentation 1 "Grenzenloses Österreich", Symposium, April 1994, Wien 1994, S. 178-185.

(10c) Über das Fernweh im Nahbereich. Österreich als Reisequelle und -ziel seiner östlichen Nachbarländer. Ein Musterprojekt für das österreichische Millennium [On Yearning for Faraway Places in the Proximity. Austria as a Source and Destination of Travel of her Eastern Neighbour Countries. A Sample Project for the Austrian Millennium]. In: Wiener Journal No. 173, 1995, pp. 25-26.

(11) Strategija razvoja europskog turizma. Kvaliteta i selektivnost Hrvatske turističke ponude. Uvodna riječ [Strategies of European Tourism Development. Quality and Selectivity of Croatia's Touristic Offer. Introducing Words]. In: Hrvatska u europskom turizmu. Zbornik radova 2. znanstvenoga i stručnoga skupa, Opatija 15.-17. studeni 1995, ed. by Hotelijerski fakultet Opatija, Opatija 1995, pp. 229-232.

(12) Josef Breu 1914-1998. Die Österreichische Geographische Gesellschaft beklagt den Tod eines Ehrenmitglieds [Josef Breu 1914-1998. The Austrian Geographical Society Deplores the Death of a Honorary Member]. In: Mitteilungen der Österreichischen Geographischen Gesellschaft, vol. 140, 1998, pp. 293-302.

(13) Together with Waltraud HEINDL: Josef Breu - Mitteleuropäer und Weltbürger (1914-1998) [Josef Breu - Central European and Cosmopolite (1914-1998)]. In: Österreichische Osthefte, vol. 40, 1998, pp. 530-552.

(14) Prefatory word to the new edition of "Geschichte der Eisenbahnen der Oesterreichisch-Ungarischen Monarchie, red. v. Hermann Strach, Wien-Teschen-Leipzig 1898-1908", published by Archivverlag Wien 1999.

(15) Co-operation between Polish geographers and the Austrian Institute of East and Southeast European Studies. In: Bronisław KORTUS et al. (eds.): Geografia w Uniwersytecie Jagiellońskim 1849-1999, Karków 2000, pp. 139-144.

(16) Lesz-e új helynévtábla-döntögetés Kariantiában? [Is a new rush against sign-posts ahead?]. In: Bécsi napló, Wien January-February 2002, pp. 1 and 4.

(17) Geographische Namendatenbank Österreich [Geographical Names Data Base Austria]. In: Kartographische Nachrichten, vol. 52, 2002, 3, pp. 117-121.

(18) Vorwort [Preface]. In: Michael DAXNER, Peter JORDAN, Paul LEIFER, Klaus ROTH, Elisabeth VYSLONZIL (eds.): Bilanz Balkan [Balance Balkans]. Wien, München 2005. = Schriftenreihe des Österreichischen Ost- und Südosteuropa-Instituts, vol. 30. pp. 1-3.

(19) United Nations Group of Experts on Geographical Names 6th Meeting of the Working Group on Exonyms Prague (Praha), Czech Republic, 17th – 18th May 2007. In: Review of Historical Geography and Toponomastics, Bd. I, Nr. 2, 2006, S. 125-132

(20) Geleitwort [Prefatory word]. In: Karen ZIENER, Petra HÖSSL: Grenzüberschreitende Wirtschaftskooperationen zwischen Kärnten, Slowenien und Friaul-Julisch Venetien. Klagenfurt/Celovec 2007. = Alpen-Adria-Schriftenreihe der Universität Klagenfurt/Celovec, pp. 14-17.

(21) Preface. In: JORDAN, P.; BERGMANN, H.; CHEETHAM, C.; HAUSNER, I. (eds.): Geographical Names as a Part of the Cultural Heritage. Wien 2009. = Wiener Schriften zur Geographie und Kartographie, vol. 18, pp. 7-9.

(22) 40 Jahre Arbeitsgemeinschaft für Kartographische Ortsnamenkunde (AKO) [40th anniversary of the Working Community on Cartographic Toponomastics (AKO)]. In: Mitteilungen der Österreichischen Geographischen Gesellschaft, vol. 150, 2008, pp. 363-364.

(23) UN-Symposium „GeoNames 2008: Geographische Namen als Teil des kulturellen Erbes“ Wien, 19. bis 21. Mai 2008 [UN symposium „GeoNames 2008: Geographical Names as a Part of the Cultural Heritage“ Vienna, 19th to 21st May 2008]. In: Mitteilungen der Österreichischen Geographischen Gesellschaft, vol. 150, 2008, pp. 365-368.

(24) Vorwort des neuen Schriftleiters [Preface of the new editor]. In: Mitteilungen der Österreichischen Geographischen Gesellschaft, vol. 151, 2009, pp. 7-8.

(25) 25. Sitzung der Expertengruppe der Vereinten Nationen für geographische Namen [25th Session, United Nations Group of Experts on Geographical Names]. In: Mitteilungen der Österreichischen Geographischen Gesellschaft, vol. 151, 2009, pp. 305-308.

(26) together with Hubert BERGMANN: Vorwort [Preface]. In: BERGMANN, Hubert; JORDAN, Peter (eds.): Geographische Namen – Vielfalt und Norm. 40 Jahre institutionalisierte Ortsnamenforschung und –standardisierung in Österreich. 65. Geburtstag von Isolde Hausner. Akten des Internationalen Symposiums Wien, 10. und 11. März 2009. Wien: Praesens. = Österreichische Namenforschung, Beihefte, vol. 6, pp. 7-9.

(27) Vorwort des Schriftleiters [Preface of the editor]. In: Mitteilungen der Österreichischen Geographischen Gesellschaft, vol. 152, 2010, pp. 7-9.

(28) together with Reinhard MANG: Brigadier i.R. Dr. Gerhard Fasching zum 70. Geburtstag [General Sworn ret. Dr. Gerhard Fasching at his 70th

birthday]. In: *Mitteilungen der Österreichischen Geographischen Gesellschaft*, vol. 152, 2010, pp. 385-388.

(29) Some personal remarks on an unconventional scientist. In: ZOTIC, Vasile (ed.): *Profesorul Vasile Surd în al 65-lea an de viață*. Cluj-Napoca, pp. 15-18.

(30) together with Paul WOODMAN: Editorial preface to the series. In: JORDAN, Peter; BERGMANN, Hubert; BURGESS, Caroline; CHEETHAM, Catherine (eds.): *Trends in Exonym Use. Proceedings of the 10th UNGEGN Working Group on Exonyms Meeting, Tainach, 28-30 April 2010*. Hamburg, p. 1.

(31) Preface to this book. In: JORDAN, Peter; BERGMANN, Hubert; BURGESS, Caroline; CHEETHAM, Catherine (eds.): *Trends in Exonym Use. Proceedings of the 10th UNGEGN Working Group on Exonyms Meeting, Tainach, 28-30 April 2010*. Hamburg, pp. 3-4.

(32) Vorwort [Preface]. In: *Europa Regional*, vol. 17, No. 2, 2009, p. 58.

(33) Österreich-Bezüge und geographische Aspekte zweier onomastischer Großereignisse im Jahr 2011 [Austrian and geographical aspects of two major onomastic events in 2011]. In: *Mitteilungen der Österreichischen Geographischen Gesellschaft*, vol. 153, 2011, pp. 317-320.

(34) Preface. In: JORDAN, Peter (ed.): *Regional Development and Regionalisation in the Adriatic Space. Proceedings of the 3rd Conference of the Adriatic Forum, Vienna, September 23-25, 2010* (= *ISRForschungsberichte*, 38). Wien 2012, Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, pp. 5-6.

(33) Foreword. In: CALCATINGE, Alexandru: *The Need for a Cultural Landscape Theory. An architect's approach* (= *Stadt- und Raumplanung*, 12). Wien – Berlin 2012, LIT-Verlag, pp. 11-12.

(34) Vorwort des Schriftleiters [Preface of the managing editor]. In: *Mitteilungen der Österreichischen Geographischen Gesellschaft*, vol. 154, 2012, pp. 7-8.

(35) 10. Konferenz der Vereinten Nationen zur Standardisierung geographischer Namen. UN Headquarters, New York, 31. Juli bis 9. August 2012 [10th United Nations Conference on the Standardization of Geographical Names, UN Headquarters, New York, 31st July to 9th August 2012]. In: *Mitteilungen der Österreichischen Geographischen Gesellschaft*, vol. 154, 2012, pp. 335-340.

(36) Grußwort [Greetings]. In: BERGMANN, Hubert; UNTERGUGGENBERGER, Regina M. (eds.): *Linguistica culinaria. Festgabe für Heinz-Dieter Pohl zum 70. Geburtstag*. Wien 2012, Praesens Verlag, pp. 37-38.

(37) Vorwort des Schriftleiters [Preface of the managing editor]. In: *Mitteilungen der Österreichischen Geographischen Gesellschaft*, vol. 155, 2013, pp. 7-8.

(38) IGU Regional Conference 2013. Kyōto, 4. bis 9. August 2013 [IGU Regional Conference 2013. Kyōto, 4-9 August 2013]. In: *Mitteilungen der Österreichischen Geographischen Gesellschaft*, vol. 155, 2013, pp. 303-304.

(39) together with Paul WOODMAN: Editorial

preface to the series. In: JORDAN, Peter; WOODMAN, Paul (eds.): *The Quest for Definitions. Proceedings of the 14th UNGEGN Working Group on Exonyms Meeting, Corfu, 23-25 May 2013* (= *Name & Place*, 3), p. 1. Hamburg, Verlag Dr. Kovač.

(40) together with Paul WOODMAN: Preface to this book. In: JORDAN, Peter; WOODMAN, Paul (eds.): *The Quest for Definitions. Proceedings of the 14th UNGEGN Working Group on Exonyms Meeting, Corfu, 23-25 May 2013* (= *Name & Place*, 3), pp. 3-4. Hamburg, Verlag Dr. Kovač.

(41) The joint IGU/ICA Commission/Working Group on Toponymy. A short introduction. In: *Semestrals di Studi e Ricerche di Geografia*, XXV, 2, pp. 11-15.

(42) Vorwort des Schriftleiters [Preface of the managing editor]. In: *Mitteilungen der Österreichischen Geographischen Gesellschaft*, vol. 156, 2014, pp. 7-8.

(43) Zum Abschluss des Atlases Ost- und Südosteuropa (AOS). Ein (selbst)kritischer Rückblick des Chefredakteurs [At completion of the Atlas of Eastern and Southeastern Europe (AOS). A (auto) critical reflection of the editor-in-chief]. In: *Mitteilungen der Österreichischen Geographischen Gesellschaft*, vol. 156, 2014, pp. 345-358.

(44) Österreich-Bezüge internationaler toponomastischer Tagungen des Jahres 2014 [Austrian references of international toponomastic conferences in 2014]. In: *Mitteilungen der Österreichischen Geographischen Gesellschaft*, vol. 156, 2014, pp. 359-363.

(45) IGU Regional Conference „Changes, Challenges, Responsibility“ Krakau [Kraków], 18.-22. August 2014 [IGU Regional Conference „Changes, Challenges, Responsibility“ Cracow (Kraków) 18-22 August 2014]. In: *Mitteilungen der Österreichischen Geographischen Gesellschaft*, vol. 156, 2014, pp. 364-366.

(46) together with Tamás EGEDY: Dem Doyen der ungarischen Sozialgeographie, István Berényi, zum 80. Geburtstag [To the doyen of Hungarian social geography, István Berényi, at his 80th birthday]. In: *Mitteilungen der Österreichischen Geographischen Gesellschaft*, vol. 156, 2014, pp. 378-381.

(47) Isolde Hausner zum 70. Geburtstag [To Isolde Hausner at her 70th birthday]. In: *Mitteilungen der Österreichischen Geographischen Gesellschaft*, vol. 156, 2014, pp. 387-389.

(48) Wilfried Schreiber, Ehrenmitglied der Österreichischen Geographischen Gesellschaft, zum 70. Geburtstag [To Wilfried Schreiber, honorary member of the Austrian Geographical Society, at his 70th birthday]. In: *Mitteilungen der Österreichischen Geographischen Gesellschaft*, vol. 156, 2014, pp. 390-392.

Dezvoltare regională și locală

PARTICULARITĂȚI DEMOGRAFICE ALE ORAȘELOR
MONOINDUSTRIALE NUCET ȘI VAȘCĂU

Drd. Mariana PRAȘCA

mariana_prasca29@yahoo.com

Obiective și metode

Pentru realizarea acestei lucrări s-au folosit o serie de metode specifice studiului populației: analiza și sinteza datelor statistice, precum și alte metode: cea istorică, cartografică, matematică, modelării, comparativă și observația. Principiile specifice studiului demografic, care orientează acest material sunt: principiul repartiției spațiale - influența unor factori interni sau externi asupra numărului populației unui teritoriu, principiul cauzalității – legăturile cauzale dintre componenta umană și celelalte componente ale sistemului teritorial, principiul integrării, precum și principiul sociologic ce relevă rolul pe care l-au jucat factorii sociali asupra componentei demografice. (Vert, 2001).

Pe baza indicatorilor demografici specifici s-au realizat o serie de grafice, scopul principal fiind acela de a descrie starea actuală a componentei umane în cazul orașelor studiate, precum și de a sublinia importanța majoră pe care potențialul uman o exercită în precesul de revitalizare economică.

Condițiile apariției și evoluția demografică

ce orașul Nucet are o istorie recentă, el a apărut în perioada comunistă, ca răspuns al politicilor economice și teritoriale promovate la acea vreme, drept urmare este vorba de două tipologii urbane distincte: un oraș nou, realizat conform principiilor socialiste (Nucet) și un altul transformat peste noapte din localitate rurală în localitate urbană (Vașcău). Însă din cauza schimbărilor bruște, caracterul acestor așezări, situate în extremitatea sudică a județului Bihor, rămâne unul preponderent rural.

În Fig.1 este expusă evoluția numerică a populației în cele două unități administrative studiate, în cazul Vașcăului situația demografică prezintă un caracter ascendent până la nivelul anului 1956, valurile de creștere având intensități modeste. În ceea ce privește situația demografică a UAT Nucet, se poate observa că localitatea Băița în intervalul 1880-1937 a avut o evoluție constantă.

Intrarea în rândul orașelor, concomitent cu demararea exploatarei miniere intensive de la Băița, a generat o creștere demografică bruscă, astfel că anul 1956 a marcat apogeul demografic al acestor areale: orașul Nucet a ajuns la 9878

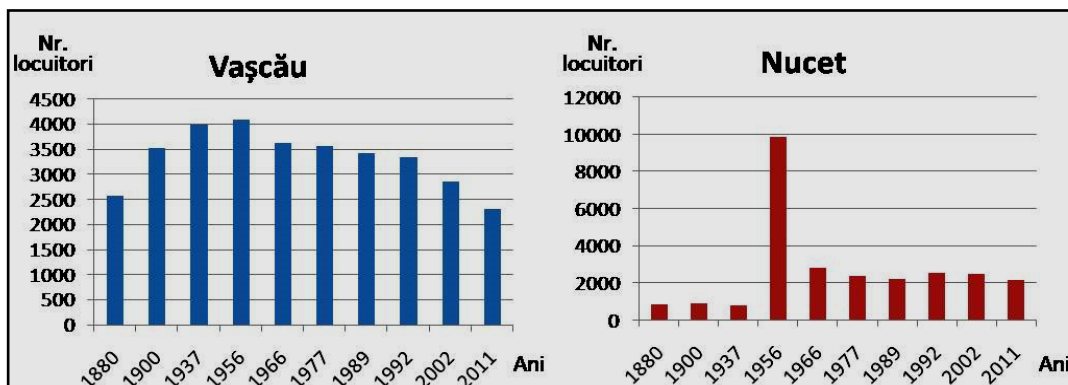

Fig.1 - Evoluția numerică a populației
(Sursa: INS)

a orașelor Nucet și Vașcău. Istoria localității Vașcău se întinde pe o perioadă îndelungată, așezarea dezvoltându-se încă din Evul Mediu, în timp

locuitori, iar Vașcău la 4538 locuitori. Ritmul de creștere al Nucetului indică o explozie demografică, fiind de 1168%, în timp ce la Vașcău ritmul

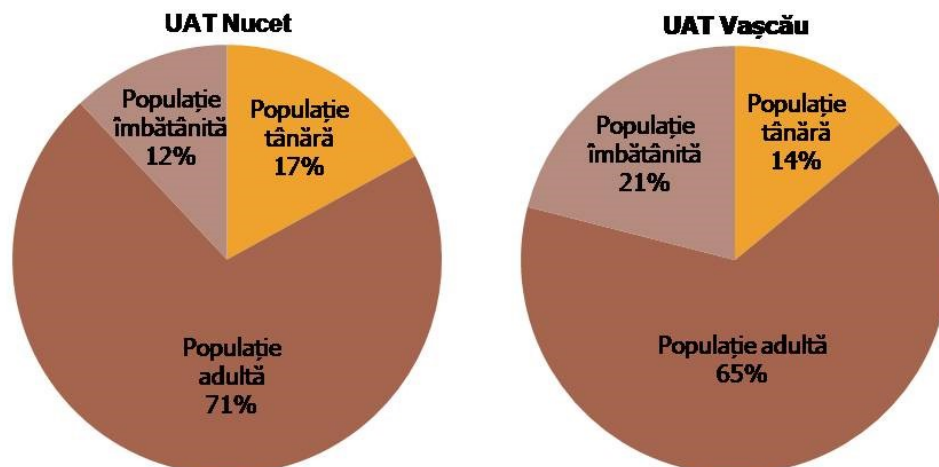

Fig.2 - Structura populației pe grupe mari de vârstă

de creștere este mai modest, de doar 2,66%. Însă pentru aceste așezări urbane, valorile demografice specifice anilor '50 nu au reușit să se mențină și în anii următori, deoarece odată cu încetarea exploatărilor miniere intensive și cu retragerea populației sovietice din zonă, numărul populației a scăzut brusc, astfel că la recensământul din 1966, Nucetul mai avea doar 2768 locuitori, iar Vașcăul 3621 locuitori (Fig.1).

Dacă până în anul 1989 tendințele de evoluție demografică a celor două orașe au avut traiectorii diferite, în perioada post-comunistă componenta umană a arealelor studiate este caracterizată de o stare regresivă similară. Declinul fiind mai accentuat, în intervalul 2008-2011 pe fondul crizei economice mondiale, care a determinat și în cazul orașelor studiate închiderea unui număr semnificativ de unități economice de mici dimensiuni. Cu un ritm negativ de creștere, atât Vașcăul (-19,72%) cât și Nucetul (-13%) înregistrează cel mai mare regres demografic din ultimii 40 de ani, acest fenomen cumulat cu degradarea calității vieții urbane, pun sub semnul întrebării viitorul acestor orașe.

Tendințele demografice actuale

Gradul de polarizare al orașelor Nucet și Vașcău a fost mult diminuat odată cu stoparea activității industriale, ca urmare pierderile demografice nu reușesc să fie compensate prin atragerea de forță de muncă din exterior, fapt ce determină o vitalitate demografică redusă.

Calitatea potențialului demografic are implicații directe în dezvoltarea socio-economică și este pusă în evidență prin structura pe sexe a principalelor grupe de vârstă și prin ponderea populației active din cadrul populației totale.

Cunoașterea structurii populației pe grupe

de vârstă prezintă nu numai interes demografic, ci și o importanță deosebită pentru cunoașterea și planificarea activității economice și sociale. Vârsta reprezintă una dintre caracteristicile demografice fundamentale care impune fiecărei persoane un anumit rol în activitatea socială. (Vert, 2001). Așadar este evident faptul că planificarea activităților educaționale, planificarea și prognoza utilizării forței de muncă, organizarea activității de servicii, de ocrotire a sănătății populației și specificul consumului depind atât de efectivul, cât și de structura pe grupe de vârstă a populației.

În privința structurii pe grupe mari de vârstă (populație tânără, populație adultă și populație vârstnică), ponderea populației vârstnice în populația totală este un indicator relevant pentru aprecierea gradului de *îmbătrânire demografică*. În cazul UAT Vașcău populația tânără (0-19 ani) reprezintă 14% din total, populația adultă (19-65 ani) are o pondere de 65%, iar *populația îmbătrânită* de 21%. Situația este mai bună în cazul Nucetului unde populația tânără deține 17%, populația adultă deține 71% din total, în timp ce segmentului vârstnic îi revine doar 12% (Fig.2). În condițiile în care valorile populației vârstnice de 7%, respectiv 12% din populația totală sunt considerate praguri de întinerire, respectiv îmbătrânire demografică, în cazul Nucetului se poate afirma că procesul de îmbătrânire demografică este în desfășurare (ponderea populației vârstnice cuprinsă între 7 – 12%), iar în cazul Vașcăului avem de a face cu o populație îmbătrânită demografic.

Populația Unităților Administrativ Teritoriale (UAT) Nucet și Vașcău se caracterizează printr-o structură pe vârste, în general echilibrată în ceea ce privește raportul dintre populația masculină și cea feminină. Dacă se urmărește strict forma

piramidelor structurale a celor două UAT-uri, ele oferă informații referitoare la tendința demografică, ca urmare a efectivului pe care îl deține fiecare grupă de vârstă și respectiv fiecare sex. Conform clasificării lui Cucu (1997), care încadrează piramidele în anumite forme specifice (triunghi, clopot, amforă etc), unităților administrative analizate le corespunde o piramidă a vârștelor în forma de amforă, ce denotă o tendință demografică regresivă. (Fig.3) Baza îngustă a piramidei semnifică o pondere redusă a grupei tinere în comparație cu celelalte grupe de vârstă, ceea ce confirmă simptomele avansate de îmbătrânire demografică identificate mai sus, cu precădere în cazul Vașcăului.

Analiza detaliată a grupelor funcționale după vârstă (Vert, 2001) constituie un indicator foarte sugestiv pentru evaluarea potențialului demografic aferent unui teritoriu. Conform acestor grupe populația școlară (5-25 ani), corespunzătoare tuturor nivelurilor de școlarizare, este echilibrată și deține cam același procentaj în cazul ambelor orașe (16%), iar populația aptă de muncă (15-64 ani) corespunde populației adulte, și este mai bine reprezentată în cazul Nucetului.

O altă categorie importantă este constituită din populația feminină fertilă (15-49 ani), care reprezintă în cazul Vașcăului 21% din totalul populației feminine, iar la Nucet 23%. Pe baza acestor valori poate fi calculat indicele de potențial demografic (lanos, Guran, 1995), a cărui valoare este de 43% pentru UAT Vașcău și de

determina pe viitor dezechilibre și mai mari în structura pe grupe de vârstă a populației.

Structura profesională este una dintre variabilele demografice care a suferit mari schimbări în efortul de adaptare la noile condiții socio-economice ale perioadei postcomuniste. În cazul UAT-urilor studiate, în ultimii 20 de ani, diferențele dintre raporturile populației active și inactive, a celei ocupate și neocupate, au devenit tot mai mari, în detrimentul populației active și a celei ocupate.

Ponderea populației active este inferioară valorii medii specifice județului Bihor (PDJ, 2007-2013). Din punct de vedere economic este foarte importantă calcularea raportului de dependență demografică, un indicator care evidențiază numărul mediu de potențiali dependenți ce revin la 100 de persoane potențial active, pentru Vașcău valoarea acestui indicator este de 53%, iar la Nucet 42 de persoane "depind" de 100 de potențiali activi, în contextul în care rata de dependență la nivel regional, pentru același interval este de 42%. Așadar ponderea mică a populației tinere este un indicator al lipsei de dinamism și al gradului general redus de atractivitate al așezărilor relevând, pe termen lung, neviabilitatea acestora.

Disfuncții și riscuri demografice

În orașele mici luate în studiu, riscurile demografice pot fi coroborate cu fazele de deze-

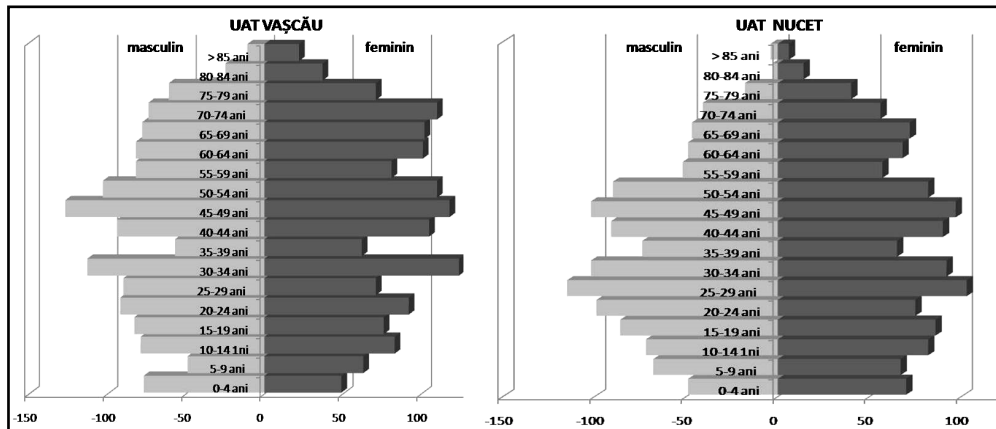

Fig.3 - Piramida vârștelor

50% pentru UAT Nucet. Valorile sub 45% a acestui indice subliniază un grad foarte ridicat de îmbătrânire a populației feminine, fenomen evident în cazul Vașcăului.

Există o strânsă legătură de interdependență între repartizarea populației pe grupe de vârste și indicatorii dinamicii populației (fertilitate, natalitate, mortalitate, migrații), îngrijorător este faptul că valoarea tot mai redusă a natalității corespunzătoare ambelor orașe, va

chilibru al grupelor majore de vârstă în care se află populația, cu trendul descendent al natalității și cu efectele pe care la poate genera fenomenul migratoriu.

În ultimii ani, bilanțul natural a fost unul negativ, de exemplu în anul 2010 valoarea acestuia a fost de -11,9‰ pentru Vașcău, și de -0,42‰ pentru Nucet, iar media județeană a acestui indicator este de -1,8‰ (DJS, 2010).

Prin compararea situației orașelor studia-

te, se observă că deși au un bilanț migrator similar (în jur de 2,3‰), bilanțul natural inferior al Vașcăului, determină bilanțul demografic general foarte scăzut al acestui oraș (-11,56‰). Pe baza valorilor bilanțului demografic general din ultimii 20 de ani, se poate afirma că orașul Nucet dispune de potențialul necesar pentru reinstalarea unui echilibru demografic, fapt ce în cazul Vașcăului este mult mai greu de restabilit.

Fenomenul de *îmbătrânire demografică* determină o presiune puternică asupra populației active, și în cele din urmă duce la creșterea *indicele de dependență*, cu efecte negative asupra sistemelor sociale. Fenomenul fiind perceput diferit - persoanele inactive resimt incapacitatea societății de a le asigura un nivel de trai decent, iar cei activi resimt o stagnare a calității vieții (Cocean, 2006).

Rata de activitate foarte scăzută (aproximativ 30% în cazul fiecărui oraș studiat) are un puternic impact negativ asupra dezvoltării economice. În lipsa locurilor de muncă, în viitor, populația activă va avea un motiv în plus să *migreze* spre centrele urbane mai mari, fenomen deja valabil în cazul Nucetului și al Vașcăului, care se confruntă cu migrarea populației tinere către alte centre urbane sau străinătate, unde posibilitatea găsirii unui loc de muncă este mai mare. De asemenea foarte puțini dintre tinerii din Nucet și Vașcău, care pleacă la studii, se mai întorc în orașele natale.

Trendul demografic accentuat de scădere cantitativă și calitativă a componentei umane, în cazul orașelor studiate ar putea genera în timp insuficiența resursei umane, în prezent provocarea majoră o constituie crearea de noi locuri de muncă, pentru a crește gradul de atractivitate și de dinamism demografic al acestui areal.

Concluzii

Cu valori demografice puțin peste 2000 de locuitori fiecare (în anul 2011), orașele Nucet și Vașcău au ajuns să se numere printre cele mai mici orașe ale României. Situația lor demografică actuală, ridică următoarea întrebare: *Există posibilități de redresare demografică a acestor spații urbane? sau soluția o constituie revenirea lor la statut rural?* Răspunsul poate fi dat prin prezentarea a două scenarii posibile în cazul acestor orașe.

O primă alternativă și cea mai simplă ar fi aceea de a le asigura o "redimensionare durabilă" (Correa, 2008) prin revenirea lor la statutul de spații rurale și prin implementarea unor proiecte de dezvoltare rurală adecvate. Ceea ce probabil că se va și întâmpla în lipsa altor strategii regionale și locale de dezvoltare a acestor orașe mici. Cel de-al doilea scenariu propune revitalizarea lor, prin intermediul planurilor și

strategiilor de dezvoltare locală și regenerare urbană, care să vizeze: în primul rând dezvoltarea activității economice locale, precum și atragerea de noi investitori, pentru ca ulterior prin creșterea numărului locurilor de muncă în zonă să fie atrasă populație nouă. Un alt domeniu prioritar ar fi realizarea de complexe rezidențiale subvenționate, special destinate tinerilor, care motivați de prețurile mai mici și de locurile de muncă nou create, să aleagă să locuiască în aceste orașe, de asemenea se impune și îmbunătățirea serviciilor legate de învățământ, sănătate, transport etc. Declinul demografic este greu de stopat și reprezintă una dintre cele mai mari și complexe provocări pentru orașele mici studiate. Disfuncțiile și problemele de natură demografică pot fi contracarate doar prin colaborarea între nivelele implicate (national, regional, local) prin realizarea unor planuri și strategii de dezvoltare adaptate nevoilor fostelor orașe mici monoindustriale, față de care în prezent interesul este unul destul de redus.

Bibliografie

- Cocean, P. (2006), *Strategie de dezvoltare locala pentru municipiul Craiova*, Proiect nr. 61030/11.08.2006
- Correa, J. (2008), *Self-sufficient urbanism – A vision of contraction for the non-distant future*, First Paperback Edition, Lulu Entreprises, Morrisville, North Carolina
- Cucu, V. (1997), *Geografia umană generală. Geografia populației*, Editura Viata Românească, București
- Ianoș, I., Guran Liliana (1995), *Comportamentul demografic recent al orașelor României*, Studii de cercetări de geografie, Tom XLII, p. 3-12, București
- Vert, C. (2001), *Geografia populației teorie și metodologie*, Editura Mirton, Timisoara
- *** (1997), *Recensământul din 1880, Transilvania*, Studia Censualia Transsilvanica, Editura Staff, Cluj-Napoca
- *** (1999), *Recensământul din 1900, Transilvania*, Studia Censualia Transsilvanica, Editura Staff, Cluj-Napoca
- *** (1999), *Recensământul din 1910, Transilvania*, Studia Censualia Transsilvanica, Editura Staff, Cluj-Napoca
- *** (2000-2010), *Fișele comunelor*, Direcția Județeană de Statistică Bihor, Oradea

BAZINUL RÂULUI NIȘCOV – EVOLUȚIA PALEOGEOGRAFICĂ

Drd. Adriana BOGDAN

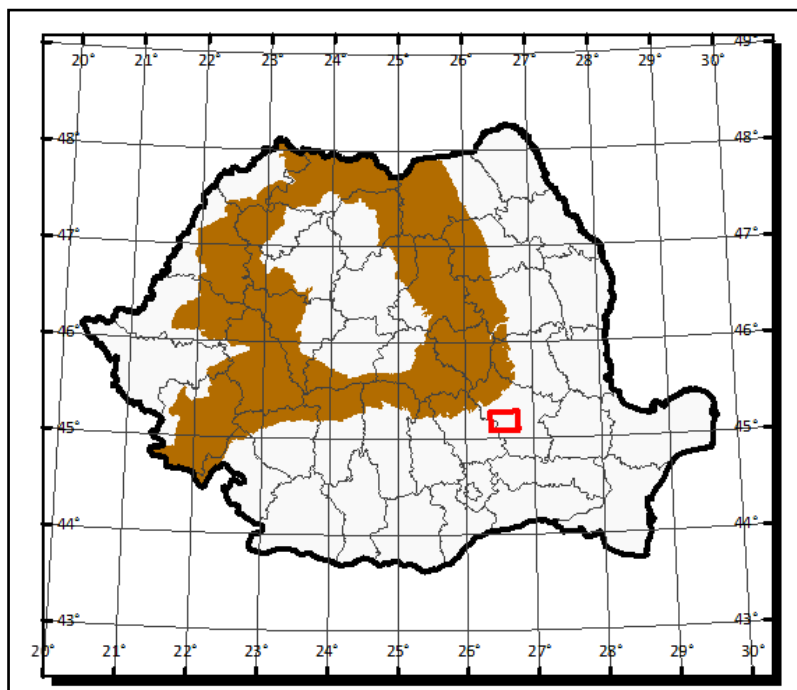
Nișcov River Basin- The paleogeographic evolution. Nișcov River Basin is located in the sud-eastern part of Romania and includes Mio-Pliocene molasse deposits (gravels, blocks, sands, limestone, clays, loess and marls). The basin birth depended on the Vorland evolution. In Pliocene period, the current basin area was covered by marine waters. There were islands (Ciolanu and Istrița, probable). The Pliocene tectonic movements folded the deposits. So, there were formed anticlines (Ciolanu and Istrița), synclines (Nișcov Depression) and faults. The Pleistocene lake transgression (Medium Pleistocene) was an important moment because than some of the sedimentary deposits were formed (gravels, sands and blocks). In Upper Pleistocene a new lifting faze emergenced the basin area. The brooks erosion was intense, so the Nișcov River formed. In Holocene period, the Nișcov alluvial cone and the terraces were completed.

Key words: foredeep, syncline, anticline, Nișcov River, alluvial cone, terraces, catchment

Introducere

Bazinul hidrografic Nișcov este situat în sud-estul României (Subcarpații Buzăului - Fig. 1), pe teritoriul a două județe - Buzău și Prahova. Bazinul are o suprafață de 222 kmp (I.S. Minea,

2011). Râul Nișcov este afluentul de dreapta al Buzăului; izvorăște din Dealul Mare-Istrița de la o altitudine de aproximativ 530 m (Harta topografică, 1:25 000, 198) și confluează cu râul Buzău în aval de localitatea Vernești (111 m).

Fig.1 - Localizarea bazinului Râului Nișcov
(Crăciunescu, V., Constantinescu, Ș., 2007- www.geo-spațial.org)

Evoluția paleogeografică

Bazinul râului Nișcov este cuprins în Avantfosa carpatică, unitate structurală situată între Carpații Orientali și Vorland. S-a realizat în miocen, fază care a fost precedată de formarea sectorului estic al orogenului carpatic (datorită mișcărilor tectonice din paleogen). Realizarea ei s-a făcut prin fracturarea și coborârea marginii Platformei Moesice (sectorul de la N de falia Sărata-Fierbinți) (Ielenicz, M., 2003).

În *miocen*, unitatea de Vorland este acoperită de ape și intră în regim de sedimentare. În sarmațian, mișcările moldavice au ridicat flișul paleogen, împingând întreaga fașie spre sud și sud-est. Astfel, depozitele de molasă miocenă subcarpatică au fost încălecate de pânza flișului (aici aflată în nord) și antrenate în cutări, fiind împinse spre Vorland. Așa a luat naștere „unitatea pericarpatică”, unitate ce intră în contact cu platforma în lungul faliei pericarpatică (Mutihac, V., 2004).

În *pliocen* (Fig.2. *Evoluția paleogeografică în Pliocen inferior*), teritoriul cuprins între Trotuș și Dâmbovița (deci și bazinul Nișcov), pe ansamblu, încă se află în regim de sedimentare. În vecinătatea muntelui sunt depozite cretacice, paleogene și miocene care au devenit uscat (Pană Ioana, 1977), dar în bazin încep să se contureze insule (aici probabil Ciolanu și Istrița) și un spațiu marin cu insule miocene supuse eroziunii. Mișcările tectonice din pliocen au ca efect accentuarea cutării formațiunilor în nord, lângă rama montană, dar și falierea structurilor mai noi (pliocene) și unele ridicări din sud. Au rezultat anticlinale și sinclinale orientate NE-SV sau V-E. Ele au generat prin înălțare diferențiată dealurile separate de culoare marine de unde se realizau sedimentări (în bazinul Nișcov, în intervalul *pliocen - pleistocen inferior* - Mutihac, V., 2004).

Faptul că formațiunile romaniene și pietrișurile de Cândești (*pleistocen inferior*) sunt prinse într-o cutare largă (există cute secundare

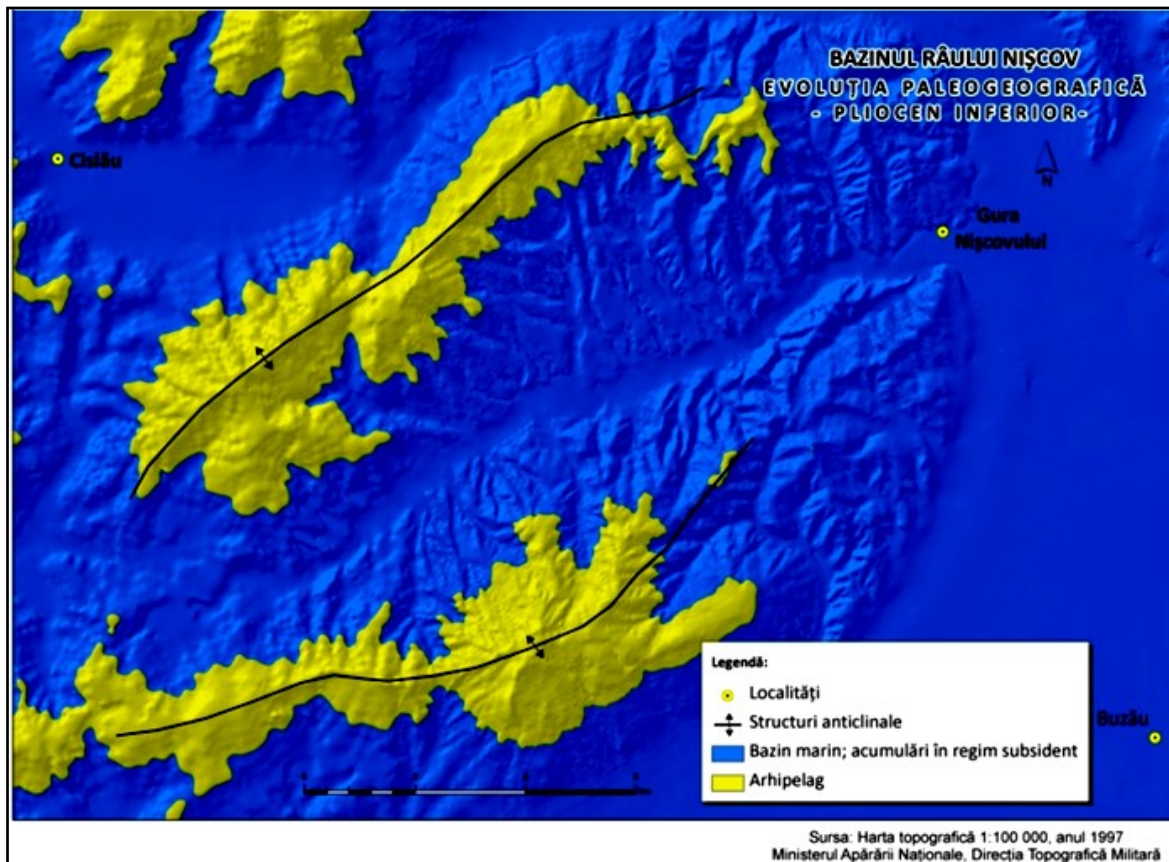

Fig. 2 - Evoluția paleogeografică a reliefului din bazinul Nișcovului în Pliocen inferior

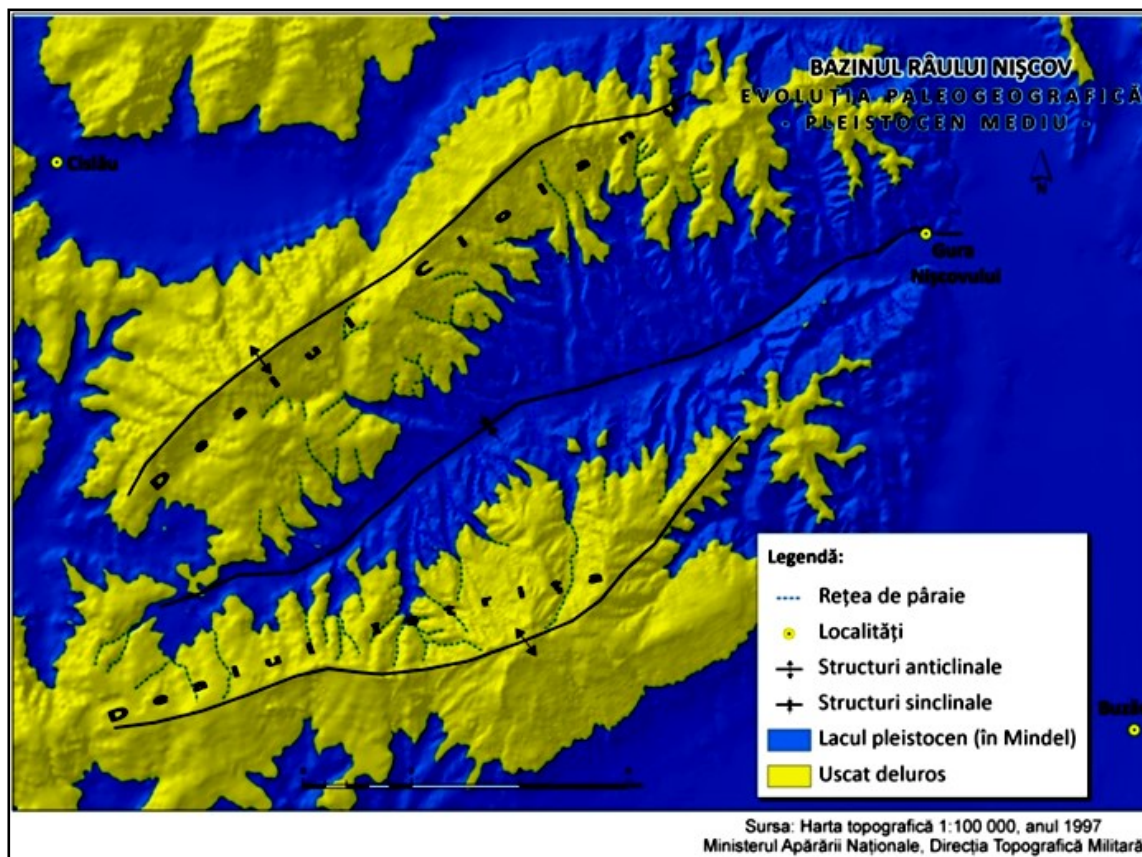

Fig. 3 - Evoluția paleogeografică a reliefului din bazinul Nișcovului în Pleistocen Mediu

care le afectează), denotă că după acumularea ridicare în pleistocen inferior, dar și ulterior lor regiunea a fost afectată de o pliere, dar și (Tabel 1). Un moment de relativă stabilitate a fost ridicare. Pietrișurile de Căndești în est sunt la în pleistocenul mediu când s-a realizat și o trans- 350- 500 m și sunt prinse într-o structură cu do- în gresiune a lacului din Câmpia Română (Badea, uă anticlinale secundare, iar baza lor este la cir- L. & colab., 1980) care a ocupat spațiul dintre ca 150-200 m. Deci, o amplitudine importată în

Tabel 1

Valori altimetrice absolute ale fâșiilor mio-pleiocene din dealurile Ciolanu și Istrița

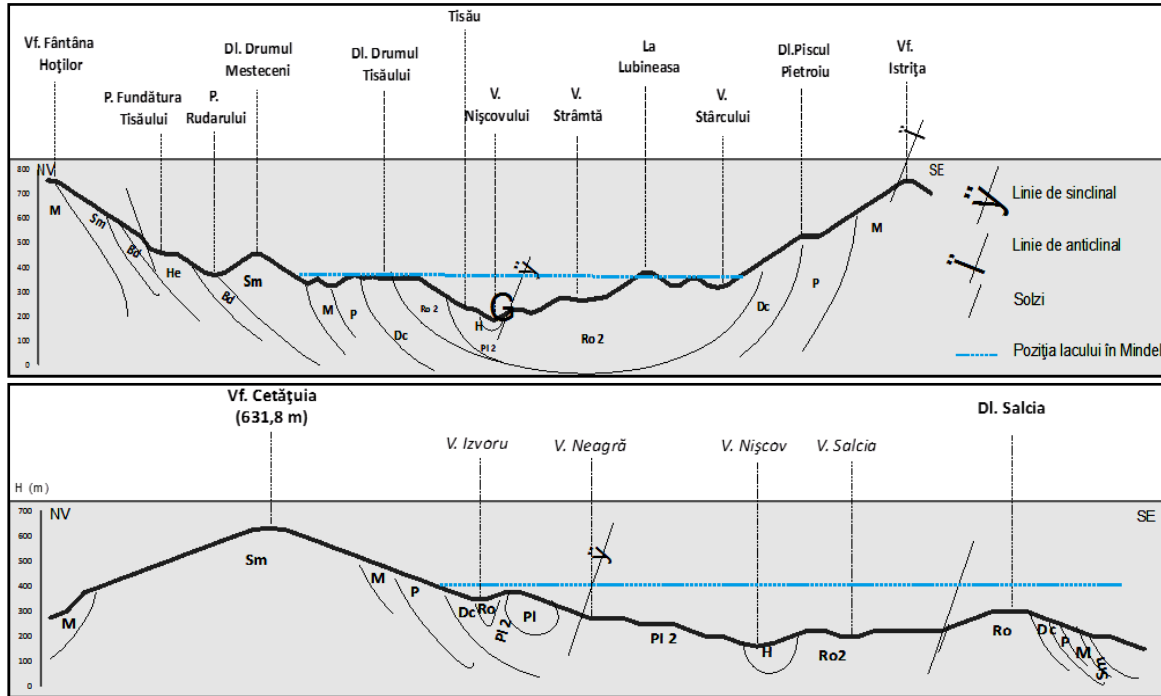
FÂȘII MIO-PLIOCENE	VALORI ALTIMETRICE ABSOLUTE ÎN DL. CIOLANU (m)		VALORI ALTIMETRICE ABSOLUTE ÎN DL. ISTRITĂ (m)	
	Vest	Est	Vest	Est
H	215	170	210	160
PI 2	265	360, 320	-	-
PI	-	365	-	-
Ro 2	355	-	211	220
Ro	-	350	-	215
Dc	365	390	425	335
P	320	460	480	285
M	340	520	545	240
Sm	370, 735	390	-	235
Bd	430, 550	-	-	-
He	600	-	-	-

Sursă: Date prelucrate după Harta geologică 1:200 000, foaia Ploiești

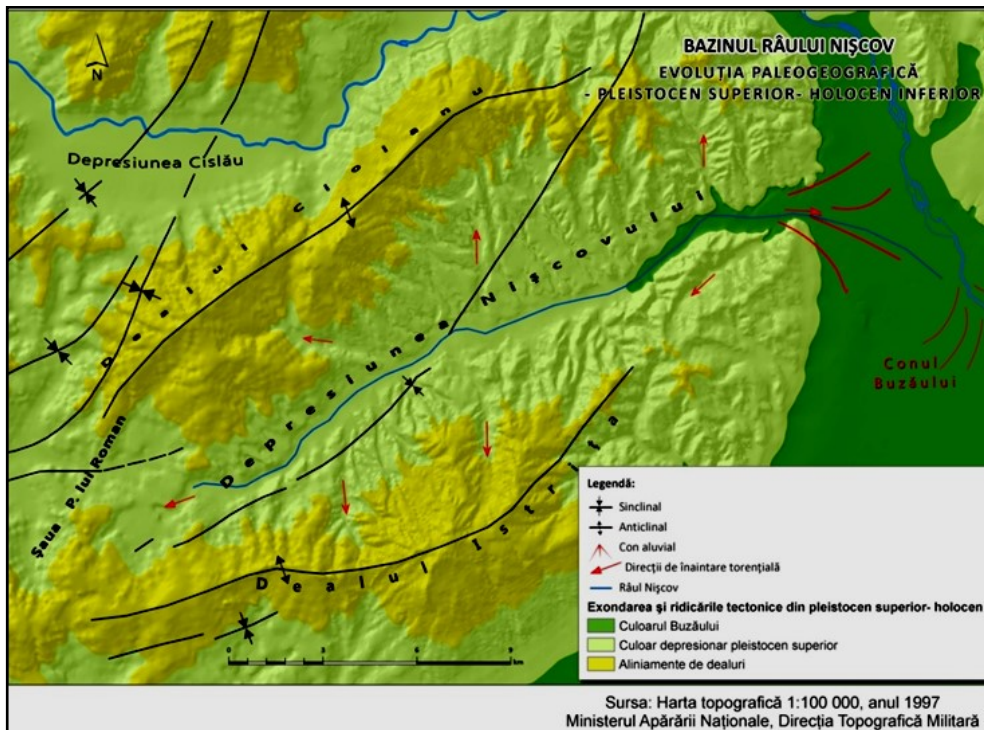
dealuri la o altitudine actuală de cca 250 m. Rezultă formațiunile sedimentare din pleistocenul mediu (pietrișuri, nisipuri, dar și bolovănișuri - Fig.3) aduse de rețeaua de pâraie care fragmentau crestele deluroase. S-au acumulat pe o grosime ce depășește 50 m, ceea ce conduce la

ideea că înălțimile și declivitățile erau relativ mari (Fig. 4).

În *pleistocenul superior* (Fig. 5) - o nouă fază de ridicare antrenează tot ansamblul deluros, inclusiv depresiunea; excepție menținerea

Fig. 4 - Profile geologice transversale
(Sursă: date prelucrare după Harta geologică, 1: 200 000, 1968)

Fig. 5
-
Evoluția paleogeografică a reliefului din bazinul Nișcovului în Pleistocen superior - holocen inferior

Sursa: Harta topografică 1:100 000, anul 1997
Ministerul Apărării Naționale, Direcția Topografică Militară

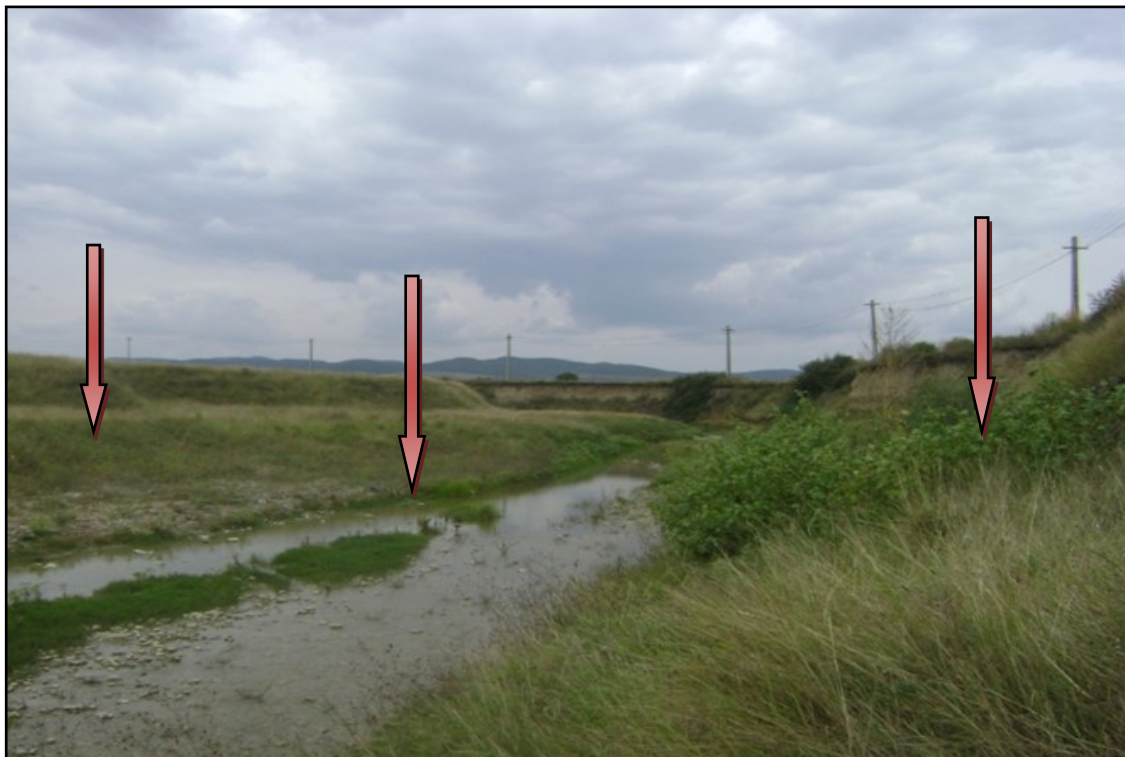
lacului sau a unui mediu mlăștinos în nordul Câmpiei Române, unde subsidența era activă.

Din acest moment se poate vorbi mai întâi de constituirea râului Nișcov pe axul culoarului exondat definitiv între cele două dealuri. Înălțarea a impus pante accentuate ce au favorizat o adâncire importantă a râului, o fragmentare verticală de 50- 100 m, dar și crearea de conuri aluviale de către afluenți: depuse pe 2-4 terase ale Nișcovului (Fig. 6).

Nișcov (Fig. 9) a introdus modificări în cursul colectorului prin migrarea acestuia spre est și sud-est (Ielenicz, M. & colab., 2003).

Tot în această perioadă se produc remanieri hidrografice în sud-vestul bazinului Nișcov. Se produce o captare frontală în sectorul Șeii Poiana lui Roman (Fig. 10).

Concluzii

Fig. 6 - Terasele inferioare ale Nișcovului
(septembrie 2010)

Deci, în *cuaternar*, regiunea a fost supusă unei denudări puternice, manifestată ca urmare a înălțărilor în bloc și locale și a coborârii nivelului de bază general din pleistocenul superior. Aceasta a dus la formarea unui relief de dealuri și depresiuni care reflectă o adaptare la structură (Fig. 7) (Badea, L., Niculescu, Gh., 1964).

În *holocen*, subsidența în Câmpia Buzăului este activă, proces demonstrat de E. Liteanu și C. Ghenea (1966) prin prezența lacurilor de confluență din domeniul oriental al depresiunii valahice. Apariția acestor lacuri este o consecință a mișcărilor negative (*holocen inferior- holocen superior*).

Râul Buzău își construiește cele două conuri aluviale largi de care Nișcovul se racordează (Fig. 8). Formarea conului aluvionar Buzău-

Au existat mai multe faze de mișcări tectonice (cu intensități diferite) care au dus la cutarea și faliera longitudinală și transversală a depozitelor și, deci, la formarea anticlinalelor Ciolanu și Istrița, precum și a sinclinalului Nișcovului.

În Pliocen inferior, regiunea era alcătuită din două unități de uscat supuse modelării, care au determinat generarea unor nivele de eroziune. Între acestea se menținea un culoar în care s-au acumulat formațiunile romaniene și pleistocen inferioare (Pietrișurile de Căndești).

În pleistocenul mediu, transgresiunea lacului din Câmpia Română a generat o faleză, a permis acumularea de grosime mare a unor depozite de nisip și pietriș;

Ridicările sacadate din pleistocenul superior au favorizat realizarea altitudinilor actuale,

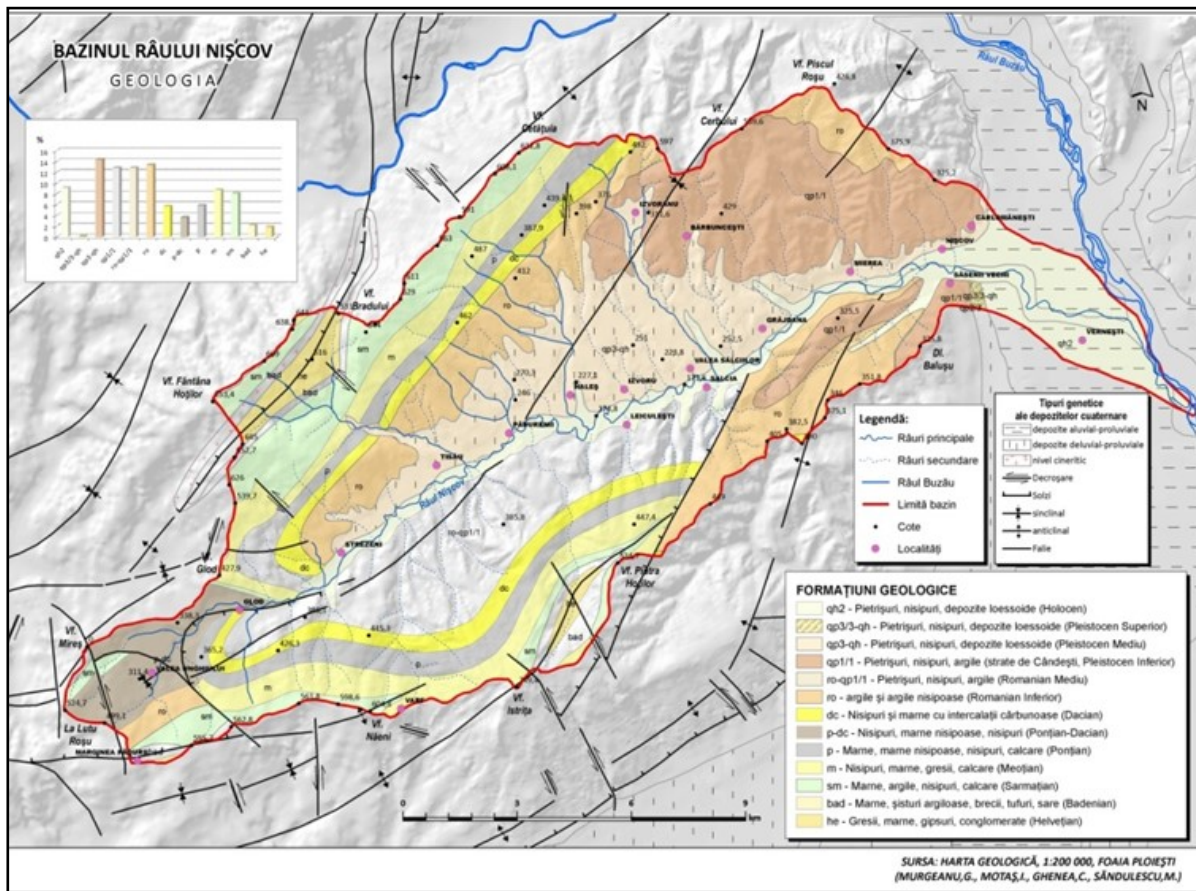

Fig. 7 - Bazinul Râului Nișcov - formațiuni geologice actuale

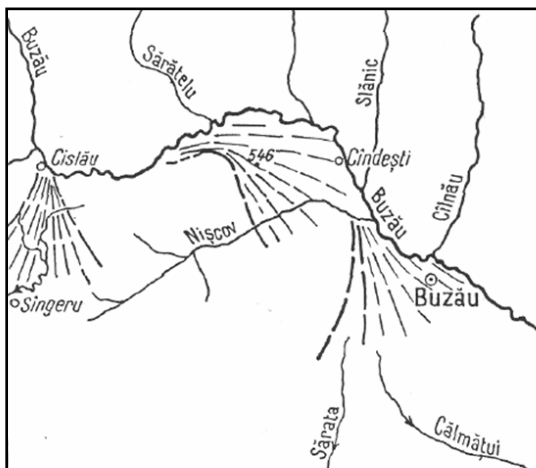
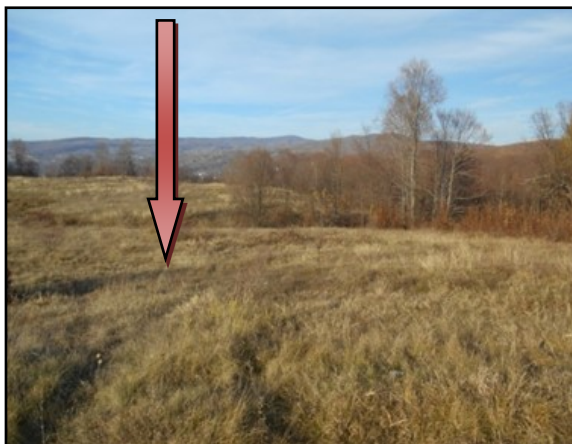

Fig. 8 - Formarea conurilor Buzăului (după Gr. Posea, 2005)

Fig. 9 - Conul aluvionar Buzău-Nișcov (noiembrie 2013)

Fig.10 - Sector de captare
(Șaua Poiana lui Roman)
(noiembrie 2013)

exondarea regiunii centrale în care s-a definitivat sistemul hidrografic Nișcov, dezvoltarea de terase.

În holocen s-au produs: pe de o parte acumulările aluviale însemnate în culoarul Buzăului și, prin acestea, înaintarea Nișcovului aici (spre est), iar pe de altă parte dezvoltarea celei mai mari părți din rețeaua de văi secundare cu regim torențial, inclusiv dezvoltarea luncilor și unele remanieri hidrografice mici în SV etc.

Toate aceste elemente au determinat dobândirea osaturii litologo-structurale, esențială pentru constituirea reliefului și influențarea directă sau indirectă a celorlalte componente (resurse minerale, soluri etc.)

Bibliografie

Atanasiu, I. (1952), *Orogenese et Sedimentation dans les Carpates Orientales*, Comunicări de Geologie, Institutul Geologic Român 24: 25-34.

Badea, L., Niculescu, Gh. (1964), *Harta morfostructurală a Subcarpaților dintre Slănicul de Buzău și Cricovul Sărat*, SCG, XI.

Badea, L., Bălțeanu, D., Sandu, Maria. (1980), *Urmele unei transgresiuni din cuaternarul mediu în Subcarpații dintre Buzău și Cricov*,

SCG, XXVII, 1.

Crăciunescu, V., Constantinescu, Ș. (2007), *Frontiera României* (set de date vectoriale)- www.geo-spatial.org.

Ielenicz, M. & colab. (2003), *Subcarpații României*, Editura Universitară, București.

Liteanu, E., Feru, M., Andreescu, I., Bandrabur, T. (1971), *Cercetări geologice în regiunea Buzău de la contactul morfologic al colinelor cu câmpia*, Institutul Geologic, Studii de hidrogeologie, Seria E, Nr. 9, București.

Liteanu, E., Ghenea, C. (1966), *Cuaternarul din România*, STE, Seria H, Stratigrafie, Nr. 1, București.

Marinescu, I. (1956), *Fenomene fizico-geologice în Bazinul hidrografic al Buzăului*, STE, Seria F, Geologie Tehnică, Nr.2, București.

Minea, I.S. (2011), *Râurile bazinului Buzău. Considerații hidrografice și hidrologice*, Editura Alpha MDN, Buzău.

Mutihac, V. (2004), *Geologia României*, Editura Didactică și Pedagogică, București.

Până, Ioana (1966), *Studiul depozitelor pliocene din regiunea cuprinsă între Valea Buzăului și Bălăneasa*, STE, Seria J, Stratigrafie, Nr. 1, București.

Posea, Gr. (2005), *Geomorfologia României*, Editura Fundației România de Măine, București.

Petrescu, I., Mălăcescu, C. (1968), *Harta geologică*, 1:200 000, Institutul Geologic, București.

* * * Harta topografică 1:25 000, (1987), Ministerul Apărării Naționale, Direcția Topografică Militară.

* * * Harta topografică 1:100 000, (1997), Ministerul Apărării Naționale, Direcția Topografică Militară

www.geo-spațial.org.

EDUCAȚIA INTERCULTURALĂ ȘI COMUNITĂȚILE MULTICULTURALE

Drd. Constanța CHIRIȚĂ, drd. Cristina CHIRIȚĂ

chiryta@yahoo.com

Intercultural education and multicultural communities. *Intercultural education seeks to clarify what is happening in the educational realm of psychology, anthropology, the social sciences, politics, culture and history. Interculturalism makes the school to accept certain principles such as tolerance, equality, complementarity of values and to exploit spiritual specific of local values attaching them to the overarching values of humanity. Interculturalism is a new approach to social reality which implies the cultural pluralism location covering all areas of life and analyzing the contemporary reality complex and fluid. In particular, the intercultural approach to education means to do something else. This fact means a new opening at the horizon of thought to the existence of a social reality.*

Key words: *interculturalism, intercultural education, anthropology, sociology, communication, multiculturality*

Introducere

Educația interculturală caută să clarifice ceea ce se petrece în spațiul educațional al psihologiei, antropologiei, științelor socialului, politicii, culturii și istoriei. Interculturalitatea face ca școala să accepte unele principii precum: toleranța, egalitatea, complementaritatea valorilor și va exploata specificul spiritual al valorilor locale, atașându-le la valorile generale ale umanității.

Interculturalitatea este o nouă abordare a realității sociale, ce presupune așezarea pluralismului cultural care se referă la toate domeniile vieții și care analizează realitatea contemporană complexă și fluidă. În demersul educațional, înseamnă mai ales a face ceva altfel. Acest altfel înseamnă o nouă deschidere a orizontului de gândire spre existența unei realități sociale.

În perspectiva integrării europene și euro-atlantice, școala trebuie să-și propună ca scop asigurarea coerenței existențiale și a identității individului în condiții de eficiență socială și interculturală. Educația înseamnă asigurarea unei comunicări autentice cu sine, de a lua cunoștință cu propria identitate, dar și comunicarea cu un individ sau grup. Ea ajută să integreze în spațiul educațional unele principii precum: toleranța, egalitatea, complementaritatea valorilor, dar mai ales să exploateze specificul spiritual al valorilor locale, atașându-le la valorile generale ale umanității. Toate acestea fac posibilă funcționarea unei structuri a minorităților, dar și a diversității.

Problematica minorităților și a relațiilor

interetnice se realizează prin existența unei polarități sociale și economice. Inegalitatea dezvoltării sociale și economice între diferitele regiuni se pliază pe modele culturale diferite, specific regionale, și fac posibile incidente cu caracter interetnic. Toate provocările etnice și multiculturale fac necesară orientarea educației spre interculturalitate ca sferă a dialogului cultural, resursă pentru dezvoltarea comunităților multiculturale.

Societatea zilelor noastre devine din ce în ce mai accentuat pluriculturală. Problema coexistenței diferitelor culturi în sânul aceleiași societăți aduce după sine riscul unui dezechilibru transcultural.

Odată cu dezvoltarea comunicării, culturile și identitățile se transformă și fiecare participă la transformarea altor culturi, fapt care duce la întărirea spiritului critic și cultivarea reflexivității față de experiența cotidiană, prin angajare conștientă în procesul definirii de sine prin întâlnirea cu altul. Eficiența comunicării în perspectivă interculturală implică diminuarea incertitudinii și a anxietății legate de construcția unei noi perspective a celuilalt, ce se cere experimentată. Eludarea etnocentrismului și deschiderea spre pluralismul cultural implică o decentrare a teoriilor educației și ale comunicării, de pe emițător pe receptor. Principiul priorității receptorului este poate principiul călăuzitor al educației interculturale. Receptorul este creator de sensuri în comunicare, uneori cu totul altele decât cele scontate de emițător. Iată de ce, a decodifica sistemul de referință și sistemul de valori al receptorului este

o obligație pe care emițătorul trebuie să și-o asume în momentul comunicării interculturale. Pentru ca indivizii să surprindă nuanțat dinamica actului de comunicare interculturală, trebuie să se faciliteze exercițiul comunicării prin cultivarea proactivă a interacceptării prin intercunoaștere și respectare în fapt a individualității fiecăruia, care va duce la încredere și la acceptarea necondiționată.

O adevărată provocare este poate aceea de a oferi experiențe de comunicare optimizatoare, care să permită ieșirea din sine și deschiderea spre celălalt, ceea ce poate implica uneori lupta cu propriile prejudecăți și stereotipuri și reconsiderarea acestora. Aceste experiențe relevante, ce permit autoanaliza și autoresponsabilizarea pentru ceea ce sunt și ceea ce gândesc, își pierd din semnificație dacă școala nu facilitează formarea și exersarea competențelor de participare și influențare a vieții comunitare.

Comunicarea interculturală ne provoacă la anumite exigențe: să construim o atitudine de învățare și acceptare a diversității, să arătăm respect pentru partenerii culturali, să ascultăm atent o altă persoană, să suspendăm discriminările și prejudecățile, să ne formăm competențe lingvistice așa încât să putem comunica în alte limbi, să învățăm să ne adaptăm la situații noi. Este necesară o anumită perioadă de timp pentru acomodarea și descoperirea valorilor noii culturi în vederea stabilirii unei ierarhii valorice în urma căreia să se poată stabili perspectiva noului spațiu spiritual. Persoana care pătrunde într-un alt orizont cultural se va vedea confruntată cu un alt sistem de percepție a realului, cu un ansamblu de viziuni culturale și cu un mod diferit de relaționare. De aceea, trebuie să se exploateze simbolurile comune și elementele culturale asemănătoare care pot facilita trecerea dintr-o lume cu valorile ei, în alta mai bogată și mai permisivă la valorile eterogene. Elementele comune se pot converti în suporturi pentru catalizarea procesului de integrare.

Așadar, educația interculturală constituie o opțiune ideologică în societățile democratice și vizează pregătirea tinerilor ca viitori cetățeni, în așa fel încât ei să facă cea mai bună alegere și să se orienteze în contextele multiplicării sistemului de valori.

Probleme interetnice au existat din perioade istorice anterioare, iar rezolvarea acestora a fost fie prin ignorare, fie prin impunerea asimilării și purificării etnice sau enclavizarea și auto-nomizarea pe criterii etnice.

Tânără generație trebuie să fie educată în așa fel încât să suporte mutația și diversitatea culturală necesară, atât pentru minoritari, cât și pentru majoritari. De altfel, demarcația clasică între minoritari și majoritari e tot mai dificil și pe-

riculos de realizat.

Se poate observa că în comunitățile pluriculturale cu etnii eterogene, unde se manifestă tensiuni interetnice, demersul intercultural trebuie să se centreze pe scopuri terapeutice de înțelegere, conviețuire pașnică și completare în mod constructiv. Cu siguranță strategiile aplicate de către școală, biserică, diferitele organizații și fundații culturale trebuie să participe activ pentru a implementa unele programe care în cele din urmă trebuie să ducă la buna conviețuire și efort susținut pentru bunăstare materială.

Obiectivele specifice ale educației interculturale sunt:

- dobândirea de cunoștințe, privind cultura în general și impactul acesteia asupra comportamentului individual și de grup privind propria cultură sau alte culturi;
- dezvoltarea deprinderii legate de viață într-o societate interculturală (conștientizarea propriilor determinări culturale, capacitatea de a relativiza punctele de vedere, abilități comunicaționale și de relaționare);
- formarea de atitudini: respect pentru diversitatea culturală, pentru identitatea culturii proprii și a celorlalți și refuzul discriminării și al intoleranței;
- stimularea participării, în sensul promovării principiilor unei societăți interculturale și a combaterii discriminării și a intoleranței.

Educația interculturală constituie o nouă manieră de manifestare a diversității și diferențelor. Abordarea interculturală nu se reduce la o prezentare cumulativă a unor cunoștințe despre valorile altora, ci înseamnă cultivarea unor atitudini de respect și de deschidere față de diversitate. Această atitudine se naște printr-o permanentă comunicare cu alții și printr-o analiză atentă față de propriile norme culturale.

Istorie și interculturalitate

Interculturalitatea și-a găsit expresia în geneza civilizațiilor, prin contactele între civilizații, între religiile universale, între care și creștinismul, și prin nașterea și evoluția unor popoare, între care și poporul român sau conviețuirea acestora cu alte etnii. Nu există în lume popor sau limbă pură.

În opera „Studiu asupra istoriei”, Toynbee (1997) ajunge la concluzia că au existat în lume douăzeci și una de civilizații, dintre care șapte sunt încă în viață, printre care cea egipteană, cea sumeriană și cea minoică. Pe lângă societățile civilizate, autorul identifică și peste 650 de societăți primitive, studiarea cărora i-a permis să formuleze anumite legi. Din cele 21 de civilizații, câteva sunt atât de strâns legate între ele, încât

sunt greu de stabilit diferențele. Societățile socotite primitive sunt la fel de vechi pe cât este neamul omenesc, iar un element permanent și fundamental de diferențiere între societăți primitive și civilizații nu a putut fi stabilit (Toynbee 1997).

Astfel, s-a constatat că această evoluție, de la o condiție statică, la o activitate dinamică, s-a efectuat într-un cadru organizat.

Spații interculturale

Statele universale, religiile universale și epocile istorice sunt factori care unesc între ele civilizații care pot fi atât contemporane, cât și necontemporane în timp și spațiu. Statele universale sunt întotdeauna produse ale minorității creatoare, care constituie condiția indispensabilă pentru instituirea și menținerea lor.

Constituite ca state universale, toate au crezut în „mirajul nemuririi”, între ele numărându-se și Imperiul Roman. Acesta a fost considerat ca fiind înzestrat cu harul nemuririi, astfel că Si Tit Liviu scria despre „cetatea întemeiată pentru vecie”. Aceste imperii au supraviețuit într-adevăr prin statele succesoriale, prin instituții, prin limbile moderne care au avut la bază limba lor clasică, prin religie, prin popoarele sau comunitățile etnice păstrate.

Francul Clovis, care a fost cel mai mare dintre toți întemeietorii de state succesoriale barbare în urma destrămării Imperiului Roman, a căpătat, îndată după convertirea sa la catolicism, titlul de proconsul și însemnele consulare de la împăratul Anastasie care domnea în Constantinopol. Succesul lui Clovis se poate măsura prin aceea că nu mai puțin de optsprezece regi care au domnit în Franța, țară cucerită de el, au purtat în scurgerea vremii, numele regesc Louis (Ludovic), adică o variantă a numelui lui Clovis (Toynbee 1997).

La fel ca și alte state universale, Imperiul Roman a creat și a implantat instituții care au dus la interculturalitate.

Comunicațiile se află în fruntea listei pentru că reprezintă instituția cheie de care depinde existența însăși a unui stat universal, fiind instrumente de control politic asupra statelor. Aceste legături imperiale vitale reprezintă în mare parte creații ale omului, cum sunt șoselele amenajate, dar includ și căi de comunicație „naturale”, adică fluvii, mări, stepe, toate acestea neputând fi căi eficiente de comunicare dacă nu sunt controlate de autorități. Ele includ și mijloacele de transport, care în multe cazuri au fost organizate în serviciul poștal imperial pentru menținerea controlului asupra tuturor provinciilor. În același timp, un sistem de comunicație odată constituit, a fost folosit și de

către alte populații, pentru care nu fusese constituit. Aceste cazuri au fost atât de numeroase, încât putem considera o asemenea tendință ca ilustrând o „lege” istorică. Comunicațiile au dus în cele din urmă la o unificare de nivel global.

Capitalele statelor universale au reprezentat întotdeauna așezări prielnice pentru iradierea tuturor varietăților de influență culturală.

Limbaje și scrieri oficiale. Statele universale își construiesc mijloace oficiale de comunicație mentală și un sistem vizual de comunicație. În aproape toate cazurile, un sistem vizual a luat forma însemnării limbii oficiale. Limba latină, ca limbă oficială a Imperiului Roman, a reperat un triumf extraordinar în provinciile occidentale ale imperiului și în Dacia. În aceste provincii, după căderea Romei s-au format popoarele și limbile neolatine existente astăzi: poporul și limba italiană, franceză, spaniolă, portugheză și română, care reprezintă cea mai prețioasă moștenire a Imperiului Roman.

Dreptul. Statul universal trebuie să țină seama de moștenirea juridică a statelor cucerite, atât în domeniul dreptului, cât și în alte domenii. În Imperiul Roman, a trăi sub acțiunea dreptului roman era un privilegiu specific și foarte prețuit al cetățeniei romane. Extinderea progresivă a cetățeniei romane în mase tot mai largi de supuși ai imperiului n-a ajuns la capătul ei decât în clipa promulgării edictului lui Caracalla, în anul 212 d. H. În prezent, principalii moștenitori direcți ai sistemului juridic roman trebuie căutați printre canoanele Bisericii creștin-ortodoxe răsăritene și ale Bisericii creștin-catolice occidentale.

Calendarele și moneda. Unitățile pentru măsurarea timpului, distanței, lungimilor, volumelor, greutateilor și valorilor, constituie nevoi sociale indispensabile. Sistemele de circulație de acest gen sunt mai vechi decât statele organizate. Acestea devin probleme importante de soluționat pentru state, de îndată ce acestea se constituie, cu atât mai mult această obligație având-o statele universale. Dintre toate felurile de măsuri standard, sistemul de măsurare a timpului este cel a cărui nevoie se resimte în mod deosebit. Din seria calendarelor cunoscute, ne este mai aproape calendarul iulian și cel gregorian de astăzi. Iulius Cezar a impus pe cale dictatorială concluziile la care ajunseseră astronomii și a introdus calendarul ce-i poartă numele, care se apropia atât de mult de exactitatea astronomică încât a rămas în uz mai mult de un mileniu și jumătate. Asocierea calendarelor cu religia este scoasă în relief de același calendar iulian. În secolul al XVI-lea, acesta rămăsese în urmă cu zece zile, așa încât sarcina corectării acestuia și-a luat-o Papa Grigore al XIII-lea, în 1582, de unde și numele calendarului gregorian. Anglia protestantă l-

a adoptat în anul 1752, iar România în 1919. În prezent, acesta este un calendar universal, folosit de unele popoare în paralel cu cel propriu.

Primul pas spre baterea și răspândirea monedei a constat în alegerea unui anumit bun care să poată fi investit cu funcția de mijloc de schimb și prin aceasta să capete o valoare de circulație independentă de valoarea lui intrinsecă, de folosință. Din punct de vedere comercial, au existat strânse legături între lumile egipteană, babilonică, siriacă și elenă. În cadrul acestor legături, folosirea metalelor prețioase ca măsură a valorilor, sub formă de bare ușor de cântărit, ajunsese să fie de uz curent, cu sute și chiar mii de ani înainte ca guvernele anumitor cetăți grecești de pe țărmul asiatic al Mării Egee să ajungă să bată monedă în primele decenii ale secolului al VI-lea î. H. De atunci, moneda și-a urmat drumul ei glorios în istorie. Cărmuirea romană a recunoscut rapid importanța baterii unei monede de circulație universală - denarul - mai întâi republican și apoi imperial, care a unit „orbis romanus” în plan comercial. Metodele moderne de a răspândi știrile, mijloacele contemporane de propagandă, de la timbrele poștale, până la presă și radio, își află corespondența în sistemul monetar imperial roman, unde moneda și-a dovedit marea și unica ei capacitate ca mijloc de propagandă.

Administrația civilă. În decursul timpului, statele universale au adoptat soluții foarte diferite, chiar contrastante în ceea ce privește structura administrațiilor civile. În Imperiul Roman, pentru a constitui cadrele administrative, s-au folosit elementele transmise de moștenirea socială și culturală a epocilor anterioare. Ulterior, în cadrul administrației civile romane s-a angajat ordinul ecvestru său, cu alte cuvinte, clasa mijlocie, care se îndeletnicea cu negoțul și care a ajuns să câștige teren, atât pe seama lumii inferioare, a sclavilor, cât și pe seama aristocrației senatoriale. Biruința acestui ordin asupra rivalilor săi a fost îndreptățită prin eficiența și cinstea desăvârșită cu care funcționarii administrativi din ordinul ecvestru și-au îndeplinit îndatoririle. Provinciile romane au fost administrate eficient, dar, cele care au beneficiat cel mai mult de pe urma sistemelor administrative imperiale romane, au fost bisericile, care au preluat acest model prin mai mulți funcționari deveniți clerici și mari prelați (Toynbee 1997).

Creștinismul și impactul său intercultural - Izvoarele istorice

La fel ca toate marile religii (iudaismul, islamismul, hinduismul, budhismul), creștinismul se definește ca mare religie prin ponderea influenței istorice, originalitatea și profunzimea mesajului său, precum și prin numărul mare al adeptilor săi. Marile religii au modelat și continuă să modeleze cultura universală a omenirii. Creștinismul a devenit în timp cea mai globală și universală dintre toate marile religii care au apărut în trecut în Orientul apropiat și îndepărtat, iar influența sa a crescut, devenind tot mai mare.

Creștinismul, ca expresie a interculturalității, poate fi urmărit de la apariția, dezvoltarea, afirmarea și globalizarea sa până în prezent. Mediul în care a apărut a fost constituit de Imperiul Roman, unde exista un sentiment al unității omenirii sub o lege universală. Acest mediu a fost favorabil pentru primirea unei Evanghelii care proclama unitatea omenirii, căreia i se oferea salvarea din păcatul originar și apartenența la Biserica creștină, cea a trupului lui Hristos. Această lume, relativ pașnică, ce beneficia de un sistem de drumuri excelente, a ușurat deplasarea primilor creștini dintr-un loc în altul, astfel că aceștia au putut predica Evanghelia oamenilor de pretutindeni.

Imperiul Roman poate fi asociat cu mediul politic al creștinismului. Atena a fost cea care a ajutat la asigurarea unui mediu intelectual propice pentru propagarea Evangheliei. Romanii au fost cuceritorii politici ai grecilor, care, așa cum spune poetul Horațiu, i-au cucerit pe romani din punct de vedere cultural. Evanghelia universală avea nevoie de o limbă universală ca să poată avea un impact cât mai mare asupra lumii. Așa cum engleza a devenit limba universală în lumea modernă și cum latina a devenit limba universală în lumea învățăților medievali, tot așa greaca a fost limba universală pentru lumea antică. În Imperiul Roman, orice om cult cunoștea atât greaca, cât și latina. Doar recent s-a descoperit că greaca Nouului Testament a fost greaca omului de rând în timpul lui Iisus Hristos.

Filozofia greacă a pregătit apariția creștinismului prin faptul că a distrus religiile mai vechi. În timpul venirii lui Iisus Hristos, filozofia greacă decăzuse, iar acest faliment a predispus mințile oamenilor spre o abordare mai spirituală a vieții. Creștinismul a fost singurul capabil să umple golul din viața spirituală a vremii (Cairns 1997). Contribuțiile religioase le includ atât pe cele ale grecilor și romanilor, cât și pe cele ale iudeilor. Dar, oricât de mari au fost contribuțiile Romei și Atenei la creștinism, cele ale iudeilor ies în evidență ca ereditate a creștinismului: „Creștinismul s-a dezvoltat în mediul politic al Romei și a trebuit să facă față mediului intelectual creat de gândirea greacă, dar legătura lui cu iudaismul a fost mult mai intimă. Iudaismul poate fi considerat ca tulpina pe care să înflorească trandafirul creștinismului” (Cairns 1997: 35).

Cel care a oferit creștinismului Vechiul Testament a fost poporul evreu, datorită căruia mulți prozeliți evrei au putut trece de la iudaism la creștinism. Cărțile Vechiului Testament și cele ale Noului Testament aveau să reprezinte literatura de bază a Bisericii, întruchipată prin Biblie, cartea sfântă a creștinismului. Sinagoga a fost instituția de mare folos pentru apariția și dezvoltarea creștinismului primar, aceasta făcând parte din viața evreilor. Sinagoga a fost locul în care apostolul Pavel, evreu prin origine, cunoscător al limbii grecești și cetățean roman, a mers să predice în toate orașele în care a ajuns în cursul călătoriilor sale misionare. Însuși Iisus Hristos, ca orice evreu, s-a rugat rostind psalmi (pe cruce El a repetat psalmul 21, în care își exprima credința în Dumnezeu). Urmând exemplul lui Iisus Hristos, creștinii reiau mereu psalmii compuși de regele David în rugăciunile publice ale Bisericii.

Interculturalitatea în spațiul românesc

Singurul popor romanic european de expresie religioasă creștin-ortodoxă este poporul român, iar prin așezarea sa geografică acesta face legătura între civilizația occidentală și cea orientală.

Această civilizație românească și-a construit de timpuriu un stil original de viață și cultură, nu prin izolare sau închidere în sine, ci prin modul în care a știut să-și trăiască destinul istorico-geografic, decurgând din situarea sa la confluența a două mari tipuri de civilizație: occidentală și orientală, prin modul în care a știut să facă din acest lucru, precum și din alte contacte sau impacte mai de durată, factori de creație culturală și civilizație. Nobila sa plămădă originară și împrejurările aspre ale vieții i-au modelat caracterul, i-au ferit de șovinisme și intoleranțe belicoase, conferindu-i în același timp o înaltă conștiință de sine, demnitate și fermitate în apărarea intereselor sale fundamentale, a pământului strămoșesc și a însăși ființei naționale (Tănase 1995).

Creativitatea și originalitatea unei culturi nu constau în puritate etnică, ceea ce implică intoleranță și exclusivism, ci în capacitatea de asimilare și reconstrucție, în deschidere benefică față de adevăratele surse de creație arhetipală. De pe aceste poziții au fost respinse excesele de orice fel - atât cele latinizant occidentaliste, cât și cele bizantine, orientaliste. Noi am fost și suntem situați geografic și istoric la confluența celor două lumi, împrejurare din care au decurs pericole și frustrări, dar și mari șanse pentru viitorul nostru, dacă știm să preluăm ceea ce este mai bun și mai corespunzător cu nevoile noastre, pentru o dezvoltare liberă.

Făcând parte din Europa, aparținând ca descendență spirituală Răsăritului, cultura și istoria noastră modernă și-au îndreptat ciclic privirile spre Occident. Între Orient și Occident, vocea românească sună inconfundabil.

Pe teritoriul țării noastre au existat întotdeauna, pe lângă confruntări, tensiuni și conflicte de tot felul, un dialog benefic al diferitelor forme de cultură, ceea ce presupune existența unor interinfluențe, circulația de modele și impulsuri reciproce. Aceste interinfluențe se pot constata încă de la începuturile statalității românești în construcții de genul cetăților fortificate, al construcțiilor civile sau în arhitectura religioasă. În suși Basarab I, întemeietorul de țară, și-a legat numele de asemenea ctitorii, între care strălucește și azi Biserica Sfântul Nicolae din Curtea de Argeș. Această ctitorie, evident de inspirație bizantină, a fost adaptată la condițiile locale, care să marcheze gustul pentru frumos și armonie și să ilustreze totodată voința de independență a Țării Românești.

În Moldova, influențele bizantine în artă se îmbină armonios cu trăsăturile locale, dând naștere stilului moldovenesc, specific în arhitectura religioasă, reprezentat de capodoperele pictate care extind această artă și în exterior. Tehnica și arta picturii exterioare se păstrează la câteva biserici până azi, între ele strălucind Voronețul, supranumit „Capela Sixtină” a Moldovei. În Transilvania, unde realitatea istorică a impus conviețuirea românilor autohtoni cu alogeii unguri, secui, sași și alte grupuri etnice mai restrânse, cultura reprezintă o expresie a interdependențelor în multiple forme, dimensiuni și domenii.

Pe teritoriul Țărilor Române, apoi al României, s-au așezat treptat și alte etnii care formează în prezent minoritățile naționale împreună cu cele menționate mai sus, între care enumerăm: bulgarii, turcii, ucrainenii, rușii-lipoveni, polonezii, slovacii, cehii, grecii, sârbii, evreii, țigani, armenii, albanezii, tătarii, croații și italienii. În general, minoritățile s-au așezat în teritoriul românesc fie în legătură cu persecuțiile din propriile țări, de care au fugit, fie ca negustori, în urma unor conflicte interne sau în alte împrejurări.

După cum se menționează și în Constituție, cu modificările aduse prin referendumul din 18-19 octombrie 2003, minoritățile naționale dobândesc noi drepturi, inclusiv pe acelea de a-și folosi limba maternă în administrație și justiție. Din această perspectivă, politica României față de minorități poate constitui un exemplu pentru țările vecine și chiar pentru unele țări occidentale. Recomandările Consiliului Europei au contribuit și ele la elaborarea acestei politici, dar și la legitimarea educației pentru minorități.

În viitor, trebuie să se țină cont de crește-

rea nivelului de internaționalizare a populației școlare în spațiul european, iar politica educațională să nu mai admită discriminarea grupurilor minoritare față de cele majoritare. Numai astfel interculturalitatea se va realiza în mod pașnic și egal pentru toți.

Bibliografie

- Cairns, E. E. (1997), *Creștinismul de-a lungul secolelor*, Ed. Cartea Creștină, Oradea.
 Tănase, A. (1995), *O istorie umanistă a culturii române*, vol. I, Ed. Moldova, Iași.
 Toynbee, J. A. (1997), *Studii asupra istoriei*, Sinteză a volumelor I-VI de Somervell D. C., Ed. Humanitas, București.

GEOGRAPHY OF GROWTH: SPATIAL ECONOMICS AND COMPETITIVENESS

Raj Nallari, Breda Griffith, Shahid Yusuf, The World Bank, Washington, D.C., 2012, 200 p.
 ISBN-13: 9780821394861

Urbanizarea reprezintă un proces continuu, care provoacă regiunile dezvoltate, dar și pe cele în curs de dezvoltare, să găsească soluții de gestiune ale efectelor acestuia și de exploatare a avantajelor rezultate, pentru viitoare acțiuni de dezvoltare. În acest context, lucrarea *"Geography of Growth: Spatial Economics and Competitiveness"* dezbate procesul de creștere economică drept rezultat direct al urbanizării. Discuțiile și informațiile statistice se concentrează pe distribuția urbanizării și pe diferențieri teritoriale, pornind de la cercetări clasice, dar incluzând și cercetări inovative, comparații la nivel global și studii de caz pentru a explica corelațiile curente dintre urbanizare și creștere. Cele opt capitole ale volumului alcătuiesc un puternic studiu sintetic despre caracteristicile prezente ale urbanizării în țările dezvoltate și în cele în curs de dezvoltare, dar fac referire și la implicații pentru viitor.

După o scurtă prefață, cartea începe direct cu primul capitol, care explică relația dintre urbanizare și inegalitate prin intermediul concentrării urbane și a activităților economice rezultând în aglomerații urbane. Activitatea economică tinde să se concentreze în anumite teritorii, iar deviațiile legate de primatul urban optim și de influența administrativă în localizarea activităților conduc la medii urbane negative. Soluțiile pentru reducerea primatului urban ar include democratizarea, descentralizarea fiscală și o bună infrastructură urbană la nivel național. Țările în curs de dezvoltare tind să controleze numărul orașelor principale prin limitarea migrației interne (mișcarea rural-urban) și a urbanizării.

Pornind de la analiza modelelor centru-periferie, autorii propun o altă abordare pentru obținerea creșterii economice – administrațiile ar trebui să valorifice avantajele furnizate de concentrarea spațială și să consolideze activitățile economice ducând la aglomerări urbane.

Creșterea inegală și dezvoltarea inclusivă se completează reciproc prin integrare economică și mobilitatea forței de muncă și a capitalului către regiunile de dezvoltare rapidă. Geografia economică actuală aduce contribuții la cercetările economice prin faptul că analizează teritoriile și factorii care influențează localizarea activității economice.

Capitolul al doilea analizează informațiile statistice furnizate de Organizația Națiunilor Unite privind urbanizarea, explică deficiențele acestor date (legat de diferențele dintre datele existente la nivel de țară și datele oficiale ale ONU) și propune metode alternative de măsurare a concentrării spațiale. Autorii consideră că indicii de aglomerație, folosind ca indicatori densitatea urbană, timpul de transport și mărimea populației, reprezintă o soluție mai potrivită pentru a investiga așezările urbane și impactul social, economic și de mediu al acestora. Comentariile autorilor revelează și anumite disparități în statistica privind nivelul global de analiză a urbanizării, disparități rezultate din tipologia orașelor realizată pe baza mărimii populației.

Capitolul trei examinează densitatea economică în relație cu tranziția urbană și creșterea. Tendințele de creștere urbană în țările dezvoltate și în cele aflate în curs de dezvoltare evidențiază relația de simbioză dintre orașe de mărimi diferite. Orașul principal se conectează cu alte centre urbane și formează o arie metropolitană, în timp ce orașele secundare asigură funcții economice la nivel regional. Discuțiile din acest capitol se concentrează pe tipologia statelor derivată din indicii de aglomerație, calculat în raportul din 2009 al Băncii Mondiale (World Development Report). Densitatea economică se diferențiază teritorial, iar rezultatele arată că inegalitățile survenite pe baza venitului și a nivelului de trai reprezintă o preocupare pentru prima etapă de urbanizare, la care se află țările în curs de dezvoltare, dar aceste inegalități scad odată ce procesul de urbanizare se ge-

neralizează. Țările dezvoltate pledează pentru beneficiile procesului de urbanizare prin reducerea disparităților rural-urban. Informațiile statistice evidențiază faptul că urbanizarea se manifestă diferit în țările în curs de dezvoltare față de țările dezvoltate, din cauza momentului diferit de început a procesului. Un alt subiect dezbătut în cadrul capitolului este dat de așezările informale, care reprezintă un important efect al procesului de urbanizare în țările în curs de dezvoltare. Autorii argumentează că limitările legate de mărirea orașului, afectând sectorul de locuințe formale, favorizează dezvoltarea așezărilor informale. Creșterea economică în țările în curs de dezvoltare ar depinde de reducerea sprijinului administrativ oferit orașului principal, modificând contextul care favorizează apariția așezărilor informale și lăsând liberă migrația internă a populației.

Capitolul al patrulea consideră specializarea urbană ca rezultat al concentrării spațiale economice în orașele de mărime mică și medie. Urbanizarea aflată în curs de desfășurare, specifică țărilor în curs de dezvoltare, se caracterizează prin existența unor orașe multispecializate, în timp ce teritoriile urbane din țările dezvoltate sunt înalt specializate. Specializarea teritorială, schimbarea structurală economică și globalizarea conduc la o nouă tipologie a orașelor, incluzând orașele cunoașterii, orașele creative, orașele globale și orașele verzi (eco). În acest capitol este detaliată fiecare categorie urbană, iar apoi se aduc argumente pentru beneficiile stilului de viață specific mediilor urbane dense și diverse.

Orașele inteligente reprezintă un alt tip de oraș apărut ca efect al caracteristicilor actuale ale urbanizării. În capitolul cinci, orașele inteligente sunt descrise ca surse de inovare, așa cum reiese din experiența mediului urban chinez, și explică politicile corelate de creștere. Industriile înalt tehnologizate, în conexiune cu activitatea de cercetare, au ca rezultat apariția orașelor inteligente. Autorii evidențiază faptul că orașele inteligente ar trebui să integreze patru forme de inteligență pentru un proces durabil de creștere: inteligența umană rezultată prin rețelele de cunoaștere; inteligența colectivă a instituțiilor; inteligența producției industriale; și inteligența artificială a rețelelor digitale.

În capitolul al șaselea se discută despre globalizare și influențele acesteia în crearea regiunilor urbane globale. Existența clusterelor reflectă interacțiunile dintre orașele care se dezvoltă ca rezultat al progreselor din tehnologiile de informație, comunicare și transport. Regiunile urbane se caracterizează prin orașe mari, concentrare de activități economice, specializare, productivitate ridicată și diversitate industrială. Clusterelor specializate sprijină creșterea economică, de aceea administrațiile încearcă să le mărească distribuția teritorială. Autorii dezbate de asemenea diferențele dintre acțiunea de a pune bazele unui cluster și acțiunea de a gestiona un cluster. Factorii care au ca rezultat apariția clusterelor de inovație includ: urbanizarea; educația puternică; creșterea mediului antreprenorial; creșterea economică; și o bună infrastructură de comunicații și de transport.

Capitolul șapte cuprinde detalierea celor cinci factori care impulsionează procesul de urbanizare și creșterea economică. Tranziția demografică (mortalitate infantilă redusă, nivel crescut al speranței de viață la naștere, declin al fertilității), agricultura și industria înalt tehnologizate, localizarea activităților economice și a inovării urbane constituie avantaje ale mediilor urbane ducând la amplificarea creșterii economice în cadrul procesului de urbanizare. Autorii explică și preocupări legate de orașele cărora le lipsește o gestiune bună a avantajelor urbane pe care le dețin. Acest tip de oraș este în schimb caracterizat de încercări de a combate efectele negative ale creșterii populației.

În ultimul capitol sunt dezvoltate elementele care asigură succesul regiunilor metropolitane. Criteriile de îndeplinit în acest scop includ: 1. activitate industrială și clustere; 2. conectivitate; 3. compactare; 4. orașe inteligente; 5. guvernare bună; 6. durabilitate; 7. reziliență. Creșterea imediată, efectele globalizării și ale inovării, țințirea progresului, implementarea rapidă a politicilor, mediul social și urban inclusiv și stabil, reprezintă elementele care caracterizează regiunile metropolitane puternice și aduc argumente privind beneficiile urbanizării.

Fiecare capitol al lucrării este completat cu note de subsol și referințe bibliografice detaliate, asigurând astfel un real suport pentru cercetări viitoare. Textul include grafice și table cu date statistice pe care se bazează analiza sau care aduc informație în plus fiecărei subteme. Volumul se încheie cu un set de anexe conținând indicatori la nivel de țară și aducând astfel noi subiecte de dezbateri în legătură cu tema generală a creșterii economice în relație cu procesul de urbanizare.

Cartea ar beneficia de pe urma unei revizuirii a textului care să excludă unele fragmente ce repetă idei în cadrul aceluiași capitol și care să adauge părțile de introducere și de concluzii generale pentru a evidenția principalele rezultate ale cercetării și importanța lor în analiza mediilor urbane.

"Geography of Growth: Spatial Economics and Competitiveness" completează literatura geografică de referință și atrage interesul cercetătorilor și planificatorilor urbani prin abordarea pozitivă a procesului de urbanizare și prin ideile inovative promovate în cadrul analizei.

Dr. Mirela PARASCHIV

ELEMENTE DE PLANIFICARE TERITORIALĂ STRATEGICĂ

Prof. univ. dr. Cristian TĂLÂNGĂ

cristian2851@yahoo.com

CONCEPT ȘI INTERPRETĂRI

Planificarea teritorială reprezintă o disciplină științifică cu caracter interdisciplinar și practic aplicativ, care deși are un statut destul de controversat în privința apartenenței sale, referitor la conținutul său părerile diverșilor specialiști (arhitecți, arhitecți-urbașiști, ingineri constructori, economiști, sociologi, demografi, juriști, politicieni, geografi, etc.) sunt apropiate și uneori identice.

Pentru România, termenul cel mai utilizat pentru domeniul planificării teritoriale este acela de *sistemizare*. El este echivalent cu:

- amenajarea teritoriului – utilizat de școala franceză (*l'aménagement du territoire*);
- physical planning – planificare teritorială (școala anglo-saxonă);
- spatial organization – organizarea spațiului sau a teritoriului (școala americană). (Cândea, Bran, 2001, p.82).

În concepția actuală, atât în documente de natură juridică, cât și în studiile întreprinse de specialiști angrenați în acest domeniu, se utilizează noțiunea de **amenajarea teritoriului**, în conformitate cu definiția dată de Carta Europeană a Amenajării Teritoriului (20 mai 1983, Torremolinos, Spania). În această accepțiune amenajarea teritoriului este *"expresia spațială a politicilor economice, sociale, culturale și ecologice ale oricărei societăți, care are drept scop o dezvoltare echilibrată a regiunilor și organizarea fizică a spațiului conform unei concepții directe, pentru a oferi omului un cadru și o calitate a vieții care să-i asigure înflorirea personalității sale"*.

Planificare conform Dicționarului limbii române contemporane (Breban, 1980, p.442) reprezintă acțiunea de a întocmi un plan, de a programa o acțiune, a organiza, a coordona și conduce după un plan.

Sistemizare (Idem, p.555) este o acțiune de ordonare, clasare după un anumit sistem (după anumite criterii). Mai înseamnă o îmbinare armonioasă a elementelor care alcătuiesc o localitate, o zonă cu o destinație anumită. Este o ramură a urbanisticii care se ocupă cu proiectarea și reorganizarea pe baze științifice a localităților.

Prin această definiție se propune, de fapt, viziunea arhitecților-urbașiști conform căreia sistematizarea reprezintă o ramură a urbanismului.

Denumirea de planificare teritorială provine, așa cum s-a menționat, din limba engleză (*physical planning*). De fapt sensul cuvântului este același ca și în limba română. În Dicționarul de sinonime The Oxford Minireference Thesaurus (1992), la pag.383 sunt menționate ca sinonime pentru cuvântul *planning* următoarele: *arrangement* (aranjament, acord, plan), *design* (proiect, plan), *drafting* (redactare, proiectare), *forethought* (plan, plănuire), *organization* (organizare, organizație), *preparation* (pregătire, preparare), *setting up* (cadru, decor), *thinking out* (concepție).

În Dicționarul de Geografie Umană (1999), la pag.240 – 241 se precizează următoarele definiții:

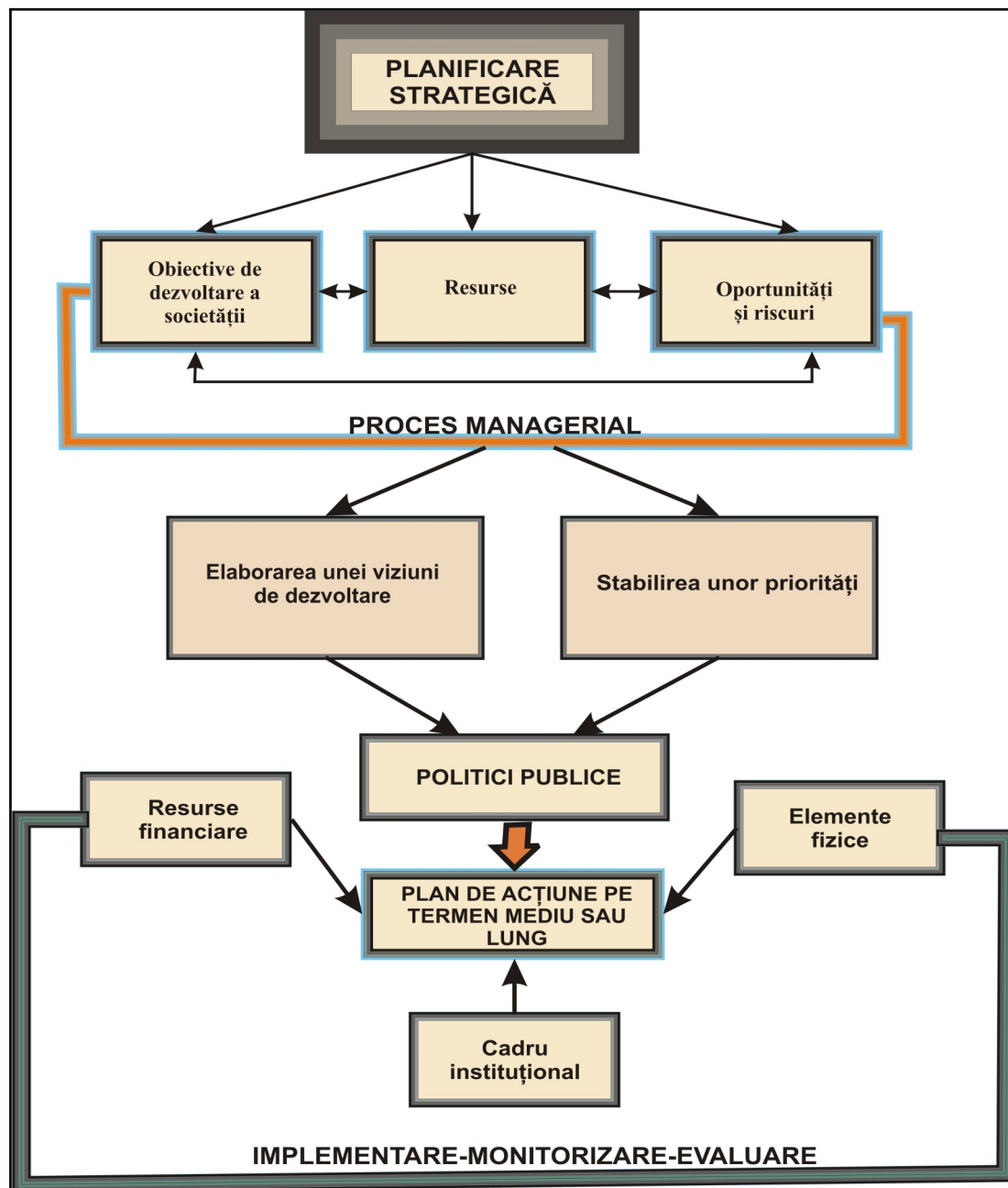
Plan de amenajare a teritoriului – plan ce include elemente principale de amenajare și echipare a unui teritoriu, într-un anumit scop.

Planificare regională este o formă particulară de acțiune ce implică planificarea unor elemente și acțiuni, economice și fizice, aplicată la scară supraurbană, dar în același timp subnațională. Această ultimă definiție impune ca prezentă relația dintre planificarea teritorială și ceea ce se conturează, în prezent, ca știința regională.

Sistemizarea teritoriului (Idem, p.292) – proces de organizare și remodelare complexă a structurilor teritoriale și a localităților, în scopul asigurării cadrului optim necesar desfășurării activităților umane și ridicării permanente a standardului de viață. Este sinonim cu plan de amenajare complexă a teritoriului.

De fapt conținutul noțiunii de sistematizare (planificare), atât din punct de vedere lingvistic, cât și științific este reflectat (sau respectă) de cuvântul de origine latină *systema* (asociere logică, rațională a unor elemente pe baza un criterii prestabilite).

Într-o lucrare a urbanistului francez Gaston Bardef („Petit glossaire de l'urbanisme", 1946,

Fig.1 – Conceptul de planificare strategică
(Sursa: Tălângă C. et. al.,2010)

Paris) sistematizarea este definită ca parte componentă a urbanismului. În viziunea unor sociologi de la jumătatea secolului XX sistematizarea teritoriului reprezintă organizarea economică a spațiului geografic, cu scopul punerii în valoare a resurselor naturale pentru a satisface necesitățile unei populații.

În România sistematizarea a fost numită, în perioada anilor '30-'40 de către Cincinat Sfințescu, „superurbanism”, cu referire la teritori-

ul național sau „urbanism regional” (teritorii mici, cu mai multe așezări). Imediat după cel de-al doilea război mondial s-a numit sistematizare teritorială, iar ulterior sistematizarea teritoriului (Legea nr.58/1974 privind sistematizarea teritoriului și localităților urbane și rurale).

Planificare strategică. Acest concept poate fi abordat prin alăturarea celor doi termeni – planificare și strategie – ca un proces managerial

ce are drept scop menținerea și dezvoltarea unei corespondențe reale între obiectivele de dezvoltare a societății, resursele sale și oportunitățile, dar și riscurile oferite de mediul înconjurător acesteia. Procesul presupune elaborarea unei viziuni de dezvoltare pe baza cunoașterii realităților, stabilirea priorităților, formularea politicilor publice și a planului de acțiune, elaborarea bugetului, urmate de monitorizarea și evaluarea realizării obiectivelor. Planificarea strategică presupune stabilirea unor obiective pe termen mediu și lung și include aspecte fizice, financiare și instituționale (Fig.1).

Planificarea strategică spațială poate fi interpretată ca o parte componentă a planificării strategice, cu o natură dinamică, scopul fiind realizarea unei dezvoltări spațiale durabile și echitabile. Este un proces spațial care presupune coordonarea actorilor și a instituțiilor în medii aflate în continuă schimbare, fragmentate, astfel încât să împuternicească și să motiveze actorii cheie și să furnizeze un cadru decizional pentru managementul schimbărilor spațiale.

La nivelul Uniunii Europene obiectivul principal al planificării strategice spațiale este stipulat în Schema de Dezvoltare a Spațiului Comunitar (1999) și care prevede inițierea unei dezvoltări durabile și echilibrate a teritoriului european. Aceasta a determinat câteva activități de planificare strategică spațială la diferite nivele: comunitar, transnațional / național, regional/local.

Strategiile de dezvoltare economică nu pot fi pur economice. Există cel puțin trei componente majore care au implicații asupra economiei și anume:

Sfera socială, cu referire la: nivelul de trai, ocupare (limitarea șomajului), sănătate, educație. Nu poate exista dezvoltare economică durabilă și controlabilă în condiții de convulsii sociale. De asemenea, investiția în educație este o necesitate a oricăror obiective economice indiferent de termenul de realizare. Reducerea diferențelor în privința standardului de viață presupune obligatoriu o creștere a productivității muncii.

Sfera tehnologică. Strategia tehnologică trebuie să cuprindă nivelurile tehnice către care se va tinde - structurat și diferențiat pe subramuri și domenii; modul lor de agregare,

strategia atingerii acestor niveluri - prin transfer de tehnologie, prin concepție și realizări proprii, asigurarea infrastructurilor specifice aferente și în special integrarea tehnologicului în economic.

Sfera ecologică. Pe primul plan este influența asupra sănătății proprii populații, dar, sub aspect economic, este necesar ca mărfurile să corespundă exigențelor ecologice internaționale pentru a nu crea bariere în creșterea exporturilor sau pentru turism.

Strategia dezvoltării economice este indisolubil legată de anumite componente ale strategiei politice.

Strategiile de dezvoltare spațială sunt strâns corelate cu cele din domeniul economic și social și vizează: *restructurarea rețelei de naționale de localități, optimizarea raportului dintre distribuția spațială a orașelor și satelor, reechilibrarea structurilor spațiale (naționale și regionale) prin dezvoltare policentrică, dezvoltarea infrastructurii majore de transport și a infrastructurii de informație și comunicare.*

Toate aceste principii și concepte conturează obiectivele generale ale planificării teritoriale, implicit a celor ce vizează amenajarea concretă a teritoriului (Ionașcu, 2002, p.10):

- dezvoltarea social-economică echilibrată a teritoriului prin controlul creșterii regiunilor aglomerate și dezvoltarea unor regiuni defavorizate și racordarea lor la circuitele economice și culturale;
- ameliorarea calității vieții;
- gestiunea rațională a resurselor naturale și umane inclusiv protecția mediului;
- utilizarea rațională a terenurilor.

PRINCIPII ȘI METODE APLICATE ÎN PLANIFICAREA TERITORIALĂ STRATEGICĂ

Principii aplicate în Planificării teritoriale strategice. Principiile, conform definițiilor unanim acceptate de specialiști, sunt elemente fundamentale, legi care guvernează realitatea obiectivă sau pe cea subiectivă. În condițiile în care planificarea teritorială este o disciplină științifică, o activitate practică (tehnică administrativă), dar și o politică de dezvoltare regională echilibrată și de organizare a spațiului, principiile care stau la bază sunt rezultatul interdisciplinarității abordării teritoriului.

Dintre acestea pot fi considerate ca princi-

pii operaționale chiar principiile cu care operează geografia ca știință, cu mențiunea că unele au specific geografic: *principiul repartiției spațiale, principiul cauzalității, principiul integrării geografice, principiul istorismului, principiul regionalismului, principiul ecologic, principiul sociologic și principiul antropic* (Donisă, 1977).

Principiul repartiției spațiale stabilește în mod clar că orice fenomen sau proces geografic are o anumită poziție spațială în limitele mediului geografic. Precizarea poziției are o importanță deosebită deoarece aceasta are influență asupra caracteristicilor fenomenului și influențează relațiile acestuia (fenomen, component sau proces) cu alte componente aflate în imediata vecinătate. De aceea se precizează întotdeauna poziția pe Glob, dar și poziția față de mari unități geografice (forme majore de relief, oceane, mări, fluvii). Când există mai multe fenomene geografice de același tip este necesară precizarea arealului pe care acestea sunt repartizate. În mod extrem de simplu acest principiu se poate rezuma doar la întrebarea: UNDE se petrece un fenomen? În practica analizei unui teritoriu, urmată de o prognoză de dezvoltare a acestuia, este clar că acest principiu își găsește aplicabilitatea deoarece procesele și fenomenele necesită o delimitare clară a poziției geografice, a impactului acesteia asupra lor.

Principiul cauzalității precizează că orice fenomen sau proces care se petrece în mediul geografic are una sau mai multe cauze. Este un principiu care decurge din succesiunea cauză-efect. Depistarea cauzei sau a cauzelor care determină un anumit proces poate fi simplă sau deosebit de complexă. În cazuri complexe se face apel la metode matematice care permit analiza exactă a legăturilor din fenomene. În mod simplu principiul se reduce la întrebarea DE CE ?

Principiul integrării geografice precizează că fiecare fenomen sau proces din mediul geografic trebuie analizat și încadrat într-un ansamblu de elemente aflate în interacțiune. Acesta este de fapt principiul organizării sistemice a mediului geografic, în care fiecare component are aceeași organizare sistemică fiind integrat într-un sistem de rang superior.

Principiul istorismului cere ca orice fenomen să fie studiat prin prisma evoluției sale în timp. Numai așa se pot descifra și explica caracterele actuale ale unor procese geografice și totodată se pot preciza tendințele de evoluție.

Principiul regionalismului permite cunoașterea faptelor geografice în condiționarea lor, rezultată dintr-o anumită configurație a elementelor naturale și social-economice ce se manifestă în interacțiunea lor, pe un anumit teritoriu.

Principiul ecologic constă în recunoașterea legăturilor dintre viețuitoare, inclusiv omul, și mediul natural.

Principiul sociologic are în vedere rolul pe care îl joacă factorii sociali în evoluția și repartiția geografică a proceselor și fenomenelor.

Principiul antropic presupune evaluarea activității umane ca element de transformare a mediului natural, dar și a societății umane.

În mod practic, la nivelul Uniunii Europene, aceste principii se regăsesc formulate în documentul de bază "Carta Europeană a Amenajării Teritoriului" (1983), în care se specifică: „*Amenajarea teritorial/spațială conferă o **ex-primare geografică** a politicilor economice, sociale, culturale și ecologice ale societății*”, scopul final fiind crearea unui mediu de viață care să permită dezvoltarea personalității umane „*în spații proiectate la scară umană*”.

Indiferent de modul cum este privită amenajarea teritoriului scopul final este cel menționat anterior la care se adaugă cele 4 condiții esențiale, ce pot fi ridicate la rangul de principii, și care sunt respectate și trebuie să fie respectate: „*Amenajarea teritorial/spațială trebuie să fie **democratică, cuprinzătoare, funcțională și orientată pe termen lung***”.

Deci, orice activitate care vizează organizarea unui teritoriu - analitică și practică - trebuie să fie cuprinzătoare sau globală, ceea ce înseamnă că teritoriul trebuie privit ca un ansamblu sistemic, iar toate politicile (seturi de măsuri și activități structurate în mod coerent pentru atingerea unor obiective) sectoriale sunt încadrate într-o viziune unitară.

Al doilea principiu este cel al funcționalității în sensul păstrării culturii locale, a intereselor și valorilor comunităților umane. Funcționalitatea trebuie să fie privită și prin prisma consolidării funcției (funcțiilor) specifice ale unui teritoriu precum și prin modul de inter-relaționare cu teritoriile limitrofe și cu cele superioare din punct de vedere ierarhic.

Orientarea activității pe termen lung este obligatorie pentru desemnarea tendințelor de evoluție. Planificarea teritorială este, deci, prospectivă.

Principiul democratic presupune participarea populației în dubla sa calitate de beneficiar și realizator al proiectelor de dezvoltare.

Acțiunea reală de dezvoltare teritorială a Uniunii Europene s-a concretizat prin adoptarea în anul 2000, la Hanovra, a documentului intitulat *Principii directe pentru dezvoltarea teritorială durabilă a teritoriului european*, în care sunt stipulate următoarele principii:

- Promovarea coeziunii teritoriale prin intermediul unei dezvoltări socio-economice echilibrate și prin creșterea competitivității.

- Stimularea dezvoltării generate de funcțiunile urbane și îmbunătățirea relațiilor dintre orașe și sate.

- Promovarea unor condiții de accesibilitate mai echilibrate.

- Facilitarea accesului la informații și cunoaștere.

- Reducerea degradării mediului.

- Valorificarea și protecția resurselor și a patrimoniului natural.

- Valorizarea patrimoniului cultural ca factor de dezvoltare.

- Dezvoltarea resurselor energetice și menținerea securității.

- Promovarea turismului durabil și de calitate.

- Limitarea preventivă a efectelor catastrofelor naturale.

Aceste principii se regăsesc și în alte documente elaborate de Uniunea Europeană precum și în cele care vizează planificarea teritorială la nivel național. Se remarcă utilizarea unor concepte (idei generale care reflectă realitatea) care stau la baza întregii viziuni a Uniunii Europene așa cum sunt cele de coeziune, competitivitate și dezvoltare durabilă.

Metode aplicate în Planificarea teritorială strategică. Pentru transpunerea în practică a unor proiecte de dezvoltare teritorială este necesară o bună cunoaștere a realității actuale, a dinamicii teritoriului în toată complexitatea sa, pentru a găsi soluțiile corecte de rezolvare a unor probleme și disfuncționalități și pentru a utiliza la maxim favorabilitățile și oportunitățile existente, cu limitarea pe cât posibil a riscurilor impuse de mediul extern. Acest proces complex de cercetare trebuie să beneficieze de multiple metode și tehnici specifice științelor și disciplinelor care

concură la procesul de planificare teritorială.

Din cadrul acestor metode ne vom referi, pe scurt, la cele specifice geografiei, precum și la două metode complexe de analiză: SWOT și LFA.

Metodele specifice geografiei pot fi adoptate și ca metode de analiză teritorială, dat fiind faptul că teritoriul este parte componentă și suport al sistemului geografic.

Metodele cele mai utilizate în studiile geografice sunt (Erdeli și colab., 2000): metoda inductiv-deductivă, metoda analizei și sintezei, metoda istorică, metoda cartografică, metoda statistico-matematică, metoda modelării. Alături de acestea se cuvin a fi menționate și două procedee larg răspândite și anume: observația și descrierea geografică.

Metoda inductiv-deductivă a fost introdusă în secolul XVII. Ea este o îmbinare a două metode. Metoda inductivă se bazează pe cunoașterea realității geografice concrete. Pe baza studiului unor elemente singulare se încearcă, logic, să se generalizeze. În metoda deductivă se pornește de la generalizare și pe calea deducțiilor logice se caracterizează un element singular. Spre exemplu pentru studiul unei zonei montane, prin metoda inductivă se constată prezența unor înălțimi diferite, pante accentuate, o rețea de ape bogată, o vegetație de pădure de conifere ș.a. Pe această bază se poate generaliza că regiunile montane sunt înalte, bine împădurite, cu ape curgătoare bogate ș.a.

Metoda analizei și sintezei este, de asemenea, o metodă compusă (metoda analizei și metoda sintezei). Metoda analizei constă în descompunerea în părți componente a proceselor și fenomenelor geografice cu scopul cunoașterii lor în amănunt, pentru a înțelege mecanismele de desfășurare, precum și relațiile care se stabilesc cu alte părți sau procese. Este evident că această metodă este în cele mai multe cazuri o metodă mentală. Metoda sintezei este metoda inversă de recompunere a proceselor și fenomenelor și se completează cu metoda analizei. Cele două metode sunt specifice atât geografiei, cât și altor științe.

Metoda istorică decurge din principiul istorismului și stipulează că orice proces sau fenomen geografic poate fi înțeles și explicat prin evoluția sa atât în timp cât și în spațiu.

Metoda cartografică este o metodă specific geografică, dar este utilizată și de alte științe pentru reprezentarea unor elemente. Această metodă se folosește atât pentru cunoșterea faptelor geografice, dar și pentru reprezentarea grafică a caracteristicilor acestora cunoscute ca urmare a utilizării celorlalte metode.

Metoda statistico-matematică permite utilizarea formulelor și a calculelor matematice pentru prelucrarea observațiilor, a înregistrărilor de date referitoare la procesele și fenomenele studiate. Este o metodă care permite măsurarea cu exactitate a acestora, precum și realizarea unor corelații specifice teoriei sistemice.

Metoda modelării permite realizarea materială sau mentală a unui model (element care imită realitatea) cu scopul înțelegerii evoluției sale. Această metodă este legată și de metoda experimentală, o metodă mai puțin uzitată în domeniul geografiei, dat fiind faptul că este foarte greu să realizezi experimente în natură sau în cadrul societății umane.

În practica curentă se folosesc și metode complexe de analiză și prognoză, introduse relativ recent: analiza SWOT și analiza LFA.

Analiza SWOT este o metodă relativ ușor de aplicat în condițiile în care cantitatea de informații referitoare la un teritoriu este mare, iar metoda este puternic ancorată în realitate și permite analiza unor tipuri diverse de unități teritoriale cu grade diferite de dezvoltare. La origine această metodă a fost aplicată pentru prima dată de cercetători de la Universitatea Harvard în domeniul planificării strategice a afacerilor.

Denumirea SWOT provine de la acronimele cuvintelor englezești: Strengths (puncte tari sau atuuri), Weaknesses (puncte slabe), Opportunities (oportunități) și Threats (amenințări, riscuri). Din denumire rezultă că există un mediu intern - care are anumite puncte tari, dar și puncte slabe - și un mediu extern, care poate oferi mediului intern oportunități, dar și riscuri ce pot favoriza și respectiv restricționa procesul de dezvoltare.

Analiza SWOT permite depistarea rapidă a unor disfuncționalități și a unor direcții favorabile de evoluție. Principalele etape care trebuie respectate într-o astfel de analiză își găsesc aplicarea în realizarea documentațiilor de amenajare a teritoriului, elaborate în cadrul procesului de planificare teritorială. Pe scurt aceste etape sunt:

- analiza globală a teritoriului care pre-

supune cunoașterea structurilor de ansamblu și a mecanismelor care au condus la formarea lor;

- individualizarea disfuncționalităților, prin definirea și ierarhizare lor;

- descrierea disfuncțiilor permite definirea completă a acestora pentru a înțelege modul de acțiune (localizarea, determinarea frecvenței, demarcarea zonei de influență);

- analiza disfuncțiilor reprezintă etapa prin care se prelucrează toate datele, însoțită de o ierarhizare a cauzelor care le generează;

- identificarea soluțiilor constă în individualizarea și selectarea alternativelor viabile de soluționare a disfuncțiilor, punctual de pornire fiind acela al unei analize a cauzelor și determinarea corectă a factorilor determinanți. Aceasta presupune acordarea unei atenții deosebite elementelor restrictive, dar a celor de favorabilitate, cu scopul valorificării atuurilor și a limitării apariției unor riscuri;

- implementarea constă în transpunerea în practică a soluțiilor, pe baza unui calendar și a existenței prealabile a unui cadru instituțional adecvat;

- monitorizarea și evaluarea reprezintă condiții logice și obligatorii pentru realizarea obiectivelor propuse, acestea contribuind și la o gestionare eficientă acțiunilor întreprinse.

Analiza SWOT, privită în general și în cadrul concret al unei abordări a teritoriului, are în vedere dezvoltarea ca principal obiectiv. Pentru aceasta este însă necesară atât analiza disfuncțiilor, la care ne-am referit anterior, cât și a favorabilităților (punctelor tari sau atuurilor) și a modalităților prin care acestea pot fi puse în valoare, fiind luate în considerare oportunitățile, dar și riscurile existente, la un moment dat. (Ianoș, 2000).

Din punct de vedere metodologic se recomandă a fi urmărite cele 4 elemente care constituie și denumirea acestei metode:

- Individualizarea fiecărui *atuu* în raport cu importanța sa în contextul stării actuale și al dezvoltării viitoare și plasarea sa pe o scară convențională pentru a se reuși o ierarhie cât mai realistă a atuurilor.

- Depistarea *punctelor slabe* (inclusiv a unor elemente restrictive) în funcție de efectele negative induse (direct sau indirect) și poziționarea lor pe o scară convențională.

-Evaluarea *oportunităților* care pot favoriza dezvoltarea sau menținerea stării actuale a unui teritoriu și ierarhizarea lor în funcție de gradul de influență pozitivă.

-Listarea *riscurilor* în funcție de probabilitatea lor de apariție și de capacitatea lor de perturbare a procesului de dezvoltare, evident pe o scară convențională.

Scara convențională folosită pentru ierarhizarea celor 4 elemente poate varia între 0 și 100 în funcție de complexitatea teritoriului supus analizei.

Concluziile rezultate pot fi sintetizate cu ajutorul unei diagrame SWOT.

Se remarcă, din cele expuse succint, că această metodă are un caracter operativ și conferă o capacitate sporită de fundamentare a

În esență, metoda este o cale de structurare a principalelor elemente ale unui proiect, de reliefare a legăturilor logice dintre inputuri, activități planificate și rezultate așteptate.

În definirea conceptului LFA este important a distinge o anumită ierarhie a obiectivelor, activităților, inputurilor și outputurilor. Astfel, o situație prezentă poate fi proiectată în viitor, dacă ținem cont de faptul că obiectivul de dezvoltare are la bază atingerea unui obiectiv intermediar. Impactul obiectivului de dezvoltare se resimte la o scară mult mai mare sau la un domeniu foarte larg. Obiectivul intermediar are la bază rezolvarea unei situații la nivel de mezoscară sau la nivelul unui domeniu ceva mai restrâns, dar deficitar. Pentru rezolvarea acestuia sunt importante activitățile. Ori, pentru ca activitățile să se poată desfășura este nevoie de fluxuri de intrare și evident fluxuri de ieșire, ultimele contribuind decisiv la schimbarea pre-

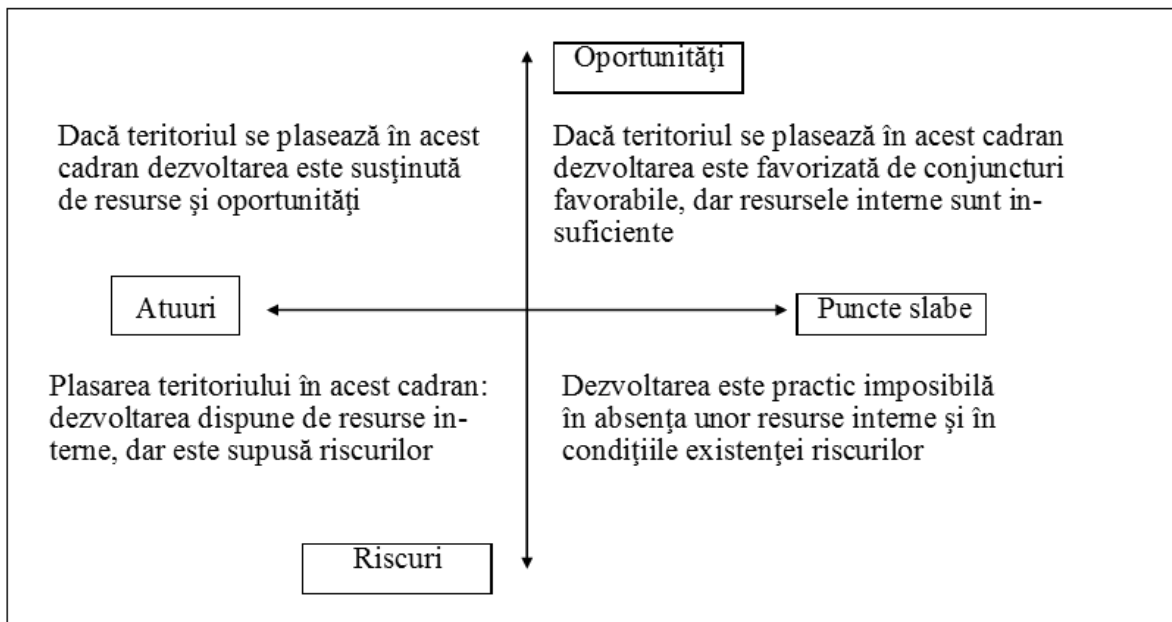

Fig.2 - Diagrama SWOT

unor decizii, cu condiția ca elementul subiectiv să nu altereze procesul. *Analiza LFA*. Ne-nunțările deficiențe întâlnite astăzi în planificarea teritorială se reflectă în rezultatele neașteptate, negative, ale proiectelor de dezvoltare. LFA (Logical Framework Approach) a apărut ca un instrument în conectarea dintre planificarea proiectelor și managementul acestora, ca un instrument de îmbunătățire a calității proiectelor, prin rolul pe care îl are în planificarea obiectivelor orientate.

conizată a situației prezente.

Ipotezele care stau la baza unei analize având la bază conceptul LFA se pot rezuma la următoarele:

- dacă există inputuri, atunci se pot derula activități;
- dacă activitățile se desfășoară, atunci în mod sigur vor fi fluxuri de ieșire;
- dacă există produse, fluxuri de ieșire atunci obiectivul intermediar prognozat poate fi realizat;
- întregul proces care s-a desfășurat,

având la bază această succesiune de operațiuni poate să conducă la realizarea în totalitate a obiectivului de dezvoltare.

externi și fiecare dintre elementele majore ale proiectului.

Principalii pași care pot fi urmăriți în realizarea unei analize LFA sunt următorii:

- *identificarea tuturor părților interesate.*

Realizarea unui proiect presupune în primul rând contactarea tuturor instituțiilor, grupurilor și indivizilor interesați în promovarea unor asemenea proiecte. Participarea tuturor părților rezidă din necesitatea ca realizarea obiectivelor să acopere nevoile societății.

- *analiza problemelor.* Pe baza informațiilor disponibile este analizată situația existentă, sunt identificate problemele majore și relațiile cauzale dintre acestea, care vor fi prezentate într-un *arbore-problemă* care presupune individualizarea cauzelor și efectelor directe, analiza și validarea acestora, după ajustările de rigoare.

- *analiza obiectivelor.* Arborele problemă este transformat într-un arbore al obiectivelor, reprezentând soluțiile viitoare ale problemelor și analizate ca atare. Această operațiune presupune reformularea tuturor componentelor arborelui problemă într-o manieră pozitivă, dezirabilă. Ca urmare pot fi revăzute unele aprecieri asupra stării, pot fi șterse unele obiective care apar neconforme cu realitatea sau pot fi adăugate altele noi. În final se stabilesc noile relații prin conectarea obiectivelor respective.

- *analiza alternativelor.* În esență acest pas presupune acceptarea analizei alternativelor, identificarea opțiunilor alternative, evaluarea fezabilității acestora și agrearea unei strategii a proiectului. În selectarea opțiunilor alternative se elimină obiectivele care nu sunt dorite și cele care sunt înlocuite de alte proiecte în domeniu. Apoi se efectuează o analiză a fezabilității diferitelor alternative și alegerea uneia dintre acestea ca strategia proiectului. În evaluarea alternativelor se au în vedere criteriile tehnice, financiare, economice, instituționale, sociale, de mediu.

- *identificarea principalelor elemente ale proiectului.* Odată aleasă strategia proiectului, principalele elemente derivate de la obiectivele arbore și transferate în prima coloană verticală a matricei proiectului. Principalele elemente ale proiectului sunt: obiectul de dezvoltare, obiectivul intermediar, output-urile, activitățile și input-urile. *Obiectivul de dezvoltare* reprezintă ținta principală pe termen lung a proiectului, iar *obiectivul imediat* efectele așteptate ale proiectului propus pentru beneficiarii direcți pe termen scurt. Ca regulă clară se impune sublinierea faptului că nu trebuie fixate mai mult de un obi-

ectiv imediat, pentru a nu dispersa resursele. *Output-urile* sunt obiective de rang inferior, care reprezintă în fapt viața proiectului respectiv. Acestea trebuie să fie conectate direct cu obiectivul imediat, care va avea rolul de reper de control al obiectivelor respective. *Activitățile* sunt procese, cu efecte importante asupra structurii de bază și strategiei proiectului. *Input-urile* sunt formate din fonduri financiare, personal și bunuri.

- *depistarea și analiza factorilor externi.*

Pornind de jos în sus factorii externi, pot fi derivați din arborele obiectiv, considerați ca și condiții pozitive, facilitând legăturile dintre diferitele nivele. Semnificația factorilor externi trebuie să fie evaluată prin prisma șanselor de succes al proiectului. Controlul semnificației factorilor externi are în vedere eliminarea unora dintre cei care nu sunt importanți pentru realizarea proiectului și evaluarea pe etape a rolului lor în derularea acestuia. Dacă participanții la o astfel de analiză ajung la concluzia că unul din factorii externi este important, dar în realitate acesta este considerat un factor ucigaș, atunci proiectul trebuie schimbat sau complet renunțat la el.

- *verificarea modului de atingere a obiectivelor.* Monitorizarea și evaluarea proiectului se face pe baza unui set de indicatori care măsoară gradul de îndeplinire a obiectivelor fixate. Indicatorii respectivi trebuie să răspundă la întrebări de tipul: pentru cine, cât de mult, cât de bine, până când și unde.

În sinteză, principalele stadii în dezvoltarea unui proiect sunt:

- identificarea proiectului,
- studiu de fezabilitate,
- desemnarea proiectului,
- planificarea detaliată,
- monitorizarea,
- reactualizarea proiectului și evaluarea.

OBIECTIVE, FAZE ȘI ETAPE ÎN PROCESUL DE PLANIFICARE TERITORIALĂ STRATEGICĂ

Caracteristicile generale ale planificării spațiale europene sunt:

- existența unei legislații specifice;
- responsabilități la toate nivelurile administrative ;
- competențe diferențiate;
- relații ierarhizate între nivelurile teritoriale;
- existența de planuri structurale/directoare și planuri obligatorii/reglementatoare;
- existența unei corespondențe a planurilor;
- procedura de actualizare ciclică a

planurilor;

- participarea populației;
- planurile, ca instrument și suport al politicilor specifice;
- integrarea economică, socială, ecologică și spațială.

Din analiza comparativă a situațiilor existente la nivelul statelor componente ale Uniunii Europene rezultă următoarele:

Amenajarea teritorial/spațială are o dimensiune europeană, dat fiind faptul că unele probleme depășesc cadrul național, iar rezolvarea lor depinde de cooperarea și integrarea statelor.

Caracteristicile sistemelor administrative precum și condițiile social-economice și de mediu sunt factori care influențează și de care se ține cont în cadrul amenajării teritoriului.

Există o preocupare pentru o dezvoltare socio-economică echilibrată a regiunilor.

Se încurajează procesul de creștere a calității vieții locuitorilor.

Gestionarea resurselor naturale și protecția mediului se realizează prin aplicarea unor strategii care să reducă diferențele dintre cererea crescută de resurse naturale și necesitatea conservării lor.

Folosirea rațională a terenurilor reprezintă o preocupare de bază.

Realizarea obiectivelor amenajării teritoriale la nivel regional reprezintă o problemă politică care reflectă dorința de integrare, coordonare și cooperare a autorităților implicate.

Există o coordonare și o cooperare la nivel decizional și financiar între autoritățile situate pe paliere diferite (local, regional, național și european) pentru realizarea unor proiecte de amenajare teritorială.

DOCUMENTE EUROPENE CU IMPACT ASUPRA PROCESULUI DE PLANIFICARE TERITORIALĂ STRATEGICĂ

Documentul "Europa 2000" - Principii directoare pentru dezvoltarea teritorială durabilă a Continentului european este semnificativ pentru ilustrarea pe de o parte a conștientizării la nivelul structurilor de conducere europene a necesității eliminării disparităților, și pe de altă parte pentru prezentarea unui algoritm de stabilire a politicilor de dezvoltare la nivele spațiale inferioare. Acest document a fost elaborat de « Conferința europeană a Ministrilor responsabili cu Amenajarea Teritoriului (CEMAT) ».

Principiile unei politici de amenajare durabilă pentru Europa. Principiile directoare se sprijină pe «Carta europeană a amenajării

teritoriului» (Carta de la Torremolinos, 1983). Aceasta conține principii pentru politicile naționale și europene care contribuie la o mai bună organizare teritorială a și la o rezolvare a problemelor teritoriale care depășesc frontierele naționale :

Promovarea coeziunii teritoriale prin intermediul unei dezvoltări socio-economice echilibrate și de îmbunătățire a competitivității. Deciziile și investițiile cu efecte teritoriale se orientează prin raportare la un model de dezvoltare policentrică, atât la nivel european cât și la nivel național și regional. Aceasta presupune ca atractivitatea, în materie de investiții economice, a metropolelor europene și a orașelor-porturi va trebui să fie îmbunătățită, iar cea a regiunilor slab structurate va trebui să fie întărită. Acest ultim aspect se referă, în special, la regiunile industriale vechi și la regiunile rurale. În acest scop, regiunilor și municipalităților trebuie să li se dea posibilitatea să practice o politică activă a amenajării teritoriului.

Încurajarea dezvoltării generate de funcțiunile urbane și de îmbunătățirea relațiilor dintre orașe și sate. Sistemele urbane și funcțiunile urbane, inclusiv centrele urbane de mărime mică și mijlocie din regiunile rurale, trebuie să fie dezvoltate astfel încât accesul regiunilor rurale la funcțiunile urbane să fie înlesnite. Constituirea și întărirea rețelilor de orașe ameliorează complementaritatea între orașe, crește sinergiile și economiile de scară, favorizează specializarea și determină beneficii prin intermediul concurenței economice, evitând totodată obstacolele.

Parteneriatele urban-rural au de jucat un rol din ce în ce mai important, mai ales în domeniul unei structuri echilibrate a armăturii urbane, al dezvoltării rețelilor de transporturi publice, al revitalizării și diversificării economiei zonelor rurale, al creșterii productivității infrastructurilor, al dezvoltării spațiilor de agrement pentru populația urbană, al protecției și valorificării patrimoniului natural și cultural.

Promovarea unor condiții de accesibilitate mai echilibrate. Realizarea rapidă a rețelei paneuropene de transport este condiția indispensabilă a unei bune accesibilități macro-spațiale în interiorul continentului european și ea trebuie consolidată. Acordurile realizate în ceea ce privește conceperea rețelilor vor trebui, după caz, să fie verificate și completate din punct de vedere al amenajării teritoriului.

O politică de amenajare mai echilibrată din punct de vedere regional trebuie să asigure o mai bună interconexiune a orașelor mici și mijlocii, ca și a spațiilor rurale și a regiunilor insulare, la principalele axe și centre de transport

(căi ferate, autostrăzi, porturi, aeroporturi, centre intermodale) și eliminarea curenților în materie de legături intraregionale. Accesibilitatea regională trebuie să fie ridicată prin eliminarea verigilor lipsă intraregionale. Datorită creșterii permanente a fluxurilor de trafic, este o necesitate dezvoltarea de strategii integrate care iau în considerare diferitele moduri de transport și, în același timp, imperativele amenajării teritoriului.

Facilitarea accesului la informație și cunoaștere. Apariția societății informaționale este astăzi fenomenul cel mai semnificativ al remodelării societății globale și a structurilor sale teritoriale. O atenție deosebită trebuie acordată tuturor regiunilor pentru ca accesul la informație să nu fie limitat de constrângeri fizice sau de altă natură. Ar trebui realizate îmbunătățiri ale rețelelor de telecomunicații iar tarifele nu ar trebui să fie prohibitive. Ar trebui promovate conexiunile la nivel național și regional între furnizorii de informație și utilizatorii potențiali, cum ar fi parcurile tehnologice, centrele de transfer tehnologic, institute de cercetare și formare etc. Crearea de bănci de date regionale în linie (produse, instrucțiuni, turism etc.) va trebui să fie favorizată pentru a înlesni comunicarea externă a regiunilor ca și interconexiunile lor cu economia globală.

Reducerea degradării mediului. Problemele de mediu care decurg dintr-o coordonare insuficientă a politicilor sectoriale sau din deciziile locale trebuie să fie anticipate și contracarate. În această perspectivă, politica de amenajare trebuie să acorde o atenție deosebită practicilor agricole și silvice cu impact mai mic asupra mediului natural, promovării sistemelor de transport și de energie care să favorizeze mai mult mediul înconjurător, regenerarea zonelor urbane degradate și reabilitarea acestora, regenerarea mediului din zonele afectate de activități industriale poluante și de vechile zone militare, ca și controlului sub-urbanizării.

Valorificarea și protecția resurselor și patrimoniului natural. Resursele naturale contribuie nu numai la echilibrul ecosistemelor, dar și la atractivitatea regiunilor, la valoarea lor recreativă și la calitatea generală a vieții. Aceasta trebuie, în consecință, să fie protejate și valorificate.

Strategiile integrate pentru gestiunea resurselor de apă trebuie să includă protecția apelor de suprafață și a apelor subterane, controlul activităților agricole în materie de fertilizare și irigare, tratamentul apelor uzate etc. Alimentația cu apă a unei regiuni îndepărtate ar trebui să fie avută în vedere doar atunci când resursele locale sunt insuficiente sau inexploatabile și când posibilitățile locale de păstrare a apei au fost epuizate. În materie de protecție a calității

apelor potabile din pânzele freatice este esențial să se stabilească o corespondență între expansiunea rețelelor de alimentare cu apă cu cele de eliminare a apelor uzate (rețele de canalizare și stații de tratare).

Amenajarea teritoriului are de asemenea ca sarcină să contribuie la reconstituirea rețelelor ecologice. În acest context, trebuie acordată o atenție deosebită spațiilor și suprafețelor sensibile și de mare valoare ecologică (zone umede etc.). Pentru a atinge acest obiectiv, trebuie identificate diverse elemente ecologice cum ar fi zonele de proximitate naturală, resursele de apă, climatele terapeutice, zonele industriale dezafectate care trebuie amenajate.

Valorificarea patrimoniului cultural ca factor de dezvoltare. Valorificarea patrimoniului cultural (care crește atractivitatea regională și locală pentru investitori) pentru turism și populație, este un factor important de dezvoltare economică și contribuie astfel în mod semnificativ la întărirea identității regionale.

Dezvoltarea resurselor energetice și menținerea securității. Amenajarea teritoriului sustine promovarea resurselor de energie regenerabile ca sisteme coerente în teritoriu și „respectuoase” cu mediul, cât și completarea rețelelor de transport a energiei la nivel paneuropean.

Promovarea unui turism de calitate și durabil. Amenajarea teritoriului trebuie să aibă în vedere utilizarea ocaziilor de dezvoltare care decurg din turism, mai ales în cazul regiunilor defavorizate.

Limitarea preventivă a efectelor catastrofelor naturale. Catastrofele naturale, cum ar fi cutremurele de pământ, uraganele, inundațiile, avalanșele, alunecările de teren etc. sunt cauza, în fiecare an în Europa, a unor pagube considerabile cu consecințe grave pentru viața și sănătatea persoanelor, pentru economie, pentru structurile urbane și pentru peisaje.

***

**Articol elaborat în sprijinul promovării
Proiectului POSDRU/156/1.2/G/141260 :**

**„Promovarea inovării și asigurării calității în
domeniul dezvoltării teritoriale inteligente
prin elaborarea unui program de studii
interdisciplinare de masterat”**

CUNOȘTIȚE ȘI ABILITĂȚI ÎN DOMENIUL PLANIFICĂRII ȘI DEZVOLTĂRII TERITORIALE

Conf. univ. dr. Mariana NAE
mirellanae@yahoo.com

Dezvoltarea de ansamblu a societății este un proces complex influențat de o multitudine de factori naturali, social-culturali, demografici, economici, politici, aflați într-o strânsă interacțiune sub semnul fenomenului ireversibil al globalizării.

Din punctul de vedere al planificării și amenajării teritoriului, atât la nivel european cât și național, se constată o preocupare crescândă pentru orașe, pentru procesul de urbanizare și relațiile reciproce dintre mediul urban și cel rural, dat fiind rolul determinant al orașelor în structura și organizarea teritoriului.

Dincolo de rolul amintit anterior, administrațiile publice locale din localitățile urbane au obligația de a asigura creșterea standardului de viață al locuitorilor prin gestionarea corespunzătoare a teritoriului în concordanță cu proiectelor de dezvoltare ce vizează interesele esențiale ale amenajării regionale și naționale (Carta Europeană a Amenajării Teritoriului, 1983).

În documentul european menționat, cunoscut și sub denumirea „Carta de la Torremolinos”, se recunoaște contribuția orașelor/zonelor urbane la dezvoltarea Europei, dar care prezintă „*probleme de controlare a creșterii*”. De aceea este necesară o activitate sistematică de implementare a planurilor de dezvoltare, scopul final fiind îmbunătățirea condițiilor de viață.

Pe de altă parte pentru atingerea acestui scop sunt necesare și realizarea unor studii de fundamentare, pe diverse domenii care să stea la baza elaborării propriu-zise a planurilor de urbanism. De aceea sunt necesare dobândirea următoarelor cunoștințe:

- Cunoașterea conceptelor generale din domeniul geografiei și a celor specifice planificării teritoriale.

- Cunoașterea etapelor cercetării pe teren a proceselor și fenomenelor geografice și a impactului acestora asupra structurilor teritoriale.

- Cunoașterea și înțelegerea tuturor structurilor specifice comunităților umane.

- Cunoașterea și înțelegerea caracteristicilor spațiului urban (structuri teritoriale, funcțio-

nale și de polarizare), dar și a celui rural, în aparență, mai simplu.

Se adaugă apoi necesitatea ca specialiștii din domeniu să posede o serie de abilități:

- Crearea unei baze de date statistice, cartografice și bibliografice.

- Prelucrarea și interpretarea datelor statistice.

- Corelarea informațiilor obținute în laborator cu cele de pe teren.

- Abilitatea de a lucra cu instrumente statistice și cartografice.

- Abilitatea de lucra în GIS.

- Sintetizarea rezultatelor și întocmirea de rapoarte.

Toate acestea se pot realiza prin prisma unei atitudini care să demonstreze o capacitate de informare și aprofundare a celor mai noi concepte din domeniile geografiei, sociologiei, planificării teritoriale și din domenii conexe și complementare.

În final laboratorul trebuie să facă dovada următoarelor competențe:

Capacitate de cunoaștere și analiză detaliată a fenomenelor și a proceselor specifice unei Unități Administrativ-Teritoriale (U.A.T.)

Capacitate de a selecta indicatorii relevanți pentru caracterizarea proceselor și fenomenelor studiate.

Capacitatea de interpretare a dinamicii și a corelației dintre structurile spațiului urban sau rural

Capacitate de prognoză, construirea unei strategii și a politicilor integrate a proceselor și fenomenelor abordate.

Pentru realizarea acestor deziderate Proiectul POSDRU: „**Inovarea și creșterea calității în învățământul superior geografic prin dezvoltarea unor ghiduri ca instrumente metodologice și didactice în domeniul planificării și dezvoltării teritoriale**”, reprezintă un sprijin real pentru studenții și absolvenții specializărilor Geografie și Planificare Teritorială.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU MEN

UNIVERSITATEA DIN
BUCUREȘTI

Investește în oameni !

„Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane”

Axa prioritară 1 „Educația și formarea profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere”

Domeniul major de intervenție 1.2 “Calitate în învățământul superior”

Titlul proiectului: **„ Inovarea și creșterea calității în învățământul superior geografic prin dezvoltarea unor ghiduri ca instrumente metodologice și didactice în domeniul planificării și dezvoltării teritoriale ”**

Beneficiar: **“Universitatea din București”**

Numărul de identificare al contractului:

Contract nr. POSDRU/156/1.2/G/141105

GeoPlanning

**INOVAREA ȘI CREȘTEREA CALITĂȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL
SUPERIOR GEOGRAFIC PRIN DEZVOLTAREA UNOR GHIDURI
CA INSTRUMENTE METODOLOGICE ȘI DIDACTICE ÎN
DOMENIUL PLANIFICĂRII ȘI DEZVOLTĂRII TERITORIALE**

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OPOSDRU MEN

UNIVERSITATEA DIN
BUCUREȘTI

Investește în oameni !

„Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane”

Axa prioritară 1 „Educația și formarea profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere”

Domeniul major de intervenție 1.2 “Calitate în învățământul superior”

Titlul proiectului: „Promovarea inovării și asigurării calității în domeniul dezvoltării teritoriale inteligente prin elaborarea unui Program de studii interdisciplinare de masterat”

Beneficiar: “**Universitatea din București**”

Numărul de identificare al contractului:

Contract nr. POSDRU/156/1.2/G/141260

**PROMOVAREA INOVĂRII ȘI ASIGURĂRII
CALITĂȚII ÎN DOMENIUL DEZVOLTĂRII
TERITORIALE INTELIGENTE PRIN ELABORAREA UNUI
PROGRAM DE STUDII INTERDISCIPLINARE DE MASTER**

ISSN 2067-4090

9 772067 440900 3

www.editurauniversitara.ro